

**KONSOLIDERET UDGAVE AF TRAKTATEN OM DEN
EUROPÆISKE UNIONS FUNKTIONSMÅDE**

PRÆAMBEL

HANS MAJESTÆT BELGIERNES KONGE, PRÆSIDENTEN FOR FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND, PRÆSIDENTEN FOR DEN FRANSKE REPUBLIK, PRÆSIDENTEN FOR DEN ITALIENSKE REPUBLIK, HENDES KONGELIGE HØJHED STORHERTUGINDEN AF LUXEMBOURG, HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN AF NEDERLANDENE ⁽¹⁾,

SOM ER BESLUTTET PÅ at skabe grundlag for en stadig snævrere sammenslutning mellem de europæiske folk,

SOM HAR DET FORSÆT gennem fælles handling at sikre økonomiske og sociale fremskridt for deres stater ved at fjerne de skranker, der deler Europa,

SOM SÆTTER DET som et væsentligt mål for deres bestræbelser stadig at forbedre deres folks levevilkår og beskæftigelsesforhold,

SOM ERKENDER, at fjernelsen af bestående hindringer kræver fælles indsats med henblik på at sikre en vedvarende ekspansion, ligevægt i samhandelen og redelig konkurrence,

SOM TILSTRÆBER at styrke enheden i deres økonomier og at fremme disses harmoniske udvikling ved at formindske ulighederne mellem de forskellige områder og forbedre de mindre begunstigede områders stilling,

SOM ØNSKER gennem en fælles handelspolitik at bidrage til gradvis ophævelse af restriktionerne i den internationale samhandel,

SOM ER SINDET at bekræfte den solidaritet, der knytter Europa og de oversøiske lande sammen, og som ønsker at sikre disse lande øget velstand i overensstemmelse med grundsætningerne i De Forenede Nationers pagt,

SOM HAR SAT SIG FOR ved denne forening af de økonomiske kræfter at bevare og styrke freden og friheden, og som opfordrer de øvrige europæiske folk, der deler dette ideal, til at tilslutte sig disse bestræbelser,

SOM ER BESLUTTET PÅ at tilskynde til, at deres folk opnår det højst mulige videnniveau gennem bred adgang til uddannelse og vedvarende ajourføring heraf,

HAR med henblik herpå som befuldmægtigede UDPEGET:

(listen over befuldmægtigede er ikke gengivet)

SOM, efter at de har udvekslet deres fuldmagter og fundet dem i god og behørig form, er blevet enige om følgende bestemmelser:

⁽¹⁾ Republiken Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Kongeriget Danmark, Republiken Estland, Irland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Republiken Cypern, Republiken Letland, Republiken Litauen, Republiken Ungarn, Republiken Malta, Republiken Østrig, Republiken Polen, Den Portugisiske Republik, Rumænien, Republiken Slovenien, Den Slovakiske Republik, Republiken Finland, Kongeriget Sverige og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland er efterfølgende blevet medlemmer af Den Europæiske Union.

FØRSTE DEL PRINCIPPERNE

Artikel 1

1. Denne traktat omhandler Unionens funktionsmåde og fastlægger de områder, der er omfattet af dens beføjelser, samt afgrænsningen af og de nærmere bestemmelser for udøvelsen af disse beføjelser.
2. Denne traktat og traktaten om Den Europæiske Union udgør de traktater, som Unionen bygger på. Disse to traktater, der har samme juridiske værdi, betegnes »traktaterne«.

AFSNIT I

UNIONENS KOMPETENCEKATEGORIER OG -OMRÅDER

Artikel 2

1. Når Unionen i traktaterne tildeles enekompetence på et bestemt område, er det kun Unionen, der kan lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter, og medlemsstaterne har kun beføjelse hertil efter bemyndigelse fra Unionen eller med henblik på at gennemføre EU-retsakter.
2. Når Unionen i traktaterne på et bestemt område tildeles en kompetence, som den deler med medlemsstaterne, kan Unionen og medlemsstaterne lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter på dette område. Medlemsstaterne udøver deres kompetence, i det omfang Unionen ikke har udøvet sin. Medlemsstaterne udøver på ny deres kompetence, i det omfang Unionen har besluttet at ophøre med at udøve sin.
3. Medlemsstaterne samordner deres økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker efter de nærmere bestemmelser i denne traktat, som Unionen har kompetence til at fastsætte.
4. Unionen har i overensstemmelse med bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Union kompetence til at definere og gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik.
5. På visse områder og på de betingelser, der er fastlagt i traktaterne, har Unionen beføjelse til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes indsats, uden at denne beføjelse dog træder i stedet for medlemsstaternes beføjelser på disse områder.

Juridisk bindende EU-retsakter vedtaget på grundlag af traktaternes bestemmelser vedrørende disse områder kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

6. Omfanget af og de nærmere bestemmelser for Unionens udøvelse af beføjelser fastlægges i de specifikke bestemmelser for de enkelte områder i traktaterne.

Artikel 3

1. Unionen har enekompetence på følgende områder:

- a) toldunionen
- b) fastlæggelse af de konkurrenceregler, der er nødvendige for det indre markeds funktion
- c) den monetære politik for de medlemsstater, der har euroen som valuta
- d) bevarelse af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik
- e) den fælles handelspolitik.

2. Unionen har ligeledes enekompetence til at indgå internationale aftaler, når indgåelsen har hjemmel i en lovgivningsmæssig EU-retsakt, eller når den er nødvendig for at give Unionen mulighed for at udøve sin kompetence på internt plan, eller for så vidt den kan berøre fælles regler eller ændre deres rækkevidde.

Artikel 4

1. Unionen deler kompetence med medlemsstaterne, når traktaterne tildeler den en kompetence, der ikke vedrører de områder, der er nævnt i artikel 3 og 6.

2. Der er delt kompetence mellem Unionen og medlemsstaterne på følgende hovedområder:

- a) det indre marked
- b) social- og arbejdsmarkedspolitik for så vidt angår de aspekter, der er fastlagt i denne traktat
- c) økonomisk, social og territorial samhørighed
- d) landbrug og fiskeri, undtagen bevarelse af havets biologiske ressourcer
- e) miljø
- f) forbrugerbeskyttelse
- g) transport
- h) transeuropæiske net
- i) energi

j) området med frihed, sikkerhed og retfærdighed

k) fælles sikkerhedsudfordringer på folkesundhedsområdet for så vidt angår de aspekter, der er fastlagt i denne traktat.

3. På områderne forskning, teknologisk udvikling og rummet har Unionen kompetence til at gennemføre tiltag, navnlig til at fastlægge og iværksætte programmer, dog således at udøvelsen af denne kompetence ikke kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres kompetence.

4. På områderne udviklingssamarbejde og humanitær bistand har Unionen kompetence til at gennemføre tiltag og føre en fælles politik, dog således at udøvelsen af denne kompetence ikke kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres kompetence.

Artikel 5

1. Medlemsstaterne samordner deres økonomiske politikker i Unionen. Med henblik herpå vedtager Rådet foranstaltninger, navnlig overordnede retningslinjer for disse politikker.

Der gælder særlige bestemmelser for de medlemsstater, der har euroen som valuta.

2. Unionen træffer foranstaltninger med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, navnlig ved at fastlægge retningslinjer for disse politikker.

3. Unionen kan tage initiativer med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkedspolitik.

Artikel 6

Unionen har kompetence til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes tiltag. De områder, hvor sådanne tiltag på europæisk plan kan gennemføres, er:

a) beskyttelse og forbedring af menneskers sundhed

b) industri

c) kultur

d) turisme

e) uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport

f) civilbeskyttelse

g) administrativt samarbejde.

AFSNIT II

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 7

Unionen sørger for sammenhæng mellem sine forskellige politikker og aktiviteter under hensyn til alle sine mål og i overensstemmelse med princippet om kompetencetildeling.

Artikel 8

(tidl. artikel 3, stk. 2, i TEF) ⁽¹⁾

I alle sine aktiviteter tilstræber Unionen at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder.

Artikel 9

Ved fastlæggelsen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter tager Unionen hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse samt et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed.

Artikel 10

Ved udformningen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter tilstræber Unionen at bekæmpe enhver form for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Artikel 11

(tidl. artikel 6 i TEF)

Miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktioner, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling

⁽¹⁾ Denne henvisning er kun vejledende. For yderligere oplysninger, se sammenligningstabellerne mellem den tidligere og den nye nummerering af traktaterne.

Artikel 12

(tidl. artikel 153, stk. 2, i TEF)

Forbrugerbeskyttelseshensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af Unionens politikker og aktiviteter.

Artikel 13

Når Unionens politikker inden for landbrug, fiskeri, transport, det indre marked, forskning og teknologisk udvikling samt rummet, fastlægges og gennemføres, tager Unionen og medlemsstaterne fuldt hensyn til velfærden hos dyr som følende væsener, samtidig med at de respekterer medlemsstaternes love og administrative bestemmelser samt deres skikke, navnlig med hensyn til religiøse ritualer, kulturelle traditioner og regionale skikke.

Artikel 14

(tidl. artikel 16 i TEF)

Med forbehold af artikel 4 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 93, 106 og 107 i nærværende traktat og i betragtning af den plads, som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager i Unionens fælles værdinormer, og den rolle, som de spiller med henblik på at fremme social og territorial samhørighed, sørger Unionen og medlemsstaterne inden for deres respektive kompetenceområde og inden for rammerne af traktaternes anvendelsesområde for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, navnlig økonomiske og finansielle, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver. Europa-Parlamentet og Rådet fastlægger ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure disse principper og vilkår, uden at dette anfægter medlemsstaternes kompetence til under overholdelse af traktaterne at levere, udlægge og finansiere sådanne tjenesteydelser.

Artikel 15

(tidl. artikel 255 i TEF)

1. For at fremme gode styreformer og sikre civilsamfundets deltagelse arbejder Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer så åbent som muligt.
2. Europa-Parlamentets møder er offentlige, og det gælder også Rådets samlinger, når det forhandler og stemmer om udkast til lovgivningsmæssige retsakter.
3. Alle unionsborgere og alle fysiske og juridiske personer, der har bopæl eller vedtægtsmæssigt hjemsted i en medlemsstat, har ret til aktindsigt i dokumenter fra Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer, uanset medium, efter de principper og på de betingelser, der fastsættes i henhold til dette stykke.

Generelle principper for og begrænsninger i denne aktindsigt af hensyn til offentlige eller private interesser, fastsættes ved forordning af Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Institutionerne, organerne, kontorerne og agenturerne sikrer åbenhed i deres arbejde og indarbejder hver især særlige bestemmelser vedrørende aktindsigt i deres forretningsordener i overensstemmelse med de forordninger, der er nævnt i andet afsnit.

Den Europæiske Unions Domstol, Den Europæiske Centralbank og Den Europæiske Investeringsbank er kun omfattet af dette stykke, når de udfører administrative funktioner.

Europa-Parlamentet og Rådet sikrer offentliggørelse af dokumenterne i forbindelse med lovgivningsprocedurerne på de betingelser, der er fastsat i de forordninger, der er nævnt i andet afsnit.

Artikel 16

(tidl. artikel 286 i TEF)

1. Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger om vedkommende selv.
2. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure regler for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger foretaget af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer samt af medlemsstaterne under udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af EU-retten, og regler for den frie udveksling af personoplysninger. Overholdelsen af disse regler kontrolleres af uafhængige myndigheder.

Regler vedtaget på grundlag af denne artikel berører ikke de specifikke regler, der findes i artikel 39 i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 17

1. Unionen respekterer og må ikke anfægte den status, som kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund har i medlemsstaterne i henhold til national lovgivning.
2. Unionen respekterer ligeledes den status, som filosofiske og konfessionsløse organisationer har i henhold til national lovgivning.
3. Unionen opretholder en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med disse kirker og organisationer i anerkendelse af deres identitet og specifikke bidrag.

ANDEN DEL

IKKE-FORSKELSBEHANDLING OG UNIONSBORGERSKAB

Artikel 18

(tidl. artikel 12 i TEF)

Inden for traktaternes anvendelsesområde og med forbehold af disses særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.

Efter den almindelige lovgivningsprocedure kan Europa-Parlamentet og Rådet give forskrifter med henblik på at forbyde sådan forskelsbehandling.

Artikel 19

(tidl. artikel 13 i TEF)

1. Med forbehold af traktaternes øvrige bestemmelser og inden for rammerne af de beføjelser, som traktaterne tillægger Unionen, kan Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter Europa-Parlamentets godkendelse, træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

2. Uanset stk. 1 kan Europa-Parlamentet og Rådet, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, efter den almindelige lovgivningsprocedure vedtage grundprincipper for EU-tilskyndelsesforanstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktioner med henblik på at bidrage til virkeliggørelsen af målene i stk. 1.

Artikel 20

(tidl. artikel 17 i TEF)

1. Der indføres et unionsborgerskab. Unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat. Unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette.

2. Unionsborgerne har de rettigheder og er underlagt de pligter, der er indeholdt i traktaterne. De har bl.a. følgende rettigheder:

- a) de har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område
- b) de har valgret og er valgbare ved valg til Europa-Parlamentet og ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor de har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat

- c) de nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, som de er statsborgere i, ikke er repræsenteret, beskyttelse hos enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat
- d) de har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet og til at henvende sig til Den Europæiske Ombudsmand samt til Unionens institutioner og rådgivende organer på et af traktaternes sprog og få svar på samme sprog.

Disse rettigheder udøves med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i foranstaltninger vedtaget med henblik på deres gennemførelse.

Artikel 21

(tidl. artikel 18 i TEF)

1. Enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaterne og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.
2. Såfremt en handling fra Unionens side viser sig påkrævet for at nå dette mål, og traktaterne ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, kan Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure vedtage bestemmelser, der skal gøre det lettere at udøve de rettigheder, der er nævnt i stk. 1.
3. Med samme mål for øje som i stk. 1 kan Rådet, hvis traktaterne ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, efter en særlig lovgivningsprocedure fastsætte foranstaltninger vedrørende social sikring eller social beskyttelse. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel 22

(tidl. artikel 19 i TEF)

1. Enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, har valgret og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. Denne ret udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet, har vedtaget; de nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.
2. Med forbehold af artikel 223, stk. 1, og gennemførelsesbestemmelserne hertil, har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. Denne ret kan udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet, har vedtaget; de nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.

Artikel 23

(tidl. artikel 20 i TEF)

Enhver unionsborger nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvori han er statsborger, ikke er repræsenteret, enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat. Medlemsstaterne træffer de nødvendige dispositioner og indleder de påkrævede internationale forhandlinger med henblik på at sikre denne beskyttelse.

Rådet kan efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet vedtage direktiver om de koordinations- og samarbejdsforanstaltninger, der er nødvendige for at lette denne beskyttelse.

Artikel 24

(tidl. artikel 21 i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet fastlægger ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure bestemmelser om de procedurer og betingelser, der er nødvendige for fremsættelsen af et borgerinitiativ som nævnt i artikel 11 i traktaten om Den Europæiske Union, herunder det minimumsantal medlemsstater, som borgerne skal komme fra.

Enhver unionsborger har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet i medfør af artikel 227.

Enhver unionsborger kan henvende sig til den ombudsmandsinstitution, der indføres i overensstemmelse med artikel 228.

Enhver unionsborger kan skrive til enhver af de institutioner eller organer, der er nævnt i denne artikel eller i artikel 13 i traktaten om Den Europæiske Union, på et af de i artikel 55, stk. 1, i nævnte traktat nævnte sprog og få svar på samme sprog.

Artikel 25

(tidl. artikel 22 i TEF)

Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg hvert tredje år om gennemførelsen af bestemmelserne i denne del. Denne rapport skal omfatte spørgsmålet om Unionens udvikling.

På grundlag heraf og med forbehold af de øvrige bestemmelser i traktaterne kan Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter Europa-Parlamentets godkendelse, vedtage bestemmelser med henblik på at styrke eller udbygge de rettigheder, der er nævnt i artikel 20, stk. 2. Disse bestemmelser træder i kraft, når medlemsstaterne har godkendt dem i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

TREDJE DEL

UNIONENS INTERNE POLITIKKER OG FORANSTALTNINGER

AFSNIT I

DET INDRE MARKED

Artikel 26 (tidl. artikel 14 i TEF)

1. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på oprettelse af det indre marked eller sikring af dets funktion i henhold til de relevante bestemmelser i traktaterne.
2. Det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med bestemmelserne i traktaterne.
3. Rådet fastlægger på forslag af Kommissionen de retningslinjer og betingelser, der er nødvendige for at sikre afbalancerede fremskridt i alle berørte sektorer.

Artikel 27 (tidl. artikel 15 i TEF)

Ved udarbejdelsen af forslagene med henblik på virkeliggørelsen af målene i artikel 26 tager Kommissionen hensyn til omfanget af den indsats, der inden for økonomier på forskellige udviklingstrin må gøres med henblik på oprettelsen af det indre marked, og den kan fremsætte forslag om hensigtsmæssige bestemmelser.

Hvis disse bestemmelser tager form af undtagelser, skal de være af midlertidig karakter og medføre de mindste forstyrrelser i det indre markeds funktion.

AFSNIT II

FRIE VAREBEVÆGELSER

Artikel 28 (tidl. artikel 23 i TEF)

1. Unionen er bl.a. en toldunion, som omfatter al vareudveksling, og som indebærer forbud mod told ved indførsel fra og ved udførsel til andre medlemsstater, såvel som mod alle afgifter med tilsvarende virkning, samt indførelse af en fælles toldtarif over for tredjeland.

2. Bestemmelserne i artikel 30 og i kapitel 3 i dette afsnit finder anvendelse på varer med oprindelse i medlemsstaterne og på de varer hidrørende fra tredjeland, som frit kan omsættes i medlemsstaterne.

Artikel 29

(tidl. artikel 24 i TEF)

Ved varer, som frit kan omsættes i en medlemsstat, forstås sådanne fra tredjeland hidrørende varer, for hvilke de af vedkommende medlemsstat foreskrevne formaliteter i forbindelse med indførelsen er blevet opfyldt, og for hvilke denne medlemsstat har opkrævet gældende told og afgifter med tilsvarende virkning, og for hvilke disse told- og afgiftsbeløb ikke er blevet helt eller delvis godtgjort.

KAPITEL 1

TOLDUNIONEN

Artikel 30

(tidl. artikel 25 i TEF)

Told ved indførsel og udførsel og andre afgifter med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne. Dette gælder også finanstold.

Artikel 31

(tidl. artikel 26 i TEF)

Rådet fastsætter på forslag af Kommissionen tolsatserne i den fælles toldtarif.

Artikel 32

(tidl. artikel 27 i TEF)

Kommissionen tager under udøvelsen af de hverv, der er betroet den i medfør af dette kapitel, hensyn til:

- a) nødvendigheden af at fremme samhandelen mellem medlemsstaterne og tredjeland
- b) udviklingen af konkurrencevilkårene inden for Unionen i det omfang, denne udvikling medfører en styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne
- c) Unionens behov for forsyninger med råvarer og halvfabrikata, idet den samtidig bør påse, at konkurrencevilkårene mellem medlemsstaterne med hensyn til færdigvarer ikke fordrejes
- d) nødvendigheden af at undgå alvorlige forstyrrelser i medlemsstaternes økonomiske liv og af at sikre en rationel udvikling af produktionen og en forøgelse af forbruget inden for Unionen.

KAPITEL 2

TOLDSAMARBEJDE

Artikel 33 (tidl. artikel 135 i TEF)

Inden for traktaternes anvendelsesområde træffer Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger til styrkelse af toldsamarbejdet mellem medlemsstaterne og mellem disse og Kommissionen.

KAPITEL 3

FORBUD MOD KVANTITATIVE RESTRIKTIONER MELLEM MEDLEMSSTATERNE

Artikel 34 (tidl. artikel 28 i TEF)

Kvantitative indførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne.

Artikel 35 (tidl. artikel 29 i TEF)

Kvantitative udførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne.

Artikel 36 (tidl. artikel 30 i TEF)

Bestemmelserne i artikel 34 og 35 er ikke til hinder for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende indførsel, udførsel eller transit, som er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed, den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, beskyttelse af planter, beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi eller beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.

Artikel 37 (tidl. artikel 31 i TEF)

1. Medlemsstaterne tilpasser de statslige handelsmonopoler, således at enhver forskelsbehandling af medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår er udelukket.

Denne artikels bestemmelser finder anvendelse på ethvert organ, gennem hvilket en medlemsstat, de jure eller de facto, direkte eller indirekte, kontrollerer, leder eller øver mærkbar indflydelse på indførsel eller udførsel mellem medlemsstaterne. Disse bestemmelser finder også anvendelse på statskoncessionerede monopoler.

2. Medlemsstaterne afholder sig fra at indføre nye foranstaltninger, som strider mod de i stk. 1 anførte principper, eller som begrænser rækkevidden af de artikler, der angår forbuddet mod told og kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne.

3. I tilfælde af at et statsligt handelsmonopol indebærer en regulering, der tilsigter at lette afsætningen eller sikre en bedre udnyttelse af landbrugsprodukter, skal der ved anvendelse af bestemmelserne i denne artikel sikres tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard.

AFSNIT III

LANDBRUG OG FISKERI

Artikel 38

(tidl. artikel 32 i TEF)

1. Unionen fastlægger og gennemfører en fælles landbrugs- og fiskeripolitik.

Det indre marked omfatter tillige landbruget, fiskeriet og handelen med landbrugsvarer. Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning. Ved omtale af den fælles landbrugspolitik eller af landbruget og ved anvendelse af udtrykket »landbrugs-« er fiskeri også omfattet under hensyntagen til denne sektors særlige karakteristika.

2. Bestemmelserne vedrørende det indre markeds oprettelse og funktion finder anvendelse på landbrugsvarer, medmindre andet er bestemt i artiklerne 39-44.

3. De varer, på hvilke bestemmelserne i artiklerne 39-44 finder anvendelse, er opregnet i listen i bilag I.

4. Det indre markeds funktion og udvikling skal for så vidt angår landbrugsvarerne ledsages af udformningen af en fælles landbrugspolitik.

Artikel 39

(tidl. artikel 33 i TEF)

1. Den fælles landbrugspolitik har til formål:

a) at forøge landbrugets produktivitet ved fremme af den tekniske udvikling, ved rationalisering af landbrugsproduktionen og ved den bedst mulige anvendelse af produktionsfaktorerne, især arbejdskraften

- b) herigennem at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard, især ved en forhøjelse af de individuelle indkomster for de i landbruget beskæftigede personer
- c) at stabilisere markederne
- d) at sikre forsyningerne
- e) at sikre forbrugerne rimelige priser på landbrugsvarer.

2. Ved udarbejdelsen af den fælles landbrugspolitik og de særlige foranstaltninger, som den kan medføre, tages der hensyn til:

- a) landbrugserhvervets særlige karakter, der følger af landbrugets sociale struktur og af de strukturelle og naturbetingede forskelle mellem de forskellige landbrugsområder
- b) nødvendigheden af, at ønskelige tilpasninger gennemføres gradvis
- c) den kendsgerning, at landbruget i medlemsstaterne udgør en sektor, som er snævert forbundet med økonomien som helhed.

Artikel 40

(tidl. artikel 34 i TEF)

1. Med henblik på at nå de i artikel 39 nævnte mål oprettes en fælles ordning af markederne for landbrugsvarer.

Alt efter varernes art skal denne markedsordning antage en af nedennævnte former:

- a) fælles konkurrenceregler
- b) en tvungen samordning af de forskellige nationale markedsordninger
- c) en europæisk markedsordning.

2. Den fælles ordning under en af de i stk. 1 nævnte former kan omfatte alle foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de i artikel 39 fastsatte mål, især prisregulering, støtte til såvel produktion som afsætning af de forskellige varer, oplagrings- og udligningsordninger samt fælles ordninger til stabilisering af ind- eller udførsel.

Den fælles ordning skal begrænses til at forfølge de i artikel 39 anførte mål og bør udelukke enhver form for forskelsbehandling af Unionens producenter eller forbrugere.

En eventuel fælles prispolitik skal baseres på fælles kriterier og ensartede beregningsmetoder.

3. Med henblik på at muliggøre, at formålet med den i stk. 1 omhandlede fælles ordning nås, kan der oprettes et eller flere struktur- og garantifonde for landbruget.

Artikel 41

(tidl. artikel 35 i TEF)

Med henblik på at nå de i artikel 39 anførte mål kan der inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik navnlig fastsættes bestemmelser om:

- a) en effektiv samordning af de bestræbelser, der udfoldes inden for den faglige uddannelses, forskningens og den landbrugsfaglige oplysnings område; denne samordning kan indebære, at projekter eller institutioner finansieres i fællesskab
- b) fælles foranstaltninger med henblik på udvidelse af forbruget af visse varer.

Artikel 42

(tidl. artikel 36 i TEF)

Bestemmelserne i kapitlet om konkurrenceregler finder kun anvendelse på produktionen af og handelen med landbrugsvarer, i det omfang Europa-Parlamentet og Rådet beslutter dette inden for rammerne af de bestemmelser og efter den procedure, der er fastsat i artikel 43, stk. 2, samt under hensyntagen til den i artikel 39 angivne målsætning.

Rådet kan på forslag af Kommissionen tillade ydelse af støtte:

- a) med henblik på at beskytte bedrifter, der er ugunstigt stillet som følge af strukturelle eller naturbetingede forhold
- b) inden for rammerne af økonomiske udviklingsprogrammer.

Artikel 43

(tidl. artikel 37 i TEF)

1. Kommissionen fremlægger forslag vedrørende udarbejdelse og iværksættelse af den fælles landbrugspolitik, herunder også om afløsning af nationale markedsordninger med en af de i artikel 40, stk. 1, nævnte former for fælles ordning, såvel som om iværksættelsen af de i dette afsnit særligt nævnte foranstaltninger.

Disse forslag skal tage hensyn til sammenhængen mellem de landbrugsspørgsmål, som er omhandlet i dette afsnit.

2. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg den fælles ordning for markederne for landbrugsvarer, der er nævnt i artikel 40, stk. 1, samt de øvrige bestemmelser, der er nødvendige for at virkeliggøre målsætningerne for den fælles landbrugs- og fiskeripolitik.

3. Rådet vedtager på forslag af Kommissionen foranstaltninger vedrørende fastsættelse af priser, afgifter, støtte og kvantitative begrænsninger samt vedrørende fastsættelse og fordeling af fiskerimuligheder.

4. På de i stk. 2 anførte betingelser kan den fælles ordning, der er nævnt i artikel 40, stk. 1, afløse nationale markedsordninger, såfremt:

- a) den fælles ordning yder medlemsstater, der modsætter sig en sådan afløsning, og som har en national ordning for vedkommende produktion, tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard, når der tages hensyn til det tempo, hvori den mulige tilpasning og nødvendige specialisering kan gennemføres, og
- b) denne ordning sikrer samhandelen inden for Unionen betingelser svarende til dem, der gælder på et nationalt marked.

5. Såfremt der er tilvejebragt en fælles ordning for visse råvarer, medens der endnu ikke findes en fælles ordning for de hertil svarende forarbejdede produkter, kan de pågældende råvarer indføres fra lande uden for Unionen, hvis de anvendes til fremstilling af forarbejdede produkter, som er bestemt til udførsel til tredjeland.

Artikel 44

(tidl. artikel 38 i TEF)

Såfremt en vare i en medlemsstat er underkastet en national markedsordning eller en anden indenlandsk regulering med tilsvarende virkning, som i konkurrencemæssig henseende påvirker en lignende produktion i en anden medlemsstat, pålægger medlemsstaterne vedkommende vare en udligningsafgift ved indførslen fra den medlemsstat, i hvilken markedsordningen eller reguleringen findes, medmindre denne medlemsstat pålægger en udligningsafgift ved udførslen.

Kommissionen fastsætter disse afgifter på det niveau, som er nødvendigt for at genoprette ligevægten; den kan ligeledes tillade anvendelsen af andre foranstaltninger på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.

AFSNIT IV

DEN FRIE BEVÆGELIGHED FOR PERSONER, TJENESTEYDELSER OG KAPITAL

KAPITEL 1

ARBEJDSKRAFTEN

Artikel 45

(tidl. artikel 39 i TEF)

1. Arbejdskraftens frie bevægelighed sikres inden for Unionen.

2. Den forudsætter afskaffelse af enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere, for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår.

3. Med forbehold af de begrænsninger, der retfærdiggøres af hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed, indebærer den retten til:

- a) at søge faktisk tilbudte stillinger
- b) frit at bevæge sig inden for medlemsstaternes område i dette øjemed
- c) at tage ophold i en af medlemsstaterne for der at have beskæftigelse i henhold til de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der gælder for indenlandske arbejdstageres beskæftigelse
- d) at blive boende på en medlemsstats område på de af Kommissionen ved forordninger fastsatte vilkår efter at have haft ansættelse der.

4. Bestemmelserne i denne artikel gælder ikke for ansættelser i den offentlige administration.

Artikel 46

(tidl. artikel 40 i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg ved udstedelse af direktiver eller forordninger de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, således som denne er bestemt i artikel 45, især ved at:

- a) sikre et snævert samarbejde mellem de nationale arbejdskraftmyndigheder
- b) afskaffe sådanne administrative fremgangsmåder og sådan administrativ praksis samt de for adgangen til ledige stillinger fastsatte frister, som hidrører enten fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og hvis bibeholdelse ville hindre arbejdskraftens frie bevægelighed
- c) afskaffe alle frister og andre begrænsninger, som er fastsat enten i indenlandsk lovgivning eller i aftaler, der tidligere er indgået mellem medlemsstaterne, og som byder arbejdstagere fra de øvrige medlemsstater andre vilkår for det frie beskæftigelsesvalg end dem, der gælder for indenlandske arbejdstagere
- d) iværksætte ordninger, der kan formidle og skabe ligevægt mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet på en måde, som udelukker alvorlig fare for levestandarden og beskæftigelsen i de forskellige egne og industrier.

Artikel 47

(tidl. artikel 41 i TEF)

Inden for rammerne af et fælles program fremmer medlemsstaterne udvekslingen af unge arbejdstagere.

Artikel 48

(tidl. artikel 42 i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger vedrørende social tryghed, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og selvstændige samt deres ydelsesberettigede pårørende:

- a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse
- b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes områder.

Hvis et medlem af Rådet erklærer, at et udkast til en lovgivningsmæssig retsakt som nævnt i stk. 1 vil berøre vigtige aspekter af den pågældende medlemsstats sociale sikringssystem, herunder anvendelsesområde, omkostninger og økonomisk struktur, eller berøre dette systems finansielle balance, kan medlemmet anmode om, at spørgsmålet forelægges Det Europæiske Råd. I så fald suspenderes den almindelige lovgivningsprocedure. Efter drøftelse skal Det Europæiske Råd inden fire måneder efter denne suspension enten:

- a) forelægge Rådet udkastet på ny, hvilket bringer suspensionen af den almindelige lovgivningsprocedure til ophør, eller
- b) undlade at handle eller anmode Kommissionen om at forelægge et nyt forslag; i så fald anses den oprindeligt foreslåede retsakt for ikke-vedtaget.

KAPITEL 2

ETABLERINGSRETEN

Artikel 49

(tidl. artikel 43 i TEF)

Inden for rammerne af nedennævnte bestemmelser er der forbud mod restriktioner, som hindrer statsborgere i en medlemsstat i frit at etablere sig på en anden medlemsstats område. Dette forbud omfatter også hindringer for, at statsborgere i en medlemsstat, bosat på en medlemsstats område, opretter agenturer, filialer eller datterselskaber.

Med forbehold af bestemmelserne i kapitlet vedrørende kapitalen indebærer etableringsfriheden adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed samt til at oprette og lede virksomheder, herunder navnlig selskaber i den i artikel 54 anførte betydning, på de vilkår, som i etableringslandets lovgivning er fastsat for landets egne statsborgere.

Artikel 50

(tidl. artikel 44 i TEF)

1. Efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg udsteder Europa-Parlamentet og Rådet direktiver om gennemførelse af etableringsfriheden inden for en bestemt erhvervsgren.

2. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen udfører de opgaver, som er overdraget dem i henhold til ovennævnte bestemmelser, navnlig ved:

- a) i almindelighed i første række at behandle de erhverv, for hvis vedkommende etableringsfrihed i særlig grad vil fremme udviklingen af produktion og handel
- b) at sikre et snævert samarbejde mellem de kompetente nationale myndigheder med henblik på at lære de særlige forhold at kende, der gør sig gældende inden for Unionen på de forskellige erhvervsområder
- c) at ophæve de administrative fremgangsmåder og sådan administrativ praksis, som hidrører fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og hvis bibeholdelse ville være en hindring for etableringsfriheden
- d) at påse, at arbejdstagere fra en medlemsstat, som er beskæftiget på en anden medlemsstats område, kan forblive på dette område for der at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, såfremt de opfylder de betingelser, som de skulle opfylde, hvis de kom ind i denne stat på det tidspunkt, hvor de ville påbegynde denne virksomhed
- e) at gøre det muligt for statsborgere i en medlemsstat at erhverve og udnytte fast ejendom, der ligger i en anden medlemsstat, for så vidt dette ikke strider mod principperne i artikel 39, stk. 2
- f) at lade den gradvise fjernelse af hindringerne for etableringsfriheden inden for hver af de pågældende erhvervsgrene gælde både betingelserne for at oprette agenturer, filialer eller datterselskaber på en medlemsstats område, og betingelserne for, at personale fra hovedvirksomheden kan indtræde i disses ledende eller kontrollerende organer
- g) i det nødvendige omfang og med det formål at gøre dem lige byrdefulde at samordne de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i artikel 54, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser
- h) at sikre, et etableringsvilkårene ikke fordrejes som følge af støtteforanstaltninger fra medlemsstaternes side.

Artikel 51

(tidl. artikel 45 i TEF)

Virksomhed, som varigt eller lejlighedsvis er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i en medlemsstat, er i den pågældende stat ikke omfattet af bestemmelserne i dette kapitel.

Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure undtage visse erhverv fra bestemmelserne i dette kapitel.

Artikel 52

(tidl. artikel 46 i TEF)

1. Bestemmelserne i dette kapitel og de forholdsregler, der træffes i medfør heraf, udelukker ikke anvendelse af love eller administrativt fastsatte bestemmelser, der indeholder særlige regler for fremmede statsborgere, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed.
2. Europa-Parlamentet og Rådet udsteder efter den almindelige lovgivningsprocedure direktiver om samordning af ovennævnte love og bestemmelser.

Artikel 53

(tidl. artikel 47 i TEF)

1. For at lette adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed udsteder Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure direktiver om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser samt om samordning af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed.
2. For så vidt angår udøvelse af lægegering eller lignende virksomhed eller af farmaceutisk virksomhed, forudsætter den gradvise afskaffelse af restriktionerne en samordning af de betingelser, der er opstillet af de forskellige medlemsstater for udøvelse af sådanne erhverv.

Artikel 54

(tidl. artikel 48 i TEF)

Selskaber, som er oprettet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Unionen, ligestilles, for så vidt angår anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel, med personer, der er statsborgere i medlemsstaterne.

Ved selskaber forstås privatretlige selskaber, heri indbefattet kooperative selskaber, samt alle andre juridiske personer, der henhører under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af selskaber, som ikke arbejder med gevinst for øje.

Artikel 55

(tidl. artikel 294 i TEF)

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i traktaterne indrømmer medlemsstaterne de øvrige medlemsstaters statsborgere national behandling for så vidt angår kapitalanbringelser i de i artikel 54 nævnte selskaber.

KAPITEL 3 TJENESTEYDELSER

Artikel 56 (tidl. artikel 49 i TEF)

Inden for rammerne af nedennævnte bestemmelser er der forbud mod restriktioner, der hindrer fri udveksling af tjenesteydelser inden for Unionen, for så vidt angår statsborgere i medlemsstaterne, der er bosat i en anden medlemsstat end modtageren af den pågældende ydelse.

Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure udstrække anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel til tjenesteydere, der er statsborgere i et tredjeland og bosat inden for Unionen.

Artikel 57 (tidl. artikel 50 i TEF)

Som tjenesteydelser i traktaternes forstand betragtes de ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende den frie bevægelighed for varer, kapital og personer.

Tjenesteydelserne omfatter især:

- a) virksomhed af industriel karakter
- b) virksomhed af handelsmæssig karakter
- c) virksomhed af håndværksmæssig karakter
- d) de liberale erhvervs virksomhed.

Med forbehold af bestemmelserne i kapitlet om etableringsretten kan tjenesteyderen midlertidigt udøve sin virksomhed i den medlemsstat, hvor ydelsen præsteres, på samme vilkår, som den pågældende stat fastsætter for sine egne statsborgere.

Artikel 58 (tidl. artikel 51 i TEF)

1. Den frie udveksling af tjenesteydelser på transportområdet omfattes af bestemmelserne i afsnittet vedrørende transport.
2. Liberaliseringen af de af bankernes og forsikringsselskabernes tjenesteydelser, som er forbundet med kapitalbevægelser, skal gennemføres sideløbende med liberalisering af kapitalbevægelserne.

Artikel 59

(tidl. artikel 52 i TEF)

1. Europa-Parlamentet og Rådet udsteder efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg direktiver om gennemførelse af liberaliseringen af en bestemt tjenesteydelse.

2. De i stk. 1 omhandlede direktiver skal i almindelighed i første række tage sigte på tjenesteydelser, som direkte påvirker produktionsomkostningerne, eller hvis liberalisering bidrager til at lette vareudvekslingen.

Artikel 60

(tidl. artikel 53 i TEF)

Medlemsstaterne bestræber sig på at gennemføre liberaliseringen af tjenesteydelser i videre udstrækning, end de er forpligtet til i henhold til de direktiver, der er udstedt i medfør af artikel 59, stk. 1, hvis deres almindelige økonomiske situation og forholdene i vedkommende erhvervsgren gør det muligt.

Kommissionen retter henstillinger til de pågældende medlemsstater herom.

Artikel 61

(tidl. artikel 54 i TEF)

Så længe begrænsningerne i den frie udveksling af tjenesteydelser ikke er afskaffet, anvender hver medlemsstat dem over for alle de i artikel 56, stk. 1, omhandlede tjenesteydere, uanset disses nationalitet eller opholdssted.

Artikel 62

(tidl. artikel 55 i TEF)

Bestemmelserne i artiklerne 51-54 finder anvendelse på det i dette kapitel omhandlede sagsområde.

KAPITEL 4

KAPITAL OG BETALINGER

Artikel 63

(tidl. artikel 56 i TEF)

1. Inden for rammerne af bestemmelserne i dette kapitel er alle restriktioner for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.

2. Inden for rammerne af bestemmelserne i dette kapitel er alle restriktioner for betalinger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.

Artikel 64

(tidl. artikel 57 i TEF)

1. Artikel 63 berører ikke anvendelsen over for tredjelande af restriktioner, der den 31. december 1993 eksisterer i henhold til national lovgivning eller EU-lovgivning med hensyn til sådanne kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder. For så vidt angår restriktioner, der eksisterer i henhold til national lovgivning i Bulgarien, Estland og Ungarn, er den relevante dato den 31. december 1999.

2. Idet det tilstræbes at virkeliggøre målsætningen om fri kapitalbevægelighed mellem medlemsstater og tredjelande i den størst mulige udstrækning, og uden at de øvrige kapitler i traktaterne berøres heraf, vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.

3. Uanset stk. 2 kan Rådet alene efter en særlig lovgivningsprocedure med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet vedtage foranstaltninger, der er et tilbageskridt i EU-retten med hensyn til liberalisering af kapitalbevægelser til eller fra tredjelande.

Artikel 65

(tidl. artikel 58 i TEF)

1. Bestemmelserne i artikel 63 griber ikke ind i medlemsstaternes ret til:

- a) at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning, som sondrer imellem skatteydere, hvis situation er forskellig med hensyn til deres bopælssted eller med hensyn til det sted, hvor deres kapital er investeret
- b) at træffe de nødvendige foranstaltninger for at hindre overtrædelser af deres nationale ret og forskrifter, især på skatte- og afgiftsområdet og i forbindelse med tilsynet med finansielle institutioner, eller til af administrative eller statistiske hensyn at fastlægge procedurer for anmeldelse af kapitalbevægelser eller til at træffe foranstaltninger, der er begrundet i hensynet til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.

2. Bestemmelserne i dette kapitel griber ikke ind i muligheden for at anvende sådanne restriktioner for etableringsretten, der er forenelige med traktaterne.

3. De foranstaltninger og fremgangsmåder, der er nævnt i stk. 1 og 2, må ikke udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af den frie bevægelighed for kapital og betalinger, som defineret i artikel 63.

4. Er der ikke vedtaget foranstaltninger i medfør af artikel 64, stk. 3, kan Kommissionen vedtage en afgørelse, hvorefter restriktive skatteforanstaltninger vedtaget af en medlemsstat over for et eller flere tredjelande skal anses for at være forenelige med traktaterne, hvis de er begrundet ved et af Unionens mål og er forenelige med det indre markeds funktion, og det samme kan Rådet, hvis Kommissionen inden for en periode på tre måneder fra modtagelsen af den pågældende medlemsstats anmodning ikke har vedtaget nogen afgørelse. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed på anmodning af en medlemsstat.

Artikel 66

(tidl. artikel 59 i TEF)

Hvis kapitalbevægelser til eller fra tredjelande under ganske særlige omstændigheder medfører eller truer med at medføre alvorlige vanskeligheder for Den Økonomiske og Monetære Unions funktion, kan Rådet på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank træffe beskyttelsesforanstaltninger for en periode på højst seks måneder over for tredjelande, hvis sådanne foranstaltninger er strengt nødvendige.

AFSNIT V

ET OMRÅDE MED FRIHED, SIKKERHED OG RETFÆRDIGHED

KAPITEL 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 67

(tidl. artikel 61 i TEF og tidl. artikel 29 i TEU)

1. Unionen udgør et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor de grundlæggende rettigheder og medlemsstaternes forskellige retssystemer og retstraditioner respekteres.

2. Unionen sikrer, at der ikke foretages personkontrol ved de indre grænser, og den udformer en fælles politik for asyl, indvandring og kontrol ved de ydre grænser, der bygger på solidaritet mellem medlemsstaterne, og som er retfærdig over for tredjelandsstatsborgere. I forbindelse med dette afsnit sidestilles statsløse med tredjelandsstatsborgere.

3. Unionen bestræber sig på at sikre et højt sikkerhedsniveau ved hjælp af foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet, racisme og fremmedhad, ved koordinerings- og samarbejdsforanstaltninger mellem politimyndigheder, strafferetlige myndigheder og øvrige kompetente myndigheder samt ved gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser og om nødvendigt indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes straffelovgivning.

4. Unionen letter adgangen til domstolene, navnlig på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser om civilretlige spørgsmål.

Artikel 68

Det Europæiske Råd udformer strategiske retningslinjer for den lovgivningsmæssige og operationelle programudformning i området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Artikel 69

De nationale parlamenter overvåger i forbindelse med lovgivningsforslag og -initiativer, der forelægges inden for rammerne af kapitel 4 og 5, at nærhedsprincippet overholdes i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Artikel 70

Rådet kan på forslag af Kommissionen vedtage foranstaltninger om, hvordan medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen foretager en objektiv og upartisk evaluering af deres myndigheders gennemførelse af Unionens politikker i dette afsnit, især for at fremme den fulde anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse, jf. dog artikel 258, 259 og 260. Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter underrettes om indholdet og resultaterne af denne evaluering.

Artikel 71

(tidl. artikel 36 i TEU)

Der nedsættes en stående komité i Rådet, der skal sikre, at det operationelle samarbejde om den indre sikkerhed fremmes og styrkes i Unionen. Uanset artikel 240 skal komitéen lette samordningen af medlemsstaternes kompetente myndigheders indsats. Repræsentanter for Unionens berørte organer, kontorer og agenturer kan inddrages i komitéens arbejde. Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter holdes underrettet om arbejdet.

Artikel 72

(tidl. artikel 64, stk. 1, i TEF og tidl. artikel 33 i TEU)

Dette afsnit er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan udøve deres beføjelser med hensyn til opretholdelse af lov og orden og beskyttelse af den indre sikkerhed.

Artikel 73

Det står medlemsstaterne frit for indbyrdes og under eget ansvar at etablere sådanne former for samarbejde og koordinering, som de finder hensigtsmæssige, mellem de kompetente instanser inden for deres administration, der er ansvarlige for beskyttelse af den nationale sikkerhed.

Artikel 74

(tidl. artikel 66 i TEF)

Rådet vedtager foranstaltninger med henblik på at sikre administrativt samarbejde mellem de kompetente myndigheder i medlemsstaterne på de områder, der er omfattet af dette afsnit, og mellem disse myndigheder og Kommissionen. Det træffer afgørelse på forslag af Kommissionen, jf. dog artikel 76, og efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel 75

(tidl. artikel 60 i TEF)

Hvis det er nødvendigt for at nå målene i artikel 67 for så vidt angår forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme og dermed beslægtede aktiviteter, fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure en ramme for administrative foranstaltninger vedrørende kapitalbevægelser og betalinger, herunder indefrysning af midler, finansielle aktiver eller økonomiske gevinster, der tilhører, ejes eller besiddes af fysiske eller juridiske personer, grupper eller ikke-statslige enheder.

Rådet vedtager på forslag af Kommissionen foranstaltninger for at gennemføre den i stk. 1 nævnte ramme.

De retsakter, der er nævnt i denne artikel, skal indeholde de nødvendige bestemmelser om retsgarantier.

Artikel 76

Retsakter som nævnt i kapitel 4 og 5 samt foranstaltninger som nævnt i artikel 74, der skal sikre administrativt samarbejde på de områder, der er nævnt i disse kapitler, vedtages:

- a) på forslag af Kommissionen eller
- b) på initiativ af en fjerdedel af medlemsstaterne.

KAPITEL 2

POLITIKKERNE FOR GRÆNSEKONTROL, ASYL OG INDVANDRING

Artikel 77

(tidl. artikel 62 i TEF)

1. Unionen udformer en politik, der skal sikre,
 - a) at personer uanset nationalitet ikke kontrolleres ved passage af de indre grænser

b) at der foretages personkontrol og effektiv overvågning ved passage af de ydre grænser

c) at der gradvis indføres et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser.

2. Med henblik på stk. 1 vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger på følgende områder:

a) den fælles politik for visa og andre tilladelser til kortvarigt ophold

b) personkontrol ved passage af de ydre grænser

c) betingelser for tredjelandstatsborgeres muligheder for frit at rejse inden for Unionen i en kortere periode

d) nødvendige tiltag til den gradvise udvikling af et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser

e) reglerne om, at personer uanset nationalitet ikke kontrolleres ved passage af de indre grænser.

3. Såfremt en handling fra Unionens side viser sig påkrævet for at gøre det lettere at udøve den ret, der er nævnt i artikel 20, stk. 2, litra a), og hvis traktaterne ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, kan Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure fastsætte bestemmelser vedrørende pas, identitetskort, opholdsbeviser eller andre dokumenter, der er sidestillet hermed. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

4. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes kompetence med hensyn til geografisk afgrænsning af deres grænser i overensstemmelse med folkeretten.

Artikel 78

(tidl. artikel 63, nr. 1 og 2, og artikel 64, stk. 2, i TEF)

1. Unionen udformer en fælles politik for asyl, subsidær beskyttelse og midlertidig beskyttelse med henblik på at tilbyde en passende status til enhver tredjelandstatsborger, der har behov for international beskyttelse, og på at sikre overholdelse af non-refoulement-princippet. Denne politik skal være i overensstemmelse med Genèvekonventionen af 28. juli 1951, protokollen af 31. januar 1967 om flygtninges retsstilling og andre relevante traktater.

2. Med henblik på stk. 1 vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger vedrørende et fælles europæisk asylsystem, der omfatter:

a) en ensartet asylstatus for tredjelandstatsborgere, der gælder i hele Unionen

b) en ensartet status for subsidær beskyttelse for tredjelandstatsborgere, der ikke har opnået europæisk asyl, men har behov for international beskyttelse

- c) et fælles system, der tager sigte på midlertidig beskyttelse af fordrevne i tilfælde af massetilstrømning
- d) fælles procedurer for tildeling og fratagelse af ensartet status for asyl eller subsidiær beskyttelse
- e) kriterier og procedurer til bestemmelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om asyl eller subsidiær beskyttelse
- f) standarder for modtagelse af asylansøgere eller ansøgere om subsidiær beskyttelse
- g) partnerskab og samarbejde med tredjelande for at styre tilstrømningen af personer, der ansøger om asyl eller subsidiær eller midlertidig beskyttelse.

3. Hvis en eller flere medlemsstater står over for en nødsituation i form af en pludselig tilstrømning af tredjelandsstatsborgere, kan Rådet på forslag af Kommissionen vedtage midlertidige foranstaltninger til fordel for den eller de berørte medlemsstater. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel 79

(tidl. artikel 63, nr. 3 og 4, i TEF)

1. Unionen udformer en fælles indvandringspolitik med henblik på at sikre en effektiv styring af migrationsstrømme i alle faser, en retfærdig behandling af tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt i medlemsstaterne, samt forebyggelse og øget bekæmpelse af ulovlig indvandring og menneskehandel.

2. Med henblik på stk. 1 vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger på følgende områder:

- a) betingelser for indrejse og ophold samt standarder for medlemsstaternes udstedelse af langtidsvisa og opholdstilladelser, bl.a. med henblik på familiesammenføring
- b) definition af rettighederne for tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt i en medlemsstat, herunder betingelserne for fri bevægelighed og ophold i de øvrige medlemsstater
- c) ulovlig indvandring og ulovligt ophold, herunder udsendelse og repatriering af personer med ulovligt ophold
- d) bekæmpelse af menneskehandel, især handel med kvinder og børn.

3. Unionen kan indgå tilbagetagelsesaftaler med tredjelande vedrørende tilbagevenden til det oprindelige hjemland eller tidligere opholdsland af tredjelandsstatsborgere, der ikke opfylder eller ikke længere opfylder betingelserne for indrejse, tilstedeværelse eller ophold i en af medlemsstaterne.

4. Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure fastsætte foranstaltninger, der skal fremme og støtte medlemsstaternes indsats med henblik på at fremme integration af tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt på deres område, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

5. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes ret til at fastlægge antallet af tredjelandstatsborgere, der kan indrejse fra tredjelande på deres område for at søge arbejde som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende.

Artikel 80

De EU-politikker, der er omhandlet i dette kapitel, samt gennemførelsen heraf er underlagt princippet om solidaritet og rimelig ansvarsfordeling mellem medlemsstaterne, herunder for så vidt angår de finansielle aspekter. Når det er nødvendigt, skal EU-retsakter vedtaget i henhold til dette kapitel indeholde passende bestemmelser vedrørende anvendelsen af dette princip.

KAPITEL 3

SAMARBEJDE OM CIVILRETLIGE SPØRGSMÅL

Artikel 81

(tidl. artikel 65 i TEF)

1. Unionen etablerer et samarbejde om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser. Dette samarbejde kan omfatte vedtagelse af foranstaltninger vedrørende indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

2. Med henblik på stk. 1 vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure, navnlig når det er nødvendigt for det indre markeds funktion, foranstaltninger, der skal sikre:

- a) gensidig anerkendelse mellem medlemsstaterne af retsafgørelser og udenretslige afgørelser samt fuldbyrdelse heraf
- b) forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter på tværs af grænserne
- c) forenelighed mellem medlemsstaternes regler om lovvalg og om retternes kompetence
- d) samarbejde om bevisoptagelse
- e) effektiv adgang til domstolene
- f) fjernelse af hindringer for en tilfredsstillende afvikling af civile retssager, om nødvendigt ved at fremme foreneligheden mellem medlemsstaternes civile retsplejeregler

g) udformning af alternative metoder til tvistbilæggelse

h) støtte til uddannelse af dommere samt andet personale i retsvæsenet.

3. Uanset stk. 2 fastlægges foranstaltninger vedrørende familieret med grænseoverskridende virkninger af Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Rådet kan på forslag af Kommissionen vedtage en afgørelse om, hvilke familieretlige aspekter med grænseoverskridende virkninger der kan være omfattet af retsakter vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Det forslag, der er nævnt i andet afsnit, fremsendes til de nationale parlamenter. Hvis et nationalt parlament gør indsigelse inden for en frist på seks måneder efter denne fremsendelse, vedtages afgørelsen ikke. Hvis der ikke gøres indsigelse, kan Rådet vedtage den pågældende afgørelse.

KAPITEL 4

RETLIGT SAMARBEJDE I STRAFFESAGER

Artikel 82

(tidl. artikel 31 i TEU)

1. Det retlige samarbejde i straffesager i Unionen bygger på princippet om gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser og omfatter indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på de områder, der er nævnt i stk. 2 og i artikel 83.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger med henblik på:

- a) at fastlægge regler og procedurer, der skal sikre anerkendelse af alle former for domme og retsafgørelser i hele Unionen
- b) at forebygge og løse konflikter mellem medlemsstaterne om retternes kompetence
- c) at støtte uddannelse af dommere og anklagere samt andet personale i retsvæsenet
- d) at fremme samarbejdet mellem judicielle eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne i forbindelse med strafforfølgning og fuldbyrdelse af afgørelser.

2. I den udstrækning det er nødvendigt for at lette den gensidige anerkendelse af domme og retsafgørelser samt det politimæssige og retlige samarbejde i straffesager med en grænseoverskridende dimension, kan Europa-Parlamentet og Rådet fastsætte minimumsregler ved direktiver efter den almindelige lovgivningsprocedure. Disse minimumsregler tager hensyn til forskellene mellem medlemsstaternes retstraditioner og retssystemer.

Reglerne vedrører:

- a) gensidig anerkendelse af bevismidler mellem medlemsstaterne
- b) enkeltpersoners rettigheder inden for strafferetsplejen
- c) kriminalitetsofres rettigheder
- d) andre særlige elementer i strafferetsplejen, som Rådet forudgående har fastsat ved en afgørelse; ved vedtagelsen af denne afgørelse træffer Rådet afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Vedtagelse af de minimumsregler, der er omhandlet i dette stykke, er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre et højere beskyttelsesniveau for personer.

3. Hvis et medlem af Rådet finder, at et udkast til direktiv som nævnt i stk. 2 vil berøre grundlæggende aspekter af den pågældende medlemsstats strafferetlige system, kan medlemmet anmode om, at udkastet til direktiv forelægges Det Europæiske Råd. I så fald suspenderes den almindelige lovgivningsprocedure. Efter drøftelse skal Det Europæiske Råd i tilfælde af konsensus inden fire måneder efter denne suspension forelægge Rådet udkastet på ny, hvilket bringer suspensionen af den almindelige lovgivningsprocedure til ophør.

I tilfælde af uenighed, og hvis mindst ni medlemsstater ønsker at indføre et forstærket samarbejde på grundlag af det pågældende udkast til direktiv, underretter de inden for samme tidsfrist Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen herom. I et sådant tilfælde anses den bemyndigelse til at indlede et forstærket samarbejde, der er nævnt i artikel 20, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 329, stk. 1, i denne traktat, for at være givet, og bestemmelserne om forstærket samarbejde finder anvendelse.

Artikel 83

(tidl. artikel 31 i TEU)

1. Europa-Parlamentet og Rådet kan ved direktiv efter den almindelige lovgivningsprocedure fastsætte minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension som følge af overtrædelsernes karakter eller konsekvenser eller af et særligt behov for at bekæmpe dem på fælles grundlag.

Der er tale om følgende kriminalitetsområder: terrorisme, menneskehandel og seksuel udnyttelse af kvinder og børn, ulovlig narkotikahandel, ulovlig våbenhandel, hvidvaskning af penge, korruption, forfalskning af betalingsmidler, edb-kriminalitet og organiseret kriminalitet.

På baggrund af udviklingen i kriminaliteten kan Rådet vedtage en afgørelse om andre kriminalitetsområder, der opfylder de i dette stykke omhandlede kriterier. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse.

2. Når en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på det strafferetlige område viser sig absolut nødvendig for at sikre effektiv gennemførelse af en EU-politik på et område, der er omfattet af harmoniseringsforanstaltninger, kan der ved direktiver fastsættes minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på det pågældende område. Disse direktiver vedtages efter en almindelig eller særlig lovgivningsprocedure, der er identisk med den, der anvendes til vedtagelse af de pågældende harmoniseringsforanstaltninger, jf. dog artikel 76.

3. Hvis et medlem af Rådet finder, at et udkast til direktiv som nævnt i stk. 1 eller 2 vil berøre grundlæggende aspekter af den pågældende medlemsstats strafferetlige system, kan medlemmet anmode om, at udkastet til direktiv forelægges Det Europæiske Råd. I så fald suspenderes den almindelige lovgivningsprocedure. Efter drøftelse skal Det Europæiske Råd i tilfælde af konsensus inden fire måneder efter denne suspension forelægge Rådet udkastet på ny, hvilket bringer suspensionen af den almindelige lovgivningsprocedure til ophør.

I tilfælde af uenighed, og hvis mindst ni medlemsstater ønsker at indføre et forstærket samarbejde på grundlag af det pågældende udkast til direktiv, underretter de inden for samme tidsfrist Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen herom. I et sådant tilfælde anses den bemyndigelse til at indlede et forstærket samarbejde, der er nævnt i artikel 20, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 329, stk. 1, i denne traktat, for at være givet, og bestemmelserne om forstærket samarbejde finder anvendelse.

Artikel 84

Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure fastsætte foranstaltninger for at fremme og støtte medlemsstaternes indsats inden for kriminalitetsforebyggelse, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel 85

(tidl. artikel 31 i TEU)

1. Eurojusts opgave er at støtte og styrke koordineringen og samarbejdet mellem de nationale myndigheder, der har til opgave at efterforske og forfølge grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater eller kræver retsforfølgning på fælles basis, på grundlag af operationer foretaget af medlemsstaternes myndigheder og Europol samt oplysninger fra disse.

Med henblik herpå fastlægger Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure Eurojusts struktur, funktionsmåde, indsatsområde og opgaver. Disse opgaver kan omfatte:

- a) iværksættelse af efterforskning af straffesager samt forslag til de nationale kompetente myndigheder om at indlede retsforfølgning, især vedrørende overtrædelser, der skader Unionens finansielle interesser
- b) koordinering af efterforskning og retsforfølgning som omhandlet i litra a)
- c) styrkelse af det retlige samarbejde, herunder gennem løsning af konflikter om retternes kompetence og gennem et tæt samarbejde med Det Europæiske Retlige Netværk.

I disse forordninger fastlægges ligeledes de nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets og de nationale parlamenters tilknytning til evalueringen af Eurojusts virke.

2. I forbindelse med retsforfølgning som omhandlet i stk. 1, og uden at dette berører artikel 86, gennemfører de kompetente nationale personer de formelle proceduremæssige foranstaltninger inden for retsplejen.

Artikel 86

1. For at bekæmpe lovovertrædelser, der skader Unionens finansielle interesser, kan Rådet ved forordning efter en særlig lovgivningsprocedure oprette en europæisk anklagemyndighed ud fra Eurojust. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse.

I tilfælde af manglende enstemmighed kan en gruppe på mindst ni medlemsstater anmode om, at udkastet til forordning forelægges Det Europæiske Råd. I så fald suspenderes proceduren i Rådet. Efter drøftelse skal Det Europæiske Råd i tilfælde af konsensus inden fire måneder efter denne suspension forelægge Rådet udkastet på ny med henblik på vedtagelse.

I tilfælde af uenighed, og hvis mindst ni medlemsstater ønsker at indføre et forstærket samarbejde på grundlag af det pågældende udkast til forordning, underretter de inden for samme tidsfrist Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen herom. I et sådant tilfælde anses den bemyndigelse til at indlede et forstærket samarbejde, der er nævnt i artikel 20, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 329, stk. 1, i denne traktat, for at være givet, og bestemmelserne om forstærket samarbejde finder anvendelse.

2. Den Europæiske Anklagemyndighed har kompetence til eventuelt i samarbejde med Europol at foretage efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med gerningsmænd og medvirkende til lovovertrædelser, der skader Unionens finansielle interesser, som fastlagt i den i stk. 1 nævnte forordning, samt til at stille dem for en domstol. Den Europæiske Anklagemyndighed optræder som offentlig anklager ved medlemsstaternes kompetente domstole.

3. Ved forordning som nævnt i stk. 1 fastsættes statuten for Den Europæiske Anklagemyndighed, betingelserne for udøvelsen af dens funktioner, procedurereglerne for dens virksomhed samt regler om anerkendelse af bevismidler og regler om domstolskontrol med de proceduremæssige foranstaltninger, som Den Europæiske Anklagemyndighed træffer under udøvelsen af sit hverv.

4. Det Europæiske Råd kan samtidig eller efterfølgende vedtage en afgørelse om ændring af stk. 1 for at udvide Den Europæiske Anklagemyndigheds beføjelser til at omfatte bekæmpelse af grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension og som en konsekvens heraf om ændring af stk. 2 for så vidt angår gerningsmænd og medvirkende til grov kriminalitet, der berører flere medlemsstater. Det Europæiske Råd træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse og efter høring af Kommissionen.

KAPITEL 5

POLITISAMARBEJDE

Artikel 87

(tidl. artikel 30 i TEU)

1. Unionen etablerer et politisamarbejde, der inddrager alle medlemsstaternes kompetente myndigheder, herunder politi, toldmyndigheder og andre særlige retshåndhævende myndigheder inden for forebyggelse, afsløring og efterforskning af strafbare handlinger.

2. Med henblik på stk. 1 kan Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure fastlægge foranstaltninger vedrørende:

- a) indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af relevante oplysninger
 - b) støtte til uddannelse af personale og samarbejde om udveksling af personale, om udstyr og om kriminalitetsforskning
 - c) fælles efterforskningsteknikker vedrørende afsløring af grove former for organiseret kriminalitet.
3. Rådet kan efter en særlig lovgivningsprocedure fastlægge foranstaltninger vedrørende operationelt samarbejde mellem de myndigheder, der er omhandlet i denne Artikel. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

I tilfælde af manglende enstemmighed kan en gruppe på mindst ni medlemsstater anmode om, at udkastet til foranstaltninger forelægges Det Europæiske Råd. I så fald suspenderes proceduren i Rådet. Efter drøftelse skal Det Europæiske Råd i tilfælde af konsensus inden fire måneder efter denne suspension forelægge Rådet udkastet på ny med henblik på vedtagelse.

I tilfælde af uenighed, og hvis mindst ni medlemsstater ønsker at indføre et forstærket samarbejde på grundlag af det pågældende udkast til foranstaltninger, underretter de inden for samme tidsfrist Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen herom. I et sådant tilfælde anses den bemyndigelse til at indlede et forstærket samarbejde, der er nævnt i artikel 20, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 329, stk. 1, i denne traktat, for at være givet, og bestemmelserne om forstærket samarbejde finder anvendelse.

Den særlige procedure, der er fastsat i andet og tredje afsnit, finder ikke anvendelse på retsakter, der udgør en udvikling af Schengenreglerne.

Artikel 88

(tidl. artikel 30 i TEU)

1. Europol's opgave er at støtte og styrke indsatsen hos medlemsstaternes politimyndigheder og andre retshåndhævende myndigheder og deres indbyrdes samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater, terrorisme og de former for kriminalitet, der skader en fælles interesse, som er omfattet af en EU-politik.

2. Europa-Parlamentet og Rådet fastlægger ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure Europol's struktur, funktionsmåde, indsatsområde og opgaver. Disse opgaver kan omfatte:

- a) indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af oplysninger, der fremsendes af bl.a. medlemsstaternes eller tredjelandes myndigheder eller eksterne organisationer
- b) samordning, tilrettelæggelse og udførelse af efterforskning og operative aktioner, der gennemføres sammen med medlemsstaternes kompetente myndigheder eller inden for rammerne af fælles efterforskningshold, eventuelt i samarbejde med Eurojust.

I disse forordninger fastlægges ligeledes de nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets kontrol af Europol's aktiviteter sammen med de nationale parlamenter.

3. Alle Europol's operative aktioner skal foretages i samarbejde og i forståelse med myndighederne i den eller de medlemsstater, hvis område er berørt. Anvendelse af tvangsindgreb hører udelukkende ind under de kompetente nationale myndigheder.

Artikel 89

(tidl. artikel 32 i TEU)

Rådet fastlægger efter en særlig lovgivningsprocedure de betingelser og begrænsninger, hvorunder medlemsstaternes kompetente myndigheder, jf. artikel 82 og 87, kan arbejde på en anden medlemsstats område i samarbejde og i forståelse med denne stats myndigheder. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

AFSNIT VI

TRANSPORT

Artikel 90

(tidl. artikel 70 i TEF)

På det i dette afsnit omhandlede sagsområde søges traktaternes mål nået inden for rammerne af en fælles transportpolitik.

Artikel 91

(tidl. artikel 71 i TEF)

1. Med henblik på gennemførelsen af artikel 90 og under hensyntagen til transportspørgsmålenes særlige karakter fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget:

- a) fælles regler for international transport til eller fra en medlemsstats område eller gennem en eller flere medlemsstaters områder
- b) de betingelser, under hvilke transportvirksomheder har adgang til at udføre interne transporter i en medlemsstat, hvor de ikke er hjemmehørende
- c) foranstaltninger til forbedring af transportsikkerheden
- d) alle andre formålstjenlige bestemmelser.

2. I forbindelse med vedtagelsen af foranstaltningerne som nævnt i stk. 1 tages der hensyn til tilfælde, hvor deres anvendelse i alvorlig grad vil kunne påvirke levestandarden og beskæftigelsen i visse områder samt udnyttelsen af transportmateriellet.

Artikel 92

(tidl. artikel 72 i TEF)

Indtil de i artikel 91, stk. 1, omhandlede bestemmelser er fastsat, kan ingen medlemsstat uden at Rådet med enstemmighed vedtager en foranstaltning om fravigelse, ændre de bestemmelser, der gælder på transportområdet den 1. januar 1958 eller for tiltrædende staters vedkommende på datoen for tiltrædelsen på en sådan måde, at de direkte eller indirekte bliver mindre gunstige for transportvirksomheder fra andre medlemsstater end for indenlandske transportvirksomheder.

Artikel 93

(tidl. artikel 73 i TEF)

Støtteforanstaltninger, som modsvarer behovet for en samordning af transportvæsenet, eller som udgør godtgørelse for visse forpligtelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, er forenelige med traktaterne.

Artikel 94

(tidl. artikel 74 i TEF)

Enhver foranstaltning, der træffes inden for rammerne af traktaterne vedrørende transportpriser og -vilkår, skal tage hensyn til transportvirksomhedernes økonomiske situation.

Artikel 95

(tidl. artikel 75 i TEF)

1. I samfærdslen inden for Unionen forbydes enhver forskelsbehandling, som består i, at en transportvirksomhed for samme transportforbindelse anvender forskellige transportpriser og -vilkår på samme slags gods, alt efter godsets oprindelses- eller bestemmelsesland.

2. Bestemmelsen i stk. 1 udelukker ikke, at andre foranstaltninger kan vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet i medfør af artikel 91, stk. 1.

3. På forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg fastsætter Rådet regler, der sikrer gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1.

Det kan især fastsætte de bestemmelser, der er nødvendige for at gøre det muligt for Unionens institutioner at påse overholdelsen af den i stk. 1 nævnte regel og for at sikre brugerne den fulde fordel af denne.

4. På eget initiativ eller efter anmodning af en medlemsstat undersøger Kommissionen de i stk. 1 omhandlede tilfælde af forskelsbehandling, og efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater træffer den de nødvendige afgørelser inden for rammerne af de i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 3 fastlagte regler.

Artikel 96

(tidl. artikel 76 i TEF)

1. Ved transport inden for Unionen er det forbudt medlemsstaterne at anvende priser og vilkår, der indebærer nogen form for understøttelse eller beskyttelse til fordel for en eller flere bestemte virksomheder eller industrier, medmindre Kommissionen giver bemyndigelse dertil.

2. Kommissionen undersøger på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstat de i stk. 1 omhandlede priser og vilkår, idet den på den ene side især tager hensyn til de krav, som en hensigtsmæssig regional økonomisk politik stiller, til de underudviklede områders behov og til problemerne i områder, der er alvorligt berørt af politiske forhold, og på den anden side til virkningerne af disse priser og vilkår på konkurrencen mellem de forskellige transportgrene.

Efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater træffer Kommissionen de fornødne afgørelser.

3. Det i stk. 1 omhandlede forbud gælder ikke konkurrencetariffer.

Artikel 97

(tidl. artikel 77 i TEF)

Afgifter eller gebyrer, som en transportvirksomhed ved grænsepassage opkræver ud over transportpriserne, må ikke overstige et rimeligt niveau i betragtning af de med passagen faktisk forbundne omkostninger.

Medlemsstaterne bestræber sig på gradvis at nedbringe disse omkostninger.

Kommissionen kan rette henstillinger til medlemsstaterne med henblik på anvendelsen af denne artikel.

Artikel 98

(tidl. artikel 78 i TEF)

Bestemmelserne i dette afsnit af traktaten udgør ingen hindring for de foranstaltninger, der er truffet i Forbundsrepublikken Tyskland, for så vidt disse er nødvendige for at opveje de af Tysklands deling forårsagede ulemper for økonomien i visse af Forbundsrepublikkens områder, der berøres af denne deling. Fem år efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse kan Rådet på forslag af Kommissionen vedtage en afgørelse om ophævelse af denne artikel.

Artikel 99

(tidl. artikel 79 i TEF)

Der oprettes et rådgivende udvalg for Kommissionen sammensat af sagkyndige udpeget af medlemsstaternes regeringer. Kommissionen hører dette udvalg i transportspørgsmål, når den skønner det hensigtsmæssigt.

Artikel 100

(tidl. artikel 80 i TEF)

1. Bestemmelserne i dette afsnit finder anvendelse på transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje.

2. Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure fastsætte passende bestemmelser vedrørende sø- og luftfart. De træffer afgørelse efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

AFSNIT VII

DE FÆLLES REGLER OM KONKURRENCE, FISKALE SPØRGSMÅL OG INDBYRDES TILNÆRMELSE AF LOVGIVNINGERNE

KAPITEL 1

KONKURRENCEREGLERNE

1. AFDELING

REGLER FOR VIRKSOMHEDERNE

Artikel 101

(tidl. artikel 81 i TEF)

1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for det indre marked, er uforenelige med det indre marked og er forbudt, navnlig sådanne, som består i:

- a) direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser
- b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer
- c) opdeling af markeder eller forsyningskilder
- d) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
- e) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

2. De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.

3. Bestemmelserne i stk. 1 kan dog erklæres uanvendelige på:

— enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder

— enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og

— enhver samordnet praksis eller kategori deraf

som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, og uden at der:

- a) pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål
- b) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

Artikel 102

(tidl. artikel 82 i TEF)

En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på det indre marked eller en væsentlig del heraf er uforenelig med det indre marked og forbudt, i den udstrækning samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes.

Misbrug kan især bestå i:

- a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser
- b) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne
- c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
- d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Artikel 103

(tidl. artikel 83 i TEF)

1. De fornødne forordninger eller direktiver om anvendelsen af principperne i artikel 101 og 102 udstedes af Rådet på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet.

2. Bestemmelserne i stk. 1 har især til formål:

- a) ved indførelse af bøder og tvangsbøder at sikre overholdelsen af de i artikel 101, stk. 1, og artikel 102 nævnte forbud

- b) at fastlægge de nærmere retningslinjer for anvendelsen af bestemmelsen i artikel 101, stk. 3, under hensyntagen til nødvendigheden af dels at sikre et effektivt tilsyn, dels at forenkle den administrative kontrol mest muligt
- c) i påkommende tilfælde at træffe nærmere bestemmelse om anvendelsesområdet for bestemmelserne i artiklerne 101 og 102 inden for de forskellige erhvervsgrene
- d) at fastlægge opgavefordelingen mellem Kommissionen og Den Europæiske Unions Domstol i forbindelse med anvendelsen af de i dette stykke nævnte bestemmelser
- e) at bestemme forholdet mellem den nationale lovgivning på den ene side og på den anden side bestemmelserne i denne afdeling samt de bestemmelser, der er fastsat i medfør af denne artikel.

Artikel 104

(tidl. artikel 84 i TEF)

Indtil de i medfør af artikel 103 trufne bestemmelser træder i kraft, træffer medlemsstaternes myndigheder i overensstemmelse med deres lovgivning og bestemmelserne i artiklerne 101, navnlig stk. 3, og 102 afgørelse om aftalers tilladelighed samt om misbrug af en dominerende stilling på det indre marked.

Artikel 105

(tidl. artikel 85 i TEF)

1. Under forbehold af bestemmelserne i artikel 104 påser Kommissionen, at de i artiklerne 101 og 102 fastlagte principper anvendes. På begæring af en medlemsstat eller på eget initiativ undersøger den sammen med medlemsstatens kompetente myndigheder, der skal bistå den, tilfælde af formodet overtrædelse af forannævnte principper. Finder Kommissionen, at der har fundet en overtrædelse sted, foreslår den passende midler til at bringe denne til ophør.

2. Bringes en overtrædelse ikke til ophør, fastslår Kommissionen ved en afgørelse, der skal ledsages af grunde, at der foreligger en overtrædelse. Den kan offentliggøre afgørelsen og bemyndige medlemsstaterne til at træffe de nødvendige modforanstaltninger på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.

3. Kommissionen kan vedtage forordninger vedrørende de kategorier af aftaler, hvorom Rådet har vedtaget en forordning eller et direktiv i overensstemmelse med artikel 103, stk. 2, litra b).

Artikel 106

(tidl. artikel 86 i TEF)

1. Medlemsstaterne afstår for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med traktaternes bestemmelser, navnlig de i artiklerne 18 og 101-109 nævnte.

2. Virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, er underkastet traktaternes bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Unionens interesse.

3. Kommissionen påser, at bestemmelserne i denne artikel bringes i anvendelse, og meddeler, såfremt det er påkrævet, medlemsstaterne passende direktiver eller afgørelser.

2. AFDELING

STATSSTØTTE

Artikel 107

(tidl. artikel 87 i TEF)

1. Bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

2. Forenelige med det indre marked er:

- a) støtte af social karakter til enkelte forbrugere, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til varernes oprindelse
- b) støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder
- c) støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, som er påvirket af Tysklands deling, i det omfang de er nødvendige for at opveje de økonomiske ulemper, som denne deling har forårsaget. Fem år efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse kan Rådet på forslag af Kommissionen vedtage en afgørelse om ophævelse af denne litra.

3. Som forenelige med det indre marked kan betragtes:

- a) støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse, samt i de områder, der er nævnt i artikel 349, under hensyn til deres strukturelle, økonomiske og sociale situation.
- b) støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi

- c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse
- d) støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i Unionen i et omfang, der strider mod de fælles interesser
- e) andre former for støtte, hvorom Rådet på forslag af Kommissionen træffer afgørelse.

Artikel 108

(tidl. artikel 88 i TEF)

1. Kommissionen foretager sammen med medlemsstaterne en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater. Den foreslår dem sådanne foranstaltninger, som det indre markedes funktion eller gradvise udvikling kræver.

2. Finder Kommissionen – efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger – at en støtte, som ydes af en stat eller med statsmidler, ifølge artikel 107 ikke er forenelig med det indre marked, eller at denne støtte misbruges, træffer den afgørelse om, at den pågældende stat skal ophæve eller ændre støtteforanstaltningen inden for den tidsfrist, som Kommissionen fastsætter.

Såfremt den pågældende stat ikke retter sig efter denne afgørelse inden udløbet af den fastsatte frist, kan Kommissionen eller en anden interesseret stat, uanset bestemmelserne i artiklerne 258 og 259, indbringe sagen direkte for Den Europæiske Unions Domstol.

På begæring af en medlemsstat kan Rådet med enstemmighed beslutte, at en af denne stat ydet eller planlagt støtte, uanset bestemmelserne i artikel 107 eller de i artikel 109 nævnte forordninger, skal betragtes som forenelig med det indre marked, hvis ganske særlige omstændigheder berettiger en sådan beslutning. Har Kommissionen indledt den i dette stykkes første afsnit fastsatte fremgangsmåde med hensyn til denne støtteforanstaltning, bevirker den pågældende stats begæring til Rådet, at sagens behandling udsættes, indtil Rådet har taget stilling til spørgsmålet.

Dog træffer Kommissionen beslutning, såfremt Rådet ikke har taget stilling inden tre måneder efter, at begæringen er fremsat.

3. Kommissionen skal underrettes så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil. Er Kommissionen af den opfattelse, at det påtænkte er uforeneligt med det indre marked i henhold til artikel 107, iværksætter den uopholdeligt den i stk. 2 fastsatte fremgangsmåde. Den pågældende medlemsstat må ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før den nævnte fremgangsmåde har ført til endelig afgørelse.

4. Kommissionen kan vedtage forordninger vedrørende de former for statsstøtte, som Rådet i overensstemmelse med artikel 109 har bestemt kan være undtaget fra proceduren i stk. 3 i nærværende artikel.

Artikel 109

(tidl. artikel 89 i TEF)

Rådet kan på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet udstede de fornødne forordninger med henblik på anvendelsen af artikel 107 og 108 og især fastlægge betingelser for anvendelsen af artikel 108, stk. 3, og de former for støtte, som skal være undtaget fra denne fremgangsmåde.

KAPITEL 2

FISKALE BESTEMMELSER

Artikel 110

(tidl. artikel 90 i TEF)

Ingen medlemsstat må direkte eller indirekte pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter af nogen art, som er højere end de afgifter, der direkte eller indirekte pålægges lignende indenlandske varer.

Endvidere må ingen medlemsstat pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter, som indirekte vil kunne beskytte andre produkter.

Artikel 111

(tidl. artikel 91 i TEF)

Ved udførsel af varer til en medlemsstats område kan der ikke ydes godtgørelse for interne afgifter ud over det beløb, der har været pålagt dem direkte eller indirekte.

Artikel 112

(tidl. artikel 92 i TEF)

For så vidt angår andre skatter end omsætningsafgifter, forbrugsafgifter og andre indirekte skatter kan fritagelse for afgiftsbetaling eller godtgørelse af afgifter ved udførsel til andre medlemsstater ikke ydes, og udligningsafgifter ved indførsel fra medlemsstater ikke pålægges, medmindre Rådet på forhånd og på Kommissionens forslag har godkendt de påtænkte foranstaltninger for en begrænset periode.

Artikel 113

(tidl. artikel 93 i TEF)

Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager bestemmelser om harmonisering af lovgivningerne vedrørende omsætningsafgifter, punktafgifter og andre indirekte skatter, i det omfang en sådan harmonisering er nødvendig for at sikre det indre markeds oprettelse og funktion og undgå konkurrenceforvridning.

KAPITEL 3

TILNÆRMELSE AF LOVGIVNINGERNE

Artikel 114

(tidl. artikel 95 i TEF)

1. Medmindre andet er bestemt i traktaterne, finder følgende bestemmelser anvendelse med henblik på virkeliggørelsen af de i artikel 26 fastsatte mål. Europa-Parlamentet og Rådet, der træffer afgørelse efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager de foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på fiskale bestemmelser, bestemmelser vedrørende den frie bevægelighed for personer og bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.

3. Kommissionens forslag i henhold til stk. 1 inden for sundhed, sikkerhed, miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse skal bygge på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til navnlig enhver ny udvikling baseret på videnskabelige kendsgerninger. Inden for deres respektive kompetenceområder bestræber Europa-Parlamentet og Rådet sig også på at nå dette mål.

4. Hvis en medlemsstat, efter at Europa-Parlamentet og Rådet, Rådet eller Kommissionen har vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at opretholde nationale bestemmelser, som er begrundet i vigtige behov, hvortil der henvises i artikel 36, eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet, giver den Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og om grundene til deres opretholdelse.

5. Hvis en medlemsstat endvidere med forbehold af stk. 4, efter at Europa-Parlamentet og Rådet, Rådet eller Kommissionen har vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at indføre nationale bestemmelser baseret på nyt videnskabeligt belæg vedrørende miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet på grund af et problem, der er specifikt for den pågældende medlemsstat, og som viser sig efter vedtagelsen af harmoniseringsforanstaltningen, giver den Kommissionen meddelelse om de påtænkte bestemmelser og om grundene til deres indførelse.

6. Kommissionen bekræfter eller forkaster inden seks måneder efter meddelelsen som omhandlet i stk. 4 og 5 de pågældende nationale bestemmelser efter at have konstateret, om de er et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, og om de udgør en hindring for det indre markeds funktion.

Hvis Kommissionen ikke har truffet nogen afgørelse inden for dette tidsrum, betragtes de i stk. 4 og 5 omhandlede nationale bestemmelser som godkendt.

Hvis det er begrundet i spørgsmålets kompleksitet, og hvis der ikke foreligger risiko for menneskers sundhed, kan Kommissionen meddele den pågældende medlemsstat, at den i dette stykke omhandlede periode kan forlænges med en ny periode på indtil seks måneder.

7. Hvis en medlemsstat i medfør af stk. 6 bemyndiges til at opretholde eller indføre nationale bestemmelser, der er en undtagelse fra en harmoniseringsforanstaltning, undersøger Kommissionen omgående, om den skal foreslå en tilpasning af denne foranstaltning.

8. Hvis en medlemsstat rejser et specifikt problem vedrørende folkesundheden på et område, der har været omfattet af tidligere harmoniseringsforanstaltninger, underretter den Kommissionen, der omgående undersøger, om den skal foreslå Rådet passende foranstaltninger.

9. Uanset den i artikel 258 og 259 fastsatte fremgangsmåde kan Kommissionen eller en medlemsstat henvende sig direkte til Den Europæiske Unions Domstol, hvis de finder, at en anden medlemsstat misbruger de i nærværende artikel fastsatte beføjelser.

10. De ovennævnte harmoniseringsforanstaltninger indeholder i de relevante tilfælde en beskyttelsesklausul, der bemyndiger medlemsstaterne til med en eller flere af de ikke-økonomiske begrundelser, der er nævnt i artikel 36, at træffe foreløbige foranstaltninger, der er undergivet en EU-kontrolprocedure.

Artikel 115

(tidl. artikel 94 i TEF)

Uanset artikel 114 udsteder Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, direktiver om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der direkte indvirker på det indre markeds oprettelse eller funktion.

Artikel 116

(tidl. artikel 96 i TEF)

Finder Kommissionen, at bestående forskelle i medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser forvansker konkurrencevilkårene inden for det indre marked og derved fremkalder en forurening, som bør fjernes, holder den samråd med de pågældende medlemsstater herom.

Fører dette samråd ikke til en aftale, som fjerner den pågældende fordrejning, udsteder Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure de dertil nødvendige direktiver. Alle andre formålstjenlige foranstaltninger, der har hjemmel i traktaterne, kan vedtages.

Artikel 117

(tidl. artikel 97 i TEF)

1. Når der er grund til at frygte, at indførelse eller ændring af en ved lov eller administrativt fastsat bestemmelse fremkalder en fordrejning som nævnt i artikel 116, skal den medlemsstat, som vil gennemføre foranstaltningen, rådføre sig med Kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterne henstiller Kommissionen til de pågældende stater at træffe formålstjenlige foranstaltninger med henblik på at undgå den omhandlede fordrejning.

2. Såfremt den medlemsstat, som vil indføre eller ændre nationale bestemmelser, ikke følger en henstilling, som Kommissionen har rettet til den, kan det ikke i medfør af artikel 116 kræves, at de øvrige medlemsstater ændrer deres nationale bestemmelser med henblik på at fjerne denne fordrejning. Fremkalder en medlemsstat, som ikke har taget hensyn til Kommissionens henstilling, en fordrejning udelukkende til egen skade, finder bestemmelserne i artikel 116 ikke anvendelse.

Artikel 118

Som led i det indre markeds oprettelse eller funktion fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger vedrørende indførelse af europæiske beskyttelsesbeviser for at sikre en ensartet beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i Unionen samt indførelse af centraliserede tilladelses-, koordinations- og kontrolordninger på EU-niveau.

Rådet fastsætter ved forordning efter en særlig lovgivningsprocedure sprogordningen for de europæiske beskyttelsesbeviser. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

AFSNIT VIII

DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE POLITIK

Artikel 119

(tidl. artikel 4 i TEF)

1. Med de i artikel 3 i traktaten om den Europæiske Union nævnte mål for øje skal medlemsstaternes og Unionens virke under de betingelser, som er foreskrevet i traktaterne, indebære gennemførelse af en økonomisk politik, der bygger på snæver samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker, på det indre marked og på fastlæggelse af fælles mål, og som føres i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence.

2. Sideløbende hermed og i overensstemmelse med traktaternes bestemmelser og procedurer skal dette virke indebære en fælles valuta, euroen, og fastlæggelse og gennemførelse af en fælles penge- og valutakurspolitik, der skal have som hovedmål at fastholde prisstabilitet samt, uden at dette mål berøres heraf, at støtte de generelle økonomiske politikker i Unionen i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence.

3. Medlemsstaterne og Unionen skal i deres virke handle i overensstemmelse med følgende principper: stabile priser, sunde offentlige finanser og monetære vilkår og en holdbar betalingsbalance.

KAPITEL 1

DEN ØKONOMISKE POLITIK

Artikel 120

(tidl. artikel 98 i TEF)

Medlemsstaterne fører deres økonomiske politikker med henblik på at bidrage til virkeliggørelsen af Unionens mål, som disse er fastlagt i artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union, og i forbindelse med de overordnede retningslinjer, der er nævnt i artikel 121, stk. 2. Medlemsstaterne og Unionen handler i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence, der fremmer en effektiv ressourceallokering, og i overensstemmelse med principperne i artikel 119.

Artikel 121

(tidl. artikel 99 i TEF)

1. Medlemsstaterne betragter deres økonomiske politikker som et spørgsmål af fælles interesse og samordner dem i Rådet i overensstemmelse med artikel 120.

2. Rådet udarbejder på grundlag af en henstilling fra Kommissionen et udkast til de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker og forelægger sine resultater for Det Europæiske Råd.

Det Europæiske Råd drøfter på grundlag af denne rapport fra Rådet en konklusion med hensyn til de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker.

På grundlag af denne konklusion vedtager Rådet en henstilling, hvori disse overordnede retningslinjer er fastlagt. Rådet underretter Europa-Parlamentet om sin henstilling.

3. For at sikre en snævrere samordning af de økonomiske politikker og en varig konvergens mellem medlemsstaternes økonomiske resultater skal Rådet på grundlag af rapporter fra Kommissionen overvåge den økonomiske udvikling i hver medlemsstat og i Unionen samt de økonomiske politikkers overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der er omhandlet i stk. 2, og regelmæssigt foretage en samlet bedømmelse.

Med henblik på denne multilaterale overvågning tilsender medlemsstaterne Kommissionen oplysning om vigtige foranstaltninger, som de har truffet inden for deres økonomiske politik, samt andre oplysninger, som de måtte finde nødvendige.

4. Viser det sig i forbindelse med proceduren i stk. 3, at en medlemsstats økonomiske politik ikke er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der er nævnt i stk. 2, eller at der er risiko for, at den bringer Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde i fare, kan Kommissionen rette en advarsel til den pågældende medlemsstat. Rådet kan på grundlag af en henstilling fra Kommissionen rette de nødvendige henstillinger til den pågældende medlemsstat. Rådet kan på forslag af Kommissionen beslutte at offentliggøre sine henstillinger.

Inden for rammerne af dette stykke træffer Rådet afgørelse uden at tage stemmeafgivningen fra det medlem af Rådet, der repræsenterer den pågældende medlemsstat, i betragtning.

Det kvalificerede flertal af de øvrige medlemmer af Rådet defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a).

5. Formanden for Rådet og Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet om resultaterne af den multilaterale overvågning. Formanden for Rådet kan opfordres til at give møde i Europa-Parlamentets kompetente udvalg, hvis Rådet har offentliggjort henstillingerne.

6. Europa-Parlamentet og Rådet kan ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure vedtage nærmere bestemmelser for den multilaterale overvågningsprocedure, der er omhandlet i stk. 3 og 4.

Artikel 122

(tidl. artikel 100 i TEF)

1. Med forbehold af de øvrige procedurer i traktaterne kan Rådet, der træffer afgørelse på forslag af Kommissionen, i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne vedtage foranstaltninger, der er afpasset efter den økonomiske situation, navnlig hvis der opstår alvorlige forsyningsvanskeligheder med hensyn til visse produkter, især på energiområdet.

2. I tilfælde af vanskeligheder eller alvorlig risiko for store vanskeligheder i en medlemsstat som følge af naturkatastrofer eller usædvanlige begivenheder, som den ikke selv er herre over, kan Rådet, på forslag af Kommissionen, på bestemte betingelser yde den pågældende medlemsstat finansiell støtte fra Unionen. Formanden for Rådet underretter Europa-Parlamentet om den afgørelse, der er truffet.

Artikel 123

(tidl. artikel 101 i TEF)

1. Det er Den Europæiske Centralbank og medlemsstaternes centralbanker, i det følgende benævnt »de nationale centralbanker«, forbudt at give EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer, centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i medlemsstaterne mulighed for at foretage overtræk eller at yde dem andre former for kreditfaciliteter, og det samme gælder Den Europæiske Centralbanks og de nationale centralbankers køb af gældsinstrumenter direkte fra disse.

2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder ikke for offentligt ejede kreditinstitutter, som i forbindelse med forsyningen med reserver fra centralbankernes side skal have samme behandling af de nationale centralbanker og Den Europæiske Centralbank som private kreditinstitutter.

Artikel 124

(tidl. artikel 102 i TEF)

Enhver foranstaltning, der ikke er baseret på tilsynsmæssige hensyn, og hvorved der gives EU-institutioner, -organer, -kontorer eller -agenturer, centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i medlemsstaterne privilegeret adgang til finansielle institutioner, er forbudt.

Artikel 125

(tidl. artikel 103 i TEF)

1. Unionen hæfter ikke for og må heller ikke påtage sig forpligtelser indgået af centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i en medlemsstat, idet dette dog ikke gælder for gensidige finansielle garantier for gennemførelsen af et bestemt projekt i fællesskab. En medlemsstat hæfter ikke for og påtager sig ikke forpligtelser indgået af centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i en anden medlemsstat, idet dette dog ikke gælder for gensidige finansielle garantier for gennemførelsen af et bestemt projekt i fællesskab.

2. Rådet, der træffer afgørelse på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, kan om nødvendigt fastlægge definitioner med henblik på gennemførelsen af de forbud, der er nævnt i artikel 123 og 124 samt i nærværende artikel.

Artikel 126

(tidl. artikel 104 i TEF)

1. Medlemsstaterne skal undgå uforholdsmæssigt store offentlige underskud.

2. Kommissionen overvåger udviklingen i medlemsstaternes budgetsituation og i deres offentlige gæld med henblik på at identificere alvorlige fejl. Den skal navnlig undersøge, om budgetdisciplinen overholdes på grundlag af følgende to kriterier:

- a) hvorvidt den procentdel, som det forventede eller faktiske offentlige underskud udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre
 - denne procentdel er faldet væsentligt og vedvarende og har nået et niveau, der ligger tæt på referenceværdien
 - eller overskridelsen af referenceværdien kun er exceptionel og midlertidig, og nævnte procentdel fortsat ligger tæt på referenceværdien
- b) hvorvidt den procentdel, som den offentlige gæld udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre denne procentdel mindskes tilstrækkeligt og nærmer sig referenceværdien med en tilfredsstillende hastighed.

Referenceværdierne er fastsat i den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaterne.

3. Hvis en medlemsstat ikke opfylder kravene i forbindelse med et af eller begge disse kriterier, udarbejder Kommissionen en rapport. I Kommissionens rapport tages der ligeledes hensyn til, om det offentlige underskud overstiger de offentlige investeringsudgifter, samt til alle andre relevante forhold, herunder medlemsstatens økonomiske og budgetmæssige situation på mellemlang sigt.

Kommissionen kan ligeledes udarbejde en rapport, hvis den, selv om kravene efter kriterierne er opfyldt, er af den opfattelse, at der er risiko for et uforholdsmæssigt stort underskud i en medlemsstat.

4. Det Økonomiske og Finansielle Udvalg afgiver udtalelse om Kommissionens rapport.

5. Hvis Kommissionen finder, at der er eller kan opstå et uforholdsmæssigt stort underskud i en medlemsstat, skal den afgive en udtalelse til den pågældende medlemsstat og underrette Rådet herom.

6. Rådet fastslår på grundlag af et forslag fra Kommissionen og under hensyntagen til de bemærkninger, som den pågældende medlemsstat måtte ønske at fremsætte, efter en generel vurdering, om der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud.

7. Hvis Rådet i henhold til stk. 6 fastslår, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud, vedtager det på grundlag af en henstilling fra Kommissionen uden unødigt forsinkelse henstillinger, som det retter til den pågældende medlemsstat, for at den skal bringe denne situation til ophør inden for en given frist. Disse henstillinger offentliggøres ikke, jf. dog stk. 8.

8. Konstaterer Rådet, at dets henstillinger ikke er fulgt op af virkningsfulde foranstaltninger inden for den fastsatte frist, kan det offentliggøre sine henstillinger.

9. Undlader en medlemsstat fortsat at efterkomme Rådets henstillinger, kan Rådet træffe afgørelse om at pålægge medlemsstaten inden for en bestemt frist at træffe foranstaltninger til den nedbringelse af underskuddet, som Rådet skønner nødvendig for at rette op på situationen.

I et sådant tilfælde kan Rådet anmode den pågældende medlemsstat om at forelægge rapporter i henhold til en bestemt tidsplan for at undersøge denne medlemsstats tilpasningsbestræbelser.

10. Den i artikel 258 og 259 fastsatte klageret kan ikke udøves i forbindelse med stk. 1-9 i nærværende artikel.

11. Så længe en medlemsstat ikke efterkommer en beslutning, der er truffet i overensstemmelse med stk. 9, kan Rådet træffe afgørelse om at anvende eller forstærke, alt efter situationen, en eller flere af følgende foranstaltninger:

- kræve, at den pågældende medlemsstat offentliggør yderligere oplysninger, der skal specificeres af Rådet, før den udsteder obligationer og andre værdipapirer
- opfordre Den Europæiske Investeringsbank til at tage sin udlånspolitik over for den pågældende medlemsstat op til fornyet overvejelse
- kræve, at den pågældende medlemsstat deponerer et ikke-rentebærende beløb af en passende størrelse hos Unionen, indtil det uforholdsmæssigt store underskud efter Rådets opfattelse er blevet korrigeret
- pålægge bod af en passende størrelse.

Formanden for Rådet underretter Europa-Parlamentet om de afgørelser, der er truffet.

12. Rådet ophæver nogle af eller alle sine afgørelser eller henstillinger som omhandlet i stk. 6-9 og stk. 11, i det omfang det uforholdsmæssigt store underskud i den pågældende medlemsstat efter Rådets opfattelse er blevet korrigeret. Hvis Rådet tidligere er fremkommet med offentlige henstillinger, fremsætter det, så snart afgørelsen efter stk. 8 er ophævet, en offentlig erklæring om, at der ikke længere er et uforholdsmæssigt stort underskud i den pågældende medlemsstat.

13. Når Rådet vedtager de afgørelser eller henstillinger, der er nævnt i stk. 8, 9, 11 og 12, træffer det afgørelse på grundlag af en henstilling fra Kommissionen.

Når Rådet vedtager de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 6-9, 11 og 12, træffer det afgørelse uden at tage stemmeafgivningen fra det medlem af Rådet, der repræsenterer den pågældende medlemsstat, i betragtning.

Det kvalificerede flertal af de øvrige medlemmer af Rådet defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a).

14. Den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til traktaterne, indeholder yderligere bestemmelser vedrørende gennemførelsen af den procedure, der er beskrevet i denne artikel.

Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank, vedtager passende bestemmelser, som derefter erstatter ovennævnte protokol.

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i dette stykke fastsætter Rådet på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, de nærmere regler og definitioner for anvendelsen af bestemmelserne i nævnte protokol.

KAPITEL 2

DEN MONETÆRE POLITIK

Artikel 127

(tidl. artikel 105 i TEF)

1. Hovedmålet for Det Europæiske System af Centralbanker, i det følgende benævnt »ESCB«, er at fastholde prisstabilitet. Uden at målsætningen om prisstabilitet derved berøres, støtter ESCB de generelle økonomiske politikker i Unionen med henblik på at bidrage til gennemførelsen af Unionens mål som fastsat i artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union. ESCB handler i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence, som fremmer en effektiv ressourceallokering, og i overensstemmelse med principperne i artikel 119.

2. De grundlæggende opgaver, der skal udføres af ESCB, er:

- at formulere og gennemføre Unionens monetære politik
- at foretage transaktioner i udenlandsk valuta i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 219
- at besidde og forvalte medlemsstaternes officielle valutaeserver
- at fremme betalingssystemernes smidige funktion.

3. Stk. 2, tredje led, berører ikke medlemsstaternes regeringers besiddelse og forvaltning af arbejdsbeholdninger i udenlandske valutaer.

4. Den Europæiske Centralbank skal høres

- om ethvert forslag til EU-retsakt inden for dens kompetenceområder
- af de nationale myndigheder om ethvert udkast til retsforskrift inden for dens kompetenceområder, men inden for de rammer og på de betingelser, der fastsættes af Rådet efter fremgangsmåden i 129, stk. 4.

Den Europæiske Centralbank kan forelægge udtalelser for de relevante EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer eller nationale myndigheder om spørgsmål inden for dens kompetenceområder.

5. ESCB bidrager til en smidig gennemførelse af de kompetente myndigheders politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter og det finansielle systems stabilitet.

6. Rådet kan ved forordning efter en særlig lovgivningsprocedure med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank overdrage Den Europæiske Centralbank specifikke opgaver i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter og andre finansielle institutioner bortset fra forsikringsselskaber.

Artikel 128

(tidl. artikel 106 i TEF)

1. Den Europæiske Centralbank har eneret til at bemyndige udstedelse af eurosedler i Unionen. Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker kan udstede pengesedler. De pengesedler, der udstedes af Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker, er de eneste, der har status som lovlige betalingsmidler i Unionen.

2. Medlemsstaterne kan udstede euromønter med forbehold af Den Europæiske Centralbanks godkendelse af omfanget heraf. Rådet kan på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank vedtage foranstaltninger med henblik på at harmonisere den pålydende værdi og de tekniske specifikationer for alle mønter, som er bestemt til at sættes i omløb, i den udstrækning det er nødvendigt af hensyn til mønternes smidige omløb i Unionen.

Artikel 129

(tidl. artikel 107 i TEF)

1. ESCB styres af Den Europæiske Centralbanks besluttende organer, som er Styrelsesrådet og direktionen.

2. Statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, i det følgende benævnt »statutten for ESCB og ECB«, er nedfældet i en protokol, der er knyttet som bilag til traktaterne.

3. Artikel 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1.a) og 36 i statutten for ESCB og ECB kan ændres af Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure. De træffer afgørelse enten på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank og efter høring af Kommissionen eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank.

4. Rådet, der træffer afgørelse enten på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank eller på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen, vedtager de bestemmelser, der er nævnt i artikel 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 og 34.3 i statutten for ESCB og ECB.

Artikel 130

(tidl. artikel 108 i TEF)

Under udøvelsen af de beføjelser og gennemførelsen af de opgaver og pligter, som de har fået pålagt ved traktaterne og statutten for ESCB og ECB, må hverken Den Europæiske Centralbank, de nationale centralbanker eller medlemmerne af disses besluttende organer søge eller modtage instrukser fra EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer, fra medlemsstaternes regeringer eller fra nogen anden side. Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer samt medlemsstaternes regeringer forpligter sig til at respektere dette princip og til ikke at søge at øve indflydelse på, hvordan medlemmerne af Den Europæiske Centralbanks eller af de nationale centralbankers besluttende organer udfører deres opgaver.

Artikel 131

(tidl. artikel 109 i TEF)

Hver medlemsstat sørger for, at dens nationale lovgivning, herunder statutterne for dens nationale centralbank, er forenelig med traktaterne og statutten for ESCB og ECB.

Artikel 132

(tidl. artikel 110 i TEF)

1. Med henblik på at udføre de opgaver, der er pålagt ESCB, skal Den Europæiske Centralbank i overensstemmelse med bestemmelserne i traktaterne og på de betingelser, der er fastsat i statutten for ESCB og ECB:

- udstede forordninger i det omfang, det er nødvendigt for at gennemføre de opgaver, der er fastlagt i artikel 3.1, første led, og i artikel 19.1, 22 eller 25.2 i statutten for ESCB og ECB, samt i tilfælde, der fastsættes i de retsakter vedtaget af Rådet, der er nævnt i artikel 129, stk. 4
- vedtage de afgørelser, der er nødvendige for at udføre de opgaver, der er pålagt ESCB efter traktaterne og statutten for ESCB og ECB
- rette henstillinger og afgive udtalelser.

2. Den Europæiske Centralbank kan træffe afgørelse om at offentliggøre sine beslutninger, henstillinger og udtalelser.

3. Inden for de grænser og på de vilkår, der vedtages af Rådet efter fremgangsmåden i artikel 129, stk. 4, skal Den Europæiske Centralbank være berettiget til at pålægge foretagender bøder eller tvangsbøder i tilfælde af manglende opfyldelse af forpligtelser i henhold til dens forordninger og afgørelser.

Artikel 133

Med forbehold af Den Europæiske Centralbanks beføjelser fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger, der er nødvendige for anvendelsen af euroen som fælles valuta. Disse foranstaltninger vedtages efter høring af Den Europæiske Centralbank.

KAPITEL 3

BESTEMMELSER VEDRØRENDE INSTITUTIONERNE

Artikel 134

(tidl. artikel 114 i TEF)

1. Med henblik på at fremme en samordning af medlemsstaternes politik i det fulde omfang, der er nødvendigt for det indre markeds funktion, oprettes der et økonomisk og finansielt udvalg.
2. Det Økonomiske og Finansielle Udvalg har til opgave:
 - at afgive udtalelser, enten på opfordring af Rådet eller Kommissionen eller på eget initiativ, til brug for disse institutioner
 - at følge medlemsstaternes og Unionens økonomiske og finansielle situation og aflægge regelmæssige beretninger herom til Rådet og Kommissionen, især om de finansielle forbindelser med tredjelande og internationale institutioner
 - med forbehold af artikel 240 at bidrage til forberedelsen af Rådets arbejde som nævnt i artikel 66 og 75, artikel 121, stk. 2, 3, 4 og 6, artikel 122, 124, 125 og 126, artikel 127, stk. 6, artikel 128, stk. 2, artikel 129, stk. 3 og 4, artikel 138, artikel 140, stk. 2 og 3, artikel 143, artikel 144, stk. 2 og 3, og artikel 219, og at udføre andre rådgivende og forberedende opgaver, som Rådet har pålagt det
 - mindst en gang om året at undersøge situationen med hensyn til kapitalbevægelser og friheden til at foretage betalinger, som den følger af anvendelsen af traktaterne og af Rådets foranstaltninger; undersøgelsen skal omfatte alle foranstaltninger vedrørende kapitalbevægelser og betalinger; udvalget aflægger beretning til Kommissionen og Rådet om resultaterne af denne undersøgelse.

Medlemsstaterne, Kommissionen og Den Europæiske Centralbank udnævner hver højst to medlemmer af udvalget.

3. Rådet fastlægger på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank og det i denne artikel omhandlede udvalg, nærmere bestemmelser for sammensætningen af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg. Formanden for Rådet underretter Europa-Parlamentet om den pågældende afgørelse.

4. Ud over de opgaver, der er anført i stk. 2, følger udvalget, såfremt og så længe der findes medlemsstater med en dispensation som nævnt i artikel 139, disse medlemsstaters monetære og finansielle situation samt deres generelle betalingssystem og aflægger regelmæssige beretninger herom til Rådet og Kommissionen.

Artikel 135

(tidl. artikel 115 i TEF)

For så vidt angår spørgsmål, der falder ind under anvendelsesområdet for artikel 121, stk. 4, artikel 126, bortset fra stk. 14, artikel 138, artikel 140, stk. 1, 140, stk. 2, første afsnit, 140, stk. 3 og artikel 219, kan Rådet eller en medlemsstat anmode Kommissionen om, alt efter tilfældet, at fremsætte en henstilling eller et forslag. Kommissionen behandler sådanne anmodninger og forelægger straks Rådet sine konklusioner.

KAPITEL 4

SPECIFIKKE BESTEMMELSER FOR DE MEDLEMSSTATER, DER HAR EUROEN SOM VALUTA

Artikel 136

1. For at medvirke til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde og i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i traktaterne vedtager Rådet efter den relevante procedure blandt dem, der er nævnt i artikel 121 og 126, undtagen proceduren i artikel 126, stk. 14, foranstaltninger for de medlemsstater, der har euroen som valuta:

- a) med henblik på at styrke samordningen og overvågningen af deres budgetdisciplin
- b) med henblik på for disse medlemsstater at udarbejde økonomisk-politiske retningslinjer, som skal være i overensstemmelse med dem, der er vedtaget for hele Unionen, samt at sikre overvågningen heraf.

2. I forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, stemmer kun de medlemmer af Rådet, der repræsenterer medlemsstater, der har euroen som valuta.

Det kvalificerede flertal af disse medlemsstater defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a).

Artikel 137

De nærmere bestemmelser for afholdelsen af møder mellem ministrene fra de medlemsstater, der har euroen som valuta, fastlægges i protokollen vedrørende Eurogruppen.

Artikel 138

(tidl. artikel 111, stk. 4, i TEF)

1. For at sikre euroens plads i det internationale valutasystem vedtager Rådet på forslag af Kommissionen en afgørelse, der fastlægger fælles holdninger vedrørende spørgsmål af særlig interesse for Den Økonomiske og Monetære Union inden for rammerne af de kompetente internationale finansielle institutioner og konferencer. Rådet træffer afgørelse efter høring af Den Europæiske Centralbank.

2. Rådet kan på forslag af Kommissionen vedtage passende foranstaltninger for at sikre en samlet repræsentation inden for rammerne af de internationale finansielle institutioner og konferencer. Rådet træffer afgørelse efter høring af Den Europæiske Centralbank.

3. I forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1 og 2, stemmer kun de medlemmer af Rådet, der repræsenterer medlemsstater, der har euroen som valuta.

Det kvalificerede flertal af disse medlemsstater defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a).

KAPITEL 5

OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikel 139

1. Medlemsstater, med hensyn til hvilke Rådet ikke har truffet afgørelse om, at de opfylder de nødvendige betingelser for indførelse af euroen, benævnes i det følgende: »medlemsstater med dispensation«.

2. Følgende bestemmelser i traktaterne gælder ikke for medlemsstater med dispensation:

- a) vedtagelse af de dele af de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker, der vedrører euroområdet generelt (artikel 121, stk. 2)
- b) bindende midler til at afhjælpe uforholdsmæssigt store underskud (artikel 126, stk. 9 og 11)
- c) mål og opgaver for ESCB (artikel 127, stk. 1, 2, 3 og 5)
- d) udstedelse af euro (artikel 128)
- e) Den Europæiske Centralbanks retsakter (artikel 132)

- f) foranstaltninger vedrørende anvendelsen af euroen (artikel 133)
- g) monetære aftaler og andre foranstaltninger vedrørende valutakurspolitikken (artikel 219)
- h) udnævnelse af medlemmerne af Den Europæiske Centralbanks direktion (artikel 283, stk. 2)
- i) afgørelser, der fastlægger fælles holdninger vedrørende spørgsmål af særlig interesse for Den Økonomiske og Monetære Union inden for rammerne af de kompetente internationale finansielle institutioner og konferencer (artikel 138, stk. 1)
- j) foranstaltninger for at sikre en samlet repræsentation inden for rammerne af internationale finansielle institutioner og konferencer (artikel 138, stk. 2).

I de i litra a)-j) nævnte artikler forstås derfor ved »medlemsstater« medlemsstater, der har euroen som valuta.

3. Medlemsstater med dispensation og deres nationale centralbanker er udelukket fra rettighederne og forpligtelserne inden for ESCB i overensstemmelse med kapitel IX i statuten for ESCB og ECB.

4. Stemmerettighederne for de medlemmer af Rådet, der repræsenterer medlemsstater med dispensation, suspenderes i forbindelse med Rådets vedtagelse af de foranstaltninger, der er nævnt i de i stk. 2 anførte artikler, samt i forbindelse med:

- a) henstillinger rettet til medlemsstater, der har euroen som valuta, som led i den multilaterale overvågning, herunder vedrørende stabilitetsprogrammer og advarsler (artikel 121, stk. 4)
- b) foranstaltninger vedrørende uforholdsmæssigt store underskud for medlemsstater, der har euroen som valuta (artikel 126, stk. 6, 7, 8, 12 og 13).

Det kvalificerede flertal af de øvrige medlemmer af Rådet defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a).

Artikel 140

(tidl. artikel 121, stk. 1, artikel 122, stk. 2, andet punktum, og artikel 123, stk. 5, i TEF)

1. Mindst en gang hvert andet år eller på anmodning af en medlemsstat med dispensation aflægger Kommissionen og Den Europæiske Centralbank beretning til Rådet om de fremskridt, der gøres af medlemsstater med dispensation for så vidt angår opfyldelse af deres forpligtelser med hensyn til virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. Disse beretninger skal

omfatte en undersøgelse af, hvorvidt hver af de pågældende medlemsstaters nationale lovgivning, herunder den nationale centralbanks statut, er forenelig med artikel 130 og 131, samt med statuten for ESCB og ECB. I beretningerne skal det ligeledes undersøges, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens ved, at hver medlemsstat har opfyldt følgende kriterier:

- en høj grad af prisstabilitet; dette vil fremgå af en inflationstakt, som ligger tæt op ad inflations-takten i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet
- holdbare offentlige finanser; dette vil fremgå af, at medlemsstaten har opnået en offentlig budgetstilling, der ikke udviser et uforholdsmæssigt stort underskud som fastslået i henhold til artikel 126, stk. 6
- overholdelse af de normale udsvingsmargener i det europæiske monetære systems valutakursmekanisme i mindst to år uden devaluering over for euroen
- den varige karakter af den konvergens, medlemsstaten med dispensation har opnået, samt af dens deltagelse i valutakursmekanismen, som afspejlet i de langfristede rentesatser.

De fire kriterier, der er nævnt i dette stykke, og de relevante tidsrum, de skal overholdes i, er præciseret nærmere i en protokol, der er knyttet som bilag til traktaterne. Kommissionens og Den Europæiske Centralbanks beretninger skal også omhandle resultaterne af markedsintegrationen, situationen for og udviklingen i betalingsbalancens løbende poster og en redegørelse for udviklingen i enhedslønomkostningerne og andre prisindeks.

2. Efter høring af Europa-Parlamentet og efter drøftelse i Det Europæiske Råd, træffer Rådet på forslag af Kommissionen afgørelse om, hvilke medlemsstater med dispensation der opfylder de nødvendige betingelser baseret på kriterierne i stk. 1 og ophæver de pågældende medlemsstaters dispensation.

Rådet træffer afgørelse efter at have modtaget en henstilling fra et kvalificeret flertal af de af dets medlemmer, som repræsenterer medlemsstater, der har euroen som valuta. Disse medlemmer træffer afgørelse inden seks måneder efter, at Rådet har modtaget Kommissionens forslag.

Det kvalificerede flertal af medlemsstater som nævnt i andet afsnit defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a).

3. Hvis det efter proceduren i stk. 2 besluttet at ophæve en dispensation, fastsætter Rådet uigenkaldeligt med enstemmighed blandt de medlemsstater, der har euroen som valuta, og den berørte

medlemsstat på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank den kurs, til hvilken euroen træder i stedet for den berørte medlemsstats valuta, og træffer de andre foranstaltninger, som er nødvendige for indførelse af euroen som fælles valuta i den pågældende medlemsstat.

Artikel 141

(tidl. artikel 123, stk. 3, og artikel 117, stk. 2, de fem første led, i TEF)

1. Hvis og så længe der er medlemsstater med dispensation, og med forbehold af artikel 129, stk. 1, nedsættes Den Europæiske Centralbanks Generelle Råd, jf. artikel 44 i statuten for ESCB og ECB, som Den Europæiske Centralbanks tredje besluttende organ.

2. Hvis og så længe der er medlemsstater med dispensation, har Den Europæiske Centralbank for så vidt angår de pågældende medlemsstater til opgave at:

- styrke samarbejdet mellem medlemsstaternes centralbanker
- styrke samordningen af medlemsstaternes monetære politik med henblik på at sikre prisstabilitet
- overvåge valutakursmekanismens funktion
- afholde konsultationer vedrørende spørgsmål, der falder ind under de nationale centralbankers kompetence, og som berører de finansielle institutioners og markeders stabilitet
- udøve de opgaver, der oprindeligt blev udøvet af Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde og dernæst af Det Europæiske Monetære Institut.

Artikel 142

(tidl. artikel 124, stk. 1, i TEF)

Hver medlemsstat med dispensation behandler sin valutakurspolitik som et spørgsmål af fælles interesse. Medlemsstaterne tager i denne forbindelse hensyn til erfaringer fra samarbejdet inden for rammerne af valutakursmekanismen.

Artikel 143

(tidl. artikel 119 i TEF)

1. I tilfælde af at en medlemsstat med dispensation har vanskeligheder eller alvorligt trues af vanskeligheder med hensyn til sin betalingsbalance, enten som følge af uligevægt på dens globale betalingsbalance eller som følge af arten af den valuta, den råder over, og navnlig når disse vanskeligheder vil kunne bringe det indre markedes funktion eller virkeliggørelsen af den fælles handelspolitik i fare, indleder Kommissionen straks en undersøgelse af situationen i den pågældende stat og af de foranstaltninger, som denne har truffet eller kan træffe i henhold til bestemmelserne i traktaterne under anvendelse af alle til rådighed stående midler. Kommissionen angiver de foranstaltninger, som den henstiller til den pågældende stat at træffe.

Såfremt de af en medlemsstat med dispensation trufne forholdsregler og de af Kommissionen foreslåede foranstaltninger viser sig utilstrækkelige til at afhjælpe de opståede eller truende vanskeligheder, skal Kommissionen efter at have indhentet udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg rette henstilling til Rådet om gensidig bistandsydelse og passende former herfor.

Kommissionen holder regelmæssigt Rådet underrettet om situationen og dens udvikling.

2. Rådet træffer afgørelse om ydelse af gensidig bistand; det udsteder direktiver eller vedtager afgørelser, som fastlægger vilkårene for og den nærmere udformning af denne bistand. Den gensidige bistand kan især gå ud på:

- a) fælles optræden over for andre internationale organisationer, til hvilke medlemsstater med dispensation kan henvende sig
- b) foranstaltninger, som er nødvendige for at undgå omlægninger i samhandelen, når den medlemsstat med dispensation, der er i vanskeligheder, opretholder eller genindfører kvantitative restriktioner over for tredjelande
- c) ydelse af kreditter i begrænset omfang fra de øvrige medlemsstater under forbehold af deres samtykke.

3. Godkender Rådet ikke den gensidige bistand, hvorom Kommissionen har rettet henstilling, eller er den ydede bistand og de trufne foranstaltninger utilstrækkelige, bemyndiger Kommissionen den medlemsstat med dispensation, der er i vanskeligheder, til at træffe beskyttelsesforanstaltninger på de vilkår og i den nærmere udformning, som Kommissionen fastsætter.

Rådet kan tilbagekalde denne bemyndigelse og ændre vilkårene for og udformningen af beskyttelsesforanstaltningerne.

Artikel 144

(tidl. artikel 120 i TEF)

1. Opstår der en pludselig betalingsbalancekrise, og træffes der ikke omgående afgørelse i henhold til artikel 143, stk. 2, kan en medlemsstat med dispensation i forebyggende øjemed træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger. Disse foranstaltninger skal medføre mindst mulig forstyrrelse i det indre markeds funktion og må ikke gå ud over, hvad der er absolut nødvendigt for at afhjælpe de pludseligt opståede vanskeligheder.

2. Kommissionen og de øvrige medlemsstater skal underrettes om disse beskyttelsesforanstaltninger senest ved deres ikrafttræden. Kommissionen kan anbefale Rådet, at der ydes gensidig bistand i henhold til artikel 143.

3. Efter henstilling fra Kommissionen og høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg kan Rådet træffe afgørelse om, at den pågældende medlemsstat skal ændre, udsætte eller ophæve ovennævnte beskyttelsesforanstaltninger.

AFSNIT IX

BESKÆFTIGELSE

Artikel 145

(tidl. artikel 125 i TEF)

Medlemsstaterne og Unionen arbejder i henhold til dette traktatafsnit på at udvikle en samordnet strategi for beskæftigelse og især for fremme af en veluddannet, velkvalificeret og smidig arbejdsstyrke og arbejdsmarkeder, som reagerer på økonomiske forandringer, med henblik på at nå de mål, der er fastsat i artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 146

(tidl. artikel 126 i TEF)

1. Medlemsstaterne bidrager med deres beskæftigelsespolitikker til at nå de mål, der er nævnt i artikel 145 på en måde, som er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politik, som vedtages i henhold til artikel 121, stk. 2.

2. Under hensyn til national praksis for så vidt angår arbejdsmarkedets parter ansvar betragter medlemsstaterne beskæftigelsesfremme som et spørgsmål af fælles interesse og samordner deres indsats i den henseende i Rådet i overensstemmelse med artikel 148.

Artikel 147

(tidl. artikel 127 i TEF)

1. Unionen bidrager til et højt beskæftigelsesniveau ved at tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne og ved at støtte og i nødvendigt omfang supplere deres foranstaltninger. Det respekterer i den forbindelse medlemsstaternes kompetence.

2. Målsætningen om et højt beskæftigelsesniveau skal tages med i overvejelserne ved udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktiviteter.

Artikel 148

(tidl. artikel 128 i TEF)

1. Det Europæiske Råd overvejer hvert år beskæftigelsessituationen i Unionen og vedtager konklusioner herom på grundlag af en fælles årsrapport fra Rådet og Kommissionen.

2. På grundlag af Det Europæiske Råds konklusioner fastlægger Rådet hvert år på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Beskæftigelsesudvalget i artikel 150 retningslinjer, som medlemsstaterne skal tage hensyn til i deres egne beskæftigelsespolitikker. Disse retningslinjer skal være i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der vedtages i henhold til artikel 121, stk. 2.

3. Hver medlemsstat forelægger Rådet og Kommissionen en årsrapport om de vigtigste foranstaltninger, den har truffet til gennemførelse af sin beskæftigelsespolitik på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse, som nævnt i stk. 2.

4. På grundlag af de rapporter, der er nævnt i stk. 3, og efter at have hørt Beskæftigelsesudvalget foretager Rådet hvert år en gennemgang af gennemførelsen af medlemsstaternes politikker på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse. Rådet kan efter henstilling fra Kommissionen rette henstillinger til medlemsstaterne, hvis det finder det hensigtsmæssigt på baggrund af gennemgangen.

5. På grundlag af resultaterne af denne gennemgang forelægger Rådet og Kommissionen Det Europæiske Råd en fælles årsrapport om beskæftigelsessituationen i Unionen og om gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen.

Artikel 149

(tidl. artikel 129 i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget vedtage tilskyndelsesforanstaltninger, der skal fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og støtte deres indsats på beskæftigelsesområdet gennem initiativer, der tager sigte på at udvikle en udveksling af oplysninger og gode erfaringer, og som skal sikre komparativ analysevirksomhed og rådgivning samt fremme fornyende metoder og evaluere erfaringer, navnlig ved hjælp af pilotprojekter.

Disse foranstaltninger indebærer ikke harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel 150

(tidl. artikel 130 i TEF)

Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, nedsætter efter høring af Europa-Parlamentet et beskæftigelsesudvalg af rådgivende karakter, som skal fremme samordningen mellem medlemsstaterne vedrørende beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikkerne. Udvalget har til opgave:

- at overvåge beskæftigelsessituationen og beskæftigelsespolitikkerne i medlemsstaterne og Unionen
- med forbehold af artikel 240 at afgive udtalelser på Rådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ og at bidrage til forberedelsen af Rådets arbejde som nævnt i artikel 148.

Udvalget hører under opfyldelsen af sit mandat arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

AFSNIT X
SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSPOLITIKKEN

Artikel 151

(tidl. artikel 136 i TEF)

Unionen og medlemsstaterne, der er opmærksomme på de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, som bl.a. er fastlagt i den europæiske socialpagt undertegnet i Torino den 18. oktober 1961 og fællesskabspagten af 1989 om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, har som mål at fremme beskæftigelsen, en forbedring af leve- og arbejdsvilkårene for herigennem at muliggøre en udjævning af disse vilkår på et stadigt stigende niveau, en passende social beskyttelse, dialogen på arbejdsmarkedet, en udvikling af de menneskelige ressourcer, der skal muliggøre et varigt højt beskæftigelsesniveau, og bekæmpelse af social udstødelse.

Med henblik herpå iværksætter Unionen og medlemsstaterne foranstaltninger, der tager hensyn til forskellene i national praksis, særlig på overenskomstområdet, samt til nødvendigheden af at opretholde EU-økonomiens konkurrenceevne.

De er af den opfattelse, at en sådan udvikling vil blive en følge såvel af det indre markeds virksomhed, der vil fremme en harmonisering af de sociale ordninger, som af de i traktaterne foreskrevne fremgangsmåder og af den indbyrdes tilnærmelse af love og administrativt fastsatte bestemmelser.

Artikel 152

Unionen anerkender og fremmer arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan under hensyntagen til de nationale systemers forskelligartede karakter. Den letter dialogen mellem dem og respekterer deres uafhængighed.

Sociale trepartstopmøder om vækst og beskæftigelse bidrager til den sociale dialog.

Artikel 153

(tidl. artikel 137 i TEF)

1. Med henblik på at virkeliggøre de i artikel 151 fastlagte mål støtter og supplerer Unionen medlemsstaternes indsats på følgende områder:

- a) forbedring af især arbejdsmiljøet for at beskytte arbejdstagernes sikkerhed og sundhed
- b) arbejdsvilkårene
- c) arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse
- d) beskyttelse af arbejdstagere ved ophævelse af en arbejdskontrakt
- e) information og høring af arbejdstagerne

- f) repræsentation af og kollektivt forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser, herunder medbestemmelse, jf. dog stk. 5
- g) beskæftigelsesvilkår for tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt på Unionens område
- h) integration af personer, der er udstødt fra arbejdsmarkedet, jf. dog artikel 166
- i) lige muligheder for mænd og kvinder på arbejdsmarkedet og ligebehandling i arbejdet
- j) bekæmpelse af social udstødelse
- k) modernisering af de sociale beskyttelsessystemer, jf. dog litra c).

2. Med henblik herpå kan Europa-Parlamentet og Rådet:

- a) vedtage foranstaltninger til fremme af samarbejdet mellem medlemsstaterne gennem initiativer, der tager sigte på at opnå større viden, udvikle udvekslingen af oplysninger og god praksis, fremme nytænkning og vurdere erfaringerne, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser
- b) på de i stk. 1, litra a)-i), nævnte områder ved udstedelse af direktiver vedtage minimumsforskrifter, der skal gennemføres gradvis under hensyn til de vilkår og tekniske bestemmelser, der gælder i hver af medlemsstaterne. I disse direktiver skal det undgås at pålægge administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

Europa-Parlamentet og Rådet træffer afgørelse efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

På de områder, der er nævnt i stk. 1, litra c), d), f) og g), træffer Rådet afgørelse efter en særlig lovgivningsprocedure med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet og de nævnte udvalg.

Rådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet beslutte at lade den almindelige lovgivningsprocedure finde anvendelse på stk. 1, litra d), f) og g).

3. En medlemsstat kan overlade det til arbejdsmarkedets parter, efter en fælles anmodning fra disse, at gennemføre direktiver, der er udstedt i henhold til stk. 2 eller, når det er relevant, at gennemføre en rådsafgørelse, der er vedtaget i henhold til artikel 155.

I så tilfælde sikrer den sig, at arbejdsmarkedets parter senest på den dato, hvor et direktiv eller en afgørelse skal være gennemført eller iværksat, har indført de nødvendige bestemmelser ad aftalemæssig vej, idet den skal træffe de nødvendige foranstaltninger for på et hvilket som helst tidspunkt at være i stand til at sikre de resultater, der er foreskrevet i det pågældende direktiv eller den pågældende afgørelse.

4. Bestemmelser, som vedtages i henhold til denne artikel,
- anfægter ikke medlemsstaternes mulighed for at fastlægge de grundlæggende principper i deres sociale sikringsordninger og må ikke i væsentligt omfang berøre den økonomiske balance i disse ordninger
 - er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger, når de er forenelige med traktaterne.
5. Bestemmelserne i denne artikel gælder ikke for lønforhold, organisationsret, strejkeret eller ret til lockout.

Artikel 154

(tidl. artikel 138 i TEF)

1. Kommissionen har til opgave at fremme konsultationen af arbejdsmarkedets parter på EU-plan og træffer alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at lette dialogen mellem dem, idet den samtidig sørger for en afbalanceret støtte til begge parter.
2. Med henblik herpå konsulterer Kommissionen arbejdsmarkedets parter om de mulige retningslinjer for en EU-indsats, før den fremsætter forslag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område.
3. Hvis Kommissionen efter denne konsultation finder en EU-indsats hensigtsmæssig, konsulterer den arbejdsmarkedets parter om indholdet af det påtænkte forslag. Arbejdsmarkedets parter afgiver en udtalelse eller om nødvendigt en henstilling til Kommissionen.
4. I forbindelse med den i stk. 2 og 3 nævnte konsultation kan arbejdsmarkedets parter meddele Kommissionen, at de ønsker at indlede processen i artikel 155. Varigheden af denne proces må ikke overstige ni måneder, medmindre arbejdsmarkedets parter og Kommissionen i fællesskab træffer beslutning om en forlængelse.

Artikel 155

(tidl. artikel 139 i TEF)

1. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter på EU-plan kan, hvis parterne finder det ønskeligt, føre til overenskomstmæssige forbindelser, herunder aftaler.
2. Iværksættelsen af aftaler, der indgås på EU-plan, finder sted enten efter de fremgangsmåder og den praksis, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne normalt anvender, eller i spørgsmål under artikel 153 efter fælles anmodning fra de underskrivende parter ved en afgørelse, som Rådet træffer på forslag af Kommissionen. Europa-Parlamentet underrettes.

Rådet træffer afgørelse med enstemmighed, når den pågældende aftale indeholder en eller flere bestemmelser, der vedrører et af de områder, hvor der kræves enstemmighed i henhold til artikel 153, stk. 2.

Artikel 156

(tidl. artikel 140 i TEF)

Med henblik på at virkeliggøre de i artikel 151 fastlagte mål og med forbehold af de øvrige bestemmelser i traktaterne fremmer Kommissionen samarbejdet mellem medlemsstaterne og letter samordningen af deres indsats på samtlige områder inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken, der er omfattet af dette kapitel, navnlig i spørgsmål vedrørende:

- beskæftigelse
- arbejdsretten og arbejdsvilkårene
- den almindelige og videregående faglige uddannelse
- social sikring
- forebyggelse af arbejdsulykker og erhvervssygdomme
- sundhedsforskrifter for arbejde
- organisationsretten og retten til kollektive forhandlinger mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Med henblik herpå skal Kommissionen i nær kontakt med medlemsstaterne foretage undersøgelser, afgive udtalelser og tilrettelægge samråd både med hensyn til spørgsmål af national karakter og til spørgsmål af interesse for internationale organisationer, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

Kommissionen hører Det Økonomiske og Sociale Udvalg, inden den afgiver de i denne artikel omhandlede udtalelser.

Artikel 157

(tidl. artikel 141 i TEF)

1. Hver medlemsstat gennemfører princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi.
2. Ved løn forstås i denne artikel den almindelige grund- eller minimumsløn og alle andre ydelser, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager fra arbejdsgiveren direkte eller indirekte i penge eller naturalier.

Lige løn uden forskelsbehandling baseret på køn indebærer:

- a) at den løn, der ydes for samme akkordlønnede arbejde, fastsættes på samme beregningsgrundlag

b) at den løn, der ydes for tidlønnet arbejde, er den samme for samme slags arbejde.

3. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg foranstaltninger, der skal sikre anvendelsen af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder princippet om lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi.

4. For at sikre fuld ligestilling mellem mænd og kvinder i praksis på arbejdsmarkedet er princippet om ligebehandling ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller vedtager foranstaltninger, der tager sigte på at indføre specifikke fordele, der har til formål at gøre det lettere for det underrepræsenterede køn at udøve en erhvervsaktivitet eller at forebygge eller opveje ulemper i den erhvervsmæssige karriere.

Artikel 158

(tidl. artikel 142 i TEF)

Medlemsstaterne bestræber sig på at opretholde det bestående ligeværd mellem deres ordninger vedrørende betalt frihed.

Artikel 159

(tidl. artikel 143 i TEF)

Kommissionen udarbejder hvert år en rapport om gennemførelsen af målene i artikel 151, herunder om udviklingen i den demografiske situation i Unionen. Den fremsender denne rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel 160

(tidl. artikel 144 i TEF)

Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, nedsætter efter høring af Europa-Parlamentet et udvalg for social beskyttelse af rådgivende karakter, der skal fremme samarbejdet om social beskyttelse mellem medlemsstaterne samt mellem disse og Kommissionen. Udvalget har til opgave:

- at følge den sociale situation og udviklingen i politikkerne vedrørende social beskyttelse i medlemsstaterne og i Unionen
- at fremme udvekslingen af oplysninger, erfaringer og god praksis mellem medlemsstaterne og med Kommissionen
- med forbehold af artikel 240 at udarbejde rapporter, afgive udtalelser eller iværksætte andre aktiviteter på de områder, der hører under dets kompetence, på Rådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ.

Under udøvelsen af sit mandat etablerer udvalget hensigtsmæssige kontakter med arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

Artikel 161

(tidl. artikel 145 i TEF)

Kommissionens årsberetning til Europa-Parlamentet skal indeholde et særligt kapitel om udviklingen af de sociale forhold i Unionen.

Europa-Parlamentet kan opfordre Kommissionen til at afgive redegørelser om særlige spørgsmål vedrørende de sociale forhold.

AFSNIT XI

DEN EUROPÆISKE SOCIALFOND

Artikel 162

(tidl. artikel 146 i TEF)

For at forbedre arbejdskraftens beskæftigelsesmuligheder inden for det indre marked og således bidrage til en højnelse af levestandarden oprettes der inden for rammerne af nedennævnte bestemmelser en Europæisk Socialfond, som skal lette arbejdskraftens adgang til beskæftigelse og fremme dens geografiske og faglige bevægelighed inden for Unionen samt lette tilpasningen til industrielle ændringer og til ændringer i produktionssystemerne, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling.

Artikel 163

(tidl. artikel 147 i TEF)

Fondens administration påhviler Kommissionen.

Kommissionen bistås i dette arbejde af et udvalg, som ledes af et medlem af Kommissionen, og som er sammensat af repræsentanter for regeringerne samt for arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne.

Artikel 164

(tidl. artikel 148 i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget gennemførelsesforordninger vedrørende Den Europæiske Socialfond.

AFSNIT XII

UDDANNELSE, ERHVERVSUDDANNELSE, UNGDOM OG SPORT

Artikel 165

(tidl. artikel 149 i TEF)

1. Unionen bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats, med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.

Unionen bidrager til fremme af sport i Europa og tager i den forbindelse hensyn til sportens specifikke forhold, dens strukturer, der bygger på frivillighed, og dens sociale og uddannende funktion.

2. Målene for Unionens indsats er:

- at udvikle den europæiske dimension på uddannelsesområdet, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af medlemsstaternes sprog
- at begunstige studerendes og læreres mobilitet, bl.a. ved at fremme den akademiske anerkendelse af eksamensbeviser og studieperioder
- at fremme samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne
- at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, som er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer
- at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere og fremme de unges deltagelse i det demokratiske liv i Europa
- at tilskynde til udvikling af fjernundervisning
- at udvikle sportens europæiske dimension ved at fremme retfærdighed og åbenhed i sportskonkurrencer og samarbejde mellem de organisationer og myndigheder, der har ansvar for sport, samt ved at beskytte sportsudøvernes, især de yngstes, fysiske og moralske integritet.

3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med uddannelsesforhold og sport, herunder navnlig Europarådet.

4. For at bidrage til virkeliggørelse af målene i denne artikel

- vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser

— vedtager Rådet på forslag af Kommissionen henstillinger.

Artikel 166

(tidl. artikel 150 i TEF)

1. Unionen iværksætter en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne.

2. Målene for Unionens indsats er

— at lette tilpasningen til den industrielle udvikling, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling

— at forbedre den grundlæggende erhvervsuddannelse samt efter- og videreuddannelsen for at lette den erhvervsmæssige integration og reintegration på arbejdsmarkedet

— at lette adgangen til erhvervsuddannelse og begunstige mobiliteten for erhvervslærere og personer under uddannelse, navnlig unge

— at stimulere samarbejdet om erhvervsuddannelse mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder

— at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, der er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer.

3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med erhvervsuddannelsesforhold.

4. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget foranstaltninger, som kan bidrage til virkeliggørelsen af de mål, der er anført i denne artikel, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, og Rådet vedtager henstillinger på forslag af Kommissionen.

AFSNIT XIII

KULTUR

Artikel 167

(tidl. artikel 151 i TEF)

1. Unionen bidrager til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet den respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv.

2. Unionen skal ved sin indsats fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt støtte og udbygge medlemsstaternes indsats på følgende områder:

- forbedring af kendskabet til og formidlingen af de europæiske folkeslags kultur og historie
- bevarelse og beskyttelse af den kulturarv, der er af europæisk betydning
- ikke-kommercielle udvekslinger
- kunstneriske og litterære frembringelser, herunder i den audiovisuelle sektor.

3. Unionen og dens medlemsstater fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med kulturelle forhold, herunder navnlig Europarådet.

4. Unionen tager hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i traktaterne, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed.

5. For at bidrage til virkeliggørelse af målene i denne artikel

- vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Regionsudvalget tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser
- vedtager Rådet på forslag af Kommissionen henstillinger.

AFSNIT XIV

FOLKESUNDHED

Artikel 168

(tidl. artikel 152 i TEF)

1. Der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter.

Unionens indsats, der skal være et supplement til de nationale politikker, skal være rettet mod at forbedre folkesundheden og forebygge sygdomme hos mennesker samt imødegå forhold, der kan indebære risiko for den fysiske og mentale sundhed. Indsatsen skal omfatte bekæmpelse af de største trusler mod sundheden ved at fremme forskning i deres årsager, spredning og forebyggelse samt sundhedsoplysning og -uddannelse, samt overvågning af alvorlige grænseoverskridende sundheds-trusler, varsling i tilfælde af sådanne trusler og bekæmpelse heraf.

Unionen supplerer medlemsstaternes indsats for at begrænse narkotikarelaterede helbredsskader, herunder ved oplysning og forebyggelse.

2. Unionen fremmer samarbejdet mellem medlemsstaterne på de områder, der er omhandlet i denne artikel, og støtter om nødvendigt deres indsats. Den fremmer navnlig samarbejde mellem medlemsstaterne med henblik på at få deres sundhedstjenester til at supplere hinanden bedre i grænseregioner.

Medlemsstaterne samordner indbyrdes og i kontakt med Kommissionen deres politikker og programmer på de i stk. 1 omhandlede områder. Kommissionen kan i nær kontakt med medlemsstaterne tage ethvert passende initiativ for at fremme denne samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med folkesundhed.

4. Uanset artikel 2, stk. 5, og artikel 6, litra a), og i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, litra k), bidrager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget til virkeliggørelse af målene i nærværende artikel ved for at imødegå de fælles sikkerhedsudfordringer

- a) at vedtage foranstaltninger til fastsættelse af en høj standard for kvaliteten og sikkerheden af organer og stoffer af menneskelig oprindelse, blod og blodprodukter; disse foranstaltninger er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger
- b) at vedtage foranstaltninger på veterinær- og plantesundhedsområdet, der direkte har til formål at beskytte folkesundheden
- c) at vedtage foranstaltninger til fastsættelse af høje standarder for kvaliteten og sikkerheden af lægemidler og medicinsk udstyr.

5. Europa-Parlamentet og Rådet kan ligeledes efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget vedtage tilskyndelsesforanstaltninger med henblik på beskyttelse og forbedring af folkesundheden og navnlig bekæmpelse af større grænseoverskridende trusler mod sundheden, foranstaltninger, der vedrører overvågning af alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler, varsling i tilfælde af sådanne trusler og bekæmpelse heraf, samt foranstaltninger med direkte henblik på beskyttelse af folkesundheden i forbindelse med tobak og alkoholmisbrug, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

6. Rådet kan også på forslag af Kommissionen vedtage henstillinger med henblik på at nå målene i denne artikel.

7. Unionens indsats respekterer medlemsstaternes ansvar for udformningen af deres sundhedspolitik samt for organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og behandling på

sundhedsområdet. Medlemsstaternes ansvar omfatter forvaltningen af sundhedstjenesteydelser og behandling på sundhedsområdet samt fordelingen af de midler, der afsættes hertil. De i stk. 4, litra a), nævnte foranstaltninger berører ikke nationale bestemmelser om donation eller medicinsk anvendelse af organer og blod.

AFSNIT XV

FORBRUGERBESKYTTELSE

Artikel 169

(tidl. artikel 153 i TEF)

1. For at fremme forbrugernes interesser og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau bidrager Unionen til at beskytte forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser og til at fremme deres ret til oplysning og uddannelse og til at organisere sig for at beskytte deres interesser.

2. Unionen bidrager til at nå målene i stk. 1 ved

a) foranstaltninger, som det vedtager i henhold til artikel 114 som led i gennemførelsen af det indre marked

b) foranstaltninger, som støtter, supplerer og overvåger den politik, medlemsstaterne fører.

3. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 2, litra b).

4. Foranstaltninger, som vedtages i medfør af stk. 3, er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger. Disse foranstaltninger skal være forenelige med traktaterne. De meddeles Kommissionen.

AFSNIT XVI

TRANSEUROPÆISKE NET

Artikel 170

(tidl. artikel 154 i TEF)

1. For at bidrage til virkeliggørelsen af målene i artikel 26 og 174 og give unionsborgerne, de erhvervsdrivende og de regionale og lokale administrative enheder mulighed for fuldt ud at udnytte de fordele, som etableringen af et område uden indre grænser medfører, bidrager Unionen til oprettelse og udvikling af transeuropæiske net på transport-, telekommunikations- og energiinfrastrukturområdet.

2. Inden for rammerne af et åbent og konkurrencepræget markedssystem tager Unionens indsats sigte på at fremme de nationale nets indbyrdes sammenkobling og interoperabilitet samt adgangen til disse net. I denne indsats tilgodeses især nødvendigheden af at skabe forbindelse mellem på den ene side ømråder, indlandsområder og randområder og på den anden side Unionens centrale områder.

Artikel 171

(tidl. artikel 155 i TEF)

1. Med henblik på virkeliggørelsen af målene i artikel 170:

- skal Unionen opstille et sæt retningslinjer omfattende mål og prioriteter samt hovedlinjerne i de aktioner, der påtænkes gennemført for transeuropæiske net; i disse retningslinjer fastlægges projekter af fælles interesse
- skal Unionen iværksætte enhver form for aktion, som måtte være nødvendig for at sikre nettenes interoperabilitet, navnlig inden for harmonisering af tekniske standarder
- kan Unionen støtte projekter af fælles interesse, der støttes af medlemsstater, og som fastlægges inden for rammerne af de retningslinjer, der er omhandlet i første led, navnlig i form af forundersøgelser, lånegarantier eller rentegodtgørelser; Unionen kan også gennem den samhørighedsfond, der er oprettet i overensstemmelse med artikel 177, bidrage til finansieringen af specifikke projekter i medlemsstaterne på transportinfrastrukturområdet.

I Unionens indsats tages der hensyn til projekternes økonomiske levedygtighed.

2. Medlemsstaterne samordner indbyrdes i kontakt med Kommissionen den politik, der føres på nationalt plan, og som kan få væsentlig indflydelse på gennemførelsen af målene i artikel 170. Kommissionen kan i snævert samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert egnet initiativ for at fremme denne samordning.

3. Unionen kan beslutte at samarbejde med tredjelande for at fremme projekter af fælles interesse og sikre nettenes interoperabilitet.

Artikel 172

(tidl. artikel 156 i TEF)

De i artikel 171, stk. 1, omhandlede retningslinjer og andre foranstaltninger vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Retningslinjer og projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver den pågældende medlemsstats godkendelse.

AFSNIT XVII

INDUSTRI

Artikel 173

(tidl. artikel 157 i TEF)

1. Unionen og medlemsstaterne sørger for, at de nødvendige betingelser for udviklingen af EU-industriens konkurrenceevne er til stede.

Med henblik herpå tager deres indsats i overensstemmelse med et åbnet og konkurrencepræget markedssystem sigte på:

- at industrien hurtigere kan tilpasse sig strukturforandringerne
- at fremme et klima, der er gunstigt for initiativer og udvikling af virksomheder overalt i Unionen, navnlig små og mellemstore virksomheder
- at fremme et klima, der er gunstigt for samarbejde mellem virksomheder
- at fremme udnyttelsen af det industrielle potentiale i politikkerne for innovation, forskning og teknologisk udvikling.

2. Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden i kontakt med Kommissionen og samordner om nødvendigt deres aktioner. Kommissionen kan tage de initiativer, den finder hensigtsmæssige for at fremme deres samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

3. Unionen bidrager til gennemførelsen af målene i stk. 1 gennem de politikker og aktioner, som det iværksætter i henhold til andre bestemmelser i traktaterne. Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg træffe afgørelse om specifikke foranstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktioner med henblik på virkeliggørelse af målene i stk. 1, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Dette traktatafsnit danner ikke grundlag for Unionens indførelse af nogen form for foranstaltning, der kan fordreje konkurrencen, eller som indeholder fiskale bestemmelser eller bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.

AFSNIT XVIII

ØKONOMISK, SOCIAL OG TERRITORIAL SAMHØRIGHED

Artikel 174

(tidl. artikel 158 i TEF)

For at fremme en harmonisk udvikling af Unionen som helhed udvikler og fortsætter denne sin indsats for at styrke sin økonomiske, sociale og territoriale samhørighed.

Unionen stræber navnlig efter at formindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer og forbedre situationen for de mindst begunstigede områder.

Blandt de berørte områder lægges der særlig vægt på landdistrikter, områder i en industriel overgangsproces og områder, der lider af alvorlige naturbetingede eller demografiske ulemper af permanent art, bl.a. de nordligste meget tyndt befolkede områder samt øområder, grænseoverskridende områder og bjergområder.

Artikel 175

(tidl. artikel 159 i TEF)

Medlemsstaterne fører deres økonomiske politik og samordner denne med henblik på tillige at nå de mål, der er fastlagt i artikel 174. Udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktioner samt gennemførelsen af det indre marked skal ske under hensyntagen til målene i artikel 174 og skal bidrage til deres virkeliggørelse. Unionen støtter ligeledes denne virkeliggørelse med den virksomhed, som den udøver gennem strukturfondene (Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling), Den Europæiske Investeringsbank og andre eksisterende finansielle instrumenter.

Kommissionen aflægger hvert tredje år rapport til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fremskridtene i forbindelse med virkeliggørelsen af den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed, og om hvordan de forskellige midler efter denne artikel har bidraget hertil. Rapporten ledsages i givet fald af passende forslag.

Hvis det viser sig nødvendigt med særlige aktioner ud over fondene og med forbehold af de foranstaltninger, der træffes som led i Unionens øvrige politikker, kan disse aktioner vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet, der træffer afgørelse efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Artikel 176

(tidl. artikel 160 i TEF)

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling skal bidrage til at udligne de største regionale skævheder i Unionen ved at deltage i udviklingen og strukturtilpasningen af de områder, der er bagefter i udvikling, og i omstillingen af de industriområder, der er i tilbagegang.

Artikel 177

(tidl. artikel 161 i TEF)

Med forbehold af artikel 178 definerer Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget strukturfondenes opgaver, hovedmål og indretning, hvilket kan medføre en sammenlægning af fondene. Efter samme procedure fastsættes også de almindelige regler, der skal gælde for fondene, samt de nødvendige bestemmelser for at sikre disses effektivitet og samordningen mellem fondene indbyrdes og med andre eksisterende finansielle instrumenter.

En Samhørighedsfond oprettet efter samme procedure yder finansielle bidrag til projekter inden for miljø og transeuropæiske net på transportinfrastrukturuområdet.

Artikel 178

(tidl. artikel 162 i TEF)

Gennemførelsesforordningerne vedrørende Den Europæiske Fond for Regionaludvikling træffes af Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

For så vidt angår Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, og Den Europæiske Socialfond, finder henholdsvis artikel 43 og 164 fortsat anvendelse.

AFSNIT XIX

FORSKNING, TEKNOLOGISK UDVIKLING OG RUMMET*Artikel 179*

(tidl. artikel 163 i TEF)

1. Unionen har som mål at styrke sit videnskabelige og teknologiske grundlag ved gennemførelse af et europæisk forskningsrum med fri bevægelighed for forskere samt videnskabelig og teknologisk viden, at fremme udviklingen af sin konkurrenceevne, herunder industriens konkurrenceevne, samt at fremme alle de forskningsaktiviteter, der skønnes nødvendige i medfør af andre kapitler i traktaterne.

2. I dette øjemed opmuntrer den i hele Unionen virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, forskningscentre og universiteter i deres indsats for forskning og teknologisk udvikling af høj kvalitet; den støtter deres samarbejdsbestræbelser, idet den i særdeleshed søger at gøre det muligt for forskerne at samarbejde frit på tværs af grænserne og for virksomhederne at udnytte mulighederne i det indre marked fuldt ud, især ved at skabe fri adgang til de enkelte landes offentlige aftaler, ved at fastlægge fælles standarder og ved at fjerne juridiske og fiskale hindringer for dette samarbejde.

3. Alle Unionens aktioner i henhold til traktaterne, herunder demonstrationsaktioner, vedrørende forskning og teknologisk udvikling vedtages og iværksættes efter bestemmelserne i dette afsnit.

Artikel 180

(tidl. artikel 164 i TEF)

Med henblik på at nå disse mål gennemfører Unionen følgende aktioner, som skal supplere de aktioner, der iværksættes i medlemsstaterne:

- a) iværksættelse af programmer for forskning, teknologisk udvikling og demonstration gennem fremme af samarbejdet med og mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter
- b) fremme af samarbejdet vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen med tredjelande og internationale organisationer
- c) formidling og nyttiggørelse af resultaterne af aktiviteter vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen
- d) fremme af uddannelse og mobilitet for forskere i Unionen.

Artikel 181

(tidl. artikel 165 i TEF)

1. Unionen og medlemsstaterne samordner deres indsats inden for forskning og teknologisk udvikling for at sikre den indbyrdes sammenhæng mellem de nationale politikker og Unionens politik.

2. Kommissionen kan i nært samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert initiativ, der kan bidrage til at fremme den i stk. 1 nævnte samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

Artikel 182

(tidl. artikel 166 i TEF)

1. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg et flerårigt rammeprogram, som omfatter samtlige Unionens aktioner.

I rammeprogrammet:

- fastsættes de videnskabelige og teknologiske mål, der skal opnås ved de i artikel 180 omhandlede aktioner, samt prioriteringerne i forbindelse hermed

- angives hovedlinjerne i disse aktioner
 - fastsættes det samlede maksimumsbeløb og de nærmere vilkår for Unionens finansielle deltagelse i rammeprogrammet samt de påtænkte aktioners respektive andele.
2. Rammeprogrammet tilpasses eller udbygges på baggrund af udviklingen.
3. Rammeprogrammet iværksættes ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes inden for hver enkelt af aktionerne. I hvert særprogram angives de nærmere bestemmelser for programmets gennemførelse, varigheden af dette og de midler, der skønnes nødvendige hertil. Summen af de beløb, der skønnes nødvendige, og som fastsættes i særprogrammerne, må ikke overstige det samlede maksimumsbeløb for rammeprogrammet og for hver enkelt aktion.
4. Rådet, der træffer afgørelse efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager særprogrammerne.
5. Som et supplement til aktiviteterne i det flerårige rammeprogram fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af det europæiske forskningsrum.

Artikel 183

(tidl. artikel 167 i TEF)

Med henblik på iværksættelsen af det flerårige rammeprogram fastsætter Unionen:

- reglerne for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse
- reglerne for formidling af forskningsresultater.

Artikel 184

(tidl. artikel 168 i TEF)

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan der vedtages supplerende programmer, hvori der kun deltager visse medlemsstater, som sikrer finansieringen med forbehold af eventuel deltagelse fra Unionens side.

Unionen vedtager de regler, der skal finde anvendelse på de supplerende programmer, navnlig vedrørende videnformidling og andre medlemsstaters adgang.

Artikel 185

(tidl. artikel 169 i TEF)

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan Unionen i forståelse med de pågældende medlemsstater åbne mulighed for deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater, herunder deltagelse i de strukturer, der oprettes for gennemførelsen af disse programmer.

Artikel 186

(tidl. artikel 170 i TEF)

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan Unionen åbne mulighed for et samarbejde vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen med tredjelande eller internationale organisationer.

De nærmere bestemmelser for dette samarbejde kan fastlægges ved aftaler mellem Unionen og de pågældende tredjeparter.

Artikel 187

(tidl. artikel 171 i TEF)

Unionen kan oprette fællesforetagender eller enhver anden struktur, der er nødvendig for korrekt gennemførelse af programmerne for forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen.

Artikel 188

(tidl. artikel 172 i TEF)

Rådet vedtager på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg de i artikel 187 omhandlede bestemmelser.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg de i artikel 183, 184 og 185 omhandlede bestemmelser. Vedtagelsen af de supplerende programmer kræver endvidere de pågældende medlemsstaters samtykke.

Artikel 189

1. Unionen udarbejder en europæisk rumpolitik for at fremme det videnskabelige og tekniske fremskridt, industriens konkurrenceevne og iværksættelsen af sine politikker. Med henblik herpå kan den fremme fælles initiativer, støtte forskning og teknologisk udvikling og koordinere den nødvendige indsats for at udforske og udnytte rummet.

2. For at bidrage til gennemførelsen af de mål, der er nævnt i stk. 1, fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure de nødvendige foranstaltninger, der kan tage form af et europæisk rumprogram, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.
3. Unionen etablerer de relevante forbindelser med Den Europæiske Rumorganisation.
4. Denne artikel berører ikke de øvrige bestemmelser i dette afsnit.

Artikel 190

(tidl. artikel 173 i TEF)

I begyndelsen af hvert år forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport omhandler navnlig de aktiviteter, der har fundet sted det foregående år inden for forskning og teknologisk udvikling og resultatformidling, samt arbejdsprogrammet for det igangværende år.

AFSNIT XX

MILJØ

Artikel 191

(tidl. artikel 174 i TEF)

1. Unionens politik på miljøområdet skal bidrage til forfølgelse af nedennævnte mål:
 - bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten
 - beskyttelse af menneskers sundhed
 - en forsigtig og rationel udnyttelse af naturressourcerne
 - fremme på internationalt plan af foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer, og navnlig bekæmpelse af klimaændringer.
2. Unionens politik på miljøområdet tager sigte på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i Unionen. Den bygger på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler.

I den forbindelse omfatter de harmoniseringsforanstaltninger, der skal iværksættes for at opfylde miljøbeskyttelseskravene, i relevante tilfælde en beskyttelsesklausul, der giver medlemsstaterne bemyndigelse til af ikke-økonomiske miljøhensyn at træffe foreløbige foranstaltninger, der underkastes en EU-kontrolprocedure.

3. Ved udarbejdelsen af Unionens politik på miljøområdet tages der hensyn til:

- eksisterende videnskabelige og tekniske data
- de miljømæssige forhold i de forskellige områder i Unionen
- fordele og ulemper ved foranstaltningens gennemførelse eller undladelse af at gennemføre den
- den økonomiske og sociale udvikling i Unionen som helhed og den afbalancerede udvikling i dens områder.

4. Inden for rammerne af deres respektive beføjelser samarbejder Unionen og medlemsstaterne med tredjelande og med de kompetente internationale organisationer. De nærmere bestemmelser vedrørende samarbejdet, for så vidt angår Unionen, kan nedfældes i aftaler mellem denne og de pågældende tredjeparter.

Det foregående afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

Artikel 192

(tidl. artikel 175 i TEF)

1. Europa-Parlamentet og Rådet træffer efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget afgørelse om de aktioner, der skal iværksættes af Unionen med henblik på at gennemføre de mål, der er anført i artikel 191.

2. Uanset den i stk. 1 nævnte fremgangsmåde for beslutningstagning og med forbehold af artikel 114 vedtager Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget

a) bestemmelser af hovedsagelig fiskal karakter

b) foranstaltninger, der berører

- fysisk planlægning
- kvantitativ forvaltning af vandressourcerne, eller som direkte eller indirekte berører disse ressourcers disponibilitet
- arealanvendelse, bortset fra affaldshåndtering

c) foranstaltninger, der i væsentlig grad berører en medlemsstats valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning.

Rådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget vedtage, at den almindelige lovgivningsprocedure skal finde anvendelse på de spørgsmål, der er nævnt i første afsnit.

3. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget generelle handlingsprogrammer for prioriterede mål, som skal virkeliggøres.

De foranstaltninger, der er nødvendige for disse programmets iværksættelse, vedtages efter betingelserne i stk. 1 eller stk. 2, alt efter omstændighederne.

4. Med forbehold af visse foranstaltninger vedtaget af Unionen finansieres og gennemføres miljøpolitikken af medlemsstaterne.

5. Med forbehold af princippet om, at forureneren betaler, skal foranstaltninger, der bygger på stk. 1, og som indebærer udgifter, der skønnes uforholdsmæssigt store for en medlemsstats offentlige myndigheder, i en passende form give mulighed for:

— undtagelser af midlertidig karakter og/eller

— finansiel støtte fra den Samhørighedsfond, der er oprettet i henhold til artikel 177.

Artikel 193

(tidl. artikel 176 i TEF)

Beskyttelsesforanstaltninger, som vedtages i henhold til artikel 192, er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger. Disse foranstaltninger skal være forenelige med traktaterne. De meddeles Kommissionen.

AFSNIT XXI

ENERGI

Artikel 194

1. Som led i det indre markeds oprettelse og funktion og under hensyn til kravet om at bevare og forbedre miljøet sigter Unionens politik på energiområdet mod i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne:

a) at sikre energimarkedets funktion

b) at sikre energiforsyningssikkerheden i Unionen

c) at fremme energieffektivitet og energibesparelser samt udvikling af nye og vedvarende energikilder og

d) at fremme sammenkobling af energinet.

2. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de mål, der er nævnt i stk. 1, dog således at anvendelsen af andre bestemmelser i traktaterne ikke berøres herefter. Disse foranstaltninger vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

De berører ikke en medlemsstats ret til at fastsætte betingelserne for udnyttelsen af dens energiresourcer, dens valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning, jf. dog artikel 192, stk. 2, litra c).

3. Uanset stk. 2 fastsætter Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet de deri nævnte foranstaltninger, hvis de er af hovedsagelig fiskal karakter.

AFSNIT XXII

TURISME

Artikel 195

1. Unionen supplerer medlemsstaternes indsats i turistsektoren, især ved at fremme konkurrenceevnen for Unionens virksomheder inden for denne sektor.

Med henblik herpå er målene for Unionens indsats:

- a) at tilskynde til tilvejebringelse af et gunstigt klima for udvikling af virksomhederne inden for denne sektor
- b) at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne, navnlig ved udveksling af god praksis.

2. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure med henblik på at opfylde målene i denne artikel særlige foranstaltninger, der skal supplere medlemsstaternes indsats, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

AFSNIT XXIII

CIVILBESKYTTELSE

Artikel 196

1. Unionen fremmer samarbejde mellem medlemsstaterne for at gøre ordningerne for forebyggelse af og beskyttelse mod naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer mere effektive.

Målene for Unionens indsats er:

- a) at støtte og supplere medlemsstaternes tiltag på nationalt, regionalt og lokalt plan med hensyn til risikoforebyggelse, beredskab hos indsatspersonellet på civilbeskyttelsesområdet i medlemsstaterne og indsats i tilfælde af naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer i Unionen
- b) at fremme et hurtigt og effektivt operationelt samarbejde i Unionen mellem de nationale tjenester på civilbeskyttelsesområdet
- c) at fremme sammenhængen i internationalt arbejde på civilbeskyttelsesområdet.

2. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger, der er nødvendige for at bidrage til virkeliggørelsen af målene i stk. 1, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

AFSNIT XXIV

ADMINISTRATIVT SAMARBEJDE

Artikel 197

1. En effektiv gennemførelse af EU-retten i medlemsstaterne er af afgørende betydning for, at Unionen kan fungere tilfredsstillende, og betragtes som et område af fælles interesse.

2. Unionen kan støtte medlemsstaternes bestræbelser for at forbedre deres administrative kapacitet til at gennemføre EU-retten. En sådan indsats kan omfatte hjælp til udveksling af oplysninger og embedsmænd samt støtte til uddannelsesprogrammer. Ingen medlemsstat er forpligtet til at tage imod en sådan støtte. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger, der er nødvendige med henblik herpå, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

3. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes pligt til at gennemføre EU-retten eller Kommissionens rettigheder og pligter. Den berører heller ikke andre bestemmelser i traktaterne om administrativt samarbejde mellem medlemsstaterne og mellem dem og Unionen.

FJERDE DEL

DE OVERSØISKE LANDE OG TERRITORIERS ASSOCIERING

Artikel 198

(tidl. artikel 182 i TEF)

Medlemsstaterne er enige om at associere de ikke-europæiske lande og territorier, der opretholder særlige forbindelser med Danmark, Frankrig, Nederlandene og Det Forenede Kongerige, med Unionen. Disse lande og territorier, i det følgende benævnt »lande og territorier«, er opregnet i listen i bilag II.

Formålet med associeringen er at fremme den økonomiske og sociale udvikling i disse lande og territorier og at oprette nære økonomiske forbindelser mellem disse og Unionen som helhed.

I overensstemmelse med principperne i denne traktats præambel skal associeringen først og fremmest åbne mulighed for at tjene befolkningernes interesser i disse lande og territorier og øge deres velstand for herved at lede dem frem til den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling, som de tilstræber.

Artikel 199

(tidl. artikel 183 i TEF)

Associeringen tilstræber nedennævnte mål:

- 1) Medlemsstaterne anvender i deres samhandel med disse lande og territorier samme regler, som de i henhold til traktaterne anvender indbyrdes.
- 2) Hvert land eller territorium anvender i sin samhandel med medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier samme regler, som det anvender over for den europæiske stat, med hvilken det opretholder særlige forbindelser.
- 3) Medlemsstaterne bidrager til de investeringer, som den fremskridende udvikling af disse lande og territorier kræver.
- 4) For så vidt angår de investeringer, der finansieres af Unionen, er deltagelse i licitationer og leverancer åben på lige betingelser for alle fysiske og juridiske personer, som henholdsvis er statsborgere eller hjemmehørende i medlemsstaterne eller i disse lande og territorier.
- 5) Medmindre der træffes særlige bestemmelser i henhold til artikel 203, gælder i forholdet mellem medlemsstaterne og disse lande og territorier uden nogen form for forskelsbehandling de i kapitlet om etableringsretten nævnte bestemmelser for deres statsborgeres og selskabers ret til at etablere sig, ligesom de dér nævnte fremgangsmåder finder tilsvarende anvendelse.

Artikel 200

(tidl. artikel 184 i TEF)

1. Varer med oprindelse i disse lande og territorier nyder ved indførsel til medlemsstaterne godt af forbuddet mod told mellem medlemsstaterne, som gælder i overensstemmelse med traktaternes bestemmelser.

2. Ved indførsel i hvert af disse lande eller territorier er told, der pålægges varer fra medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier, forbudt i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 30.

3. Disse lande og territorier kan dog opkræve sådan told, som er nødvendig for deres udvikling og industrialisering, eller som er finanstold og har til formål af skaffe midler til deres offentlige budgetter.

De i foregående afsnit nævnte toldsatser kan ikke overstige samme niveau som dem, der pålægges varer, der hidrører fra den medlemsstat, med hvilken det pågældende land eller territorium oprettholder særlige forbindelser.

4. Stk. 2 finder ikke anvendelse på de lande og territorier, der som følge af særlige internationale forpligtelser anvender en toldtarif, der ikke hjemler forskelsbehandling.

5. Indførelse eller ændring af toldsatser for varer, der indføres i disse lande og territorier, må hverken retligt eller faktisk føre til direkte eller indirekte forskelsbehandling af varer, der hidrører fra forskellige medlemsstater.

Artikel 201

(tidl. artikel 185 i TEF)

Såfremt toldsatsernes niveau for varer hidrørende fra tredjeland ved indførsel til et land eller territorium, når bestemmelserne i artikel 200, stk. 1, finder anvendelse, vil kunne fremkalde omlægninger af samhandelen til skade for en medlemsstat, kan denne begære, at Kommissionen foreslår de øvrige medlemsstater nødvendige foranstaltninger for at afhjælpe denne situation.

Artikel 202

(tidl. artikel 186 i TEF)

Med forbehold af bestemmelserne vedrørende den offentlige sundhed, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden fastsættes bestemmelser om fri bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ved retsakter vedtaget i overensstemmelse med artikel 203.

Artikel 203

(tidl. artikel 187 i TEF)

Rådet vedtager med udgangspunkt i de resultater, der er opnået som led i disse lande og territoriers associering med Unionen, og på grundlag af de principper, der er nedfældet i traktaterne, med enstemmighed og på forslag af Kommissionen de nærmere retningslinjer for og fremgangsmåden ved de pågældende lande og territoriers associering med Unionen. Når sådanne bestemmelser vedtages af Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure, træffer dette afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel 204

(tidl. artikel 188 i TEF)

Bestemmelserne i artikel 198-203 finder anvendelse på Grønland, medmindre andet følger af de særlige bestemmelser for Grønland, der er fastsat i den protokol om den særlige ordning for Grønland, der er knyttet som bilag til traktaterne.

FEMTE DEL**UNIONENS OPTRÆDEN UDADTIL****AFSNIT I****ALMINDELIGE BESTEMMELSER OM UNIONENS OPTRÆDEN UDADTIL***Artikel 205*

Unionens optræden på den internationale scene i henhold til denne del bygger på principperne i, forfølger målene i og varetages i overensstemmelse med de almindelige bestemmelser om Unionens optræden udadtil, der er fastlagt i kapitel 1 i afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union.

AFSNIT II**DEN FÆLLES HANDELSPOLITIK***Artikel 206*

(tidl. artikel 131 i TEF)

Med oprettelsen af en toldunion i overensstemmelse med artikel 28-32 bidrager Unionen i fælles interesse til en harmonisk udvikling af verdenshandelen, til en gradvis afskaffelse af restriktionerne for den internationale handel og de direkte udenlandske investeringer og til en sænkning af toldskrænker og andre hindringer.

Artikel 207

(tidl. artikel 133 i TEF)

1. Den fælles handelspolitik bygger på ensartede principper, navnlig for så vidt angår toldændringer, indgåelse af told- og handelsaftaler vedrørende handel med varer og tjenesteydelser, handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret, direkte udenlandske investeringer, gennemførelse af ensartethed i liberaliseringsforanstaltninger, eksportpolitik og handelspolitiske beskyttelsesforanstaltninger, herunder foranstaltninger mod dumping og subsidieordninger. Den fælles handelspolitik føres inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil.

2. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger til fastlæggelse af rammerne for gennemførelsen af den fælles handelspolitik.

3. Skal der føres forhandlinger om og indgås aftaler med et eller flere tredjelande eller en eller flere internationale organisationer, finder artikel 218 anvendelse, jf. dog de særlige bestemmelser i nærværende artikel.

Kommissionen retter henstillinger til Rådet, som bemyndiger den til at indlede de nødvendige forhandlinger. Rådet og Kommissionen skal sikre, at de forhandlede aftaler er i overensstemmelse med Unionens interne politikker og regler.

Disse forhandlinger føres af Kommissionen i samråd med et særligt udvalg udpeget af Rådet til at bistå den i dette arbejde og inden for rammerne af direktiver, som Rådet kan meddele den. Kommissionen aflægger regelmæssigt beretning til det særlige udvalg og til Europa-Parlamentet om, hvordan forhandlingerne skrider frem.

4. For så vidt angår forhandling og indgåelse af aftaler som nævnt i stk. 3 træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal.

For så vidt angår forhandling og indgåelse af aftaler på områderne handel med tjenesteydelser og handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret samt direkte udenlandske investeringer træffer Rådet afgørelse med enstemmighed, hvis aftalen omfatter bestemmelser, hvor der kræves enstemmighed for vedtagelse af interne regler.

Rådet træffer ligeledes afgørelse med enstemmighed om forhandling og indgåelse af aftaler

- a) på området handel med kulturelle og audiovisuelle tjenesteydelser, når disse aftaler indebærer en risiko for, at den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Unionen bringes i fare
- b) på området handel med sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsmæssige tjenesteydelser, når disse aftaler indebærer en risiko for, at den nationale tilrettelæggelse af sådanne tjenester forstyrres alvorligt, og at medlemsstaternes ansvar for levering heraf bringes i fare.

5. Forhandling og indgåelse af internationale aftaler på transportområdet er omfattet af tredje del, afsnit VI, samt af artikel 218.

6. Udøvelsen af de beføjelser, som denne artikel tillægger på området den fælles handelspolitik, berører ikke afgrænsningen af beføjelserne mellem Unionen og medlemsstaterne og vil ikke føre til en harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, i det omfang traktaterne udelukker en sådan harmonisering.

AFSNIT III

SAMARBEJDE MED TREDJELANDE OG HUMANITÆR BISTAND

KAPITEL 1

UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Artikel 208

(tidl. artikel 177 i TEF)

1. Unionens politik med hensyn til udviklingssamarbejde føres inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil. Unionens og medlemsstaternes politik med hensyn til udviklingssamarbejde supplerer og styrker gensidigt hinanden.

Hovedmålet for Unionens politik på dette område er at nedbringe og på sigt udrydde fattigdommen. Unionen tager hensyn til målene for udviklingssamarbejdet i forbindelse med iværksættelse af politikker, der kan påvirke udviklingslandene.

2. Unionen og medlemsstaterne respekterer de forpligtelser og tager hensyn til de målsætninger, som de har godkendt inden for rammerne af De Forenede Nationer og andre kompetente internationale organisationer.

Artikel 209

(tidl. artikel 179 i TEF)

1. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre politikken for udviklingssamarbejde, og som kan vedrøre flerårige samarbejdsprogrammer med udviklingslande eller programmer med en tematisk tilgang.

2. Unionen kan med tredjelande og kompetente internationale organisationer indgå aftaler, der kan bidrage til at nå målene i artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 208 i denne traktat.

Første afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå aftaler.

3. Den Europæiske Investeringsbank bidrager på de betingelser, der er fastsat i dens vedtægter, til iværksættelsen af de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1.

Artikel 210

(tidl. artikel 180 i TEF)

1. For at styrke komplementariteten og effektiviteten af deres indsats samordner Unionen og medlemsstaterne deres politik med hensyn til udviklingssamarbejde og fører samråd om deres bistandsprogrammer, herunder i internationale organisationer og på internationale konferencer. De kan iværksætte fælles aktioner. Medlemsstaterne bidrager om nødvendigt til iværksættelsen af Unionens bistandsprogrammer.

2. Kommissionen kan tage ethvert passende initiativ for at fremme den i stk. 1 omhandlede samordning.

Artikel 211

(tidl. artikel 181 i TEF)

Inden for rammerne af deres respektive beføjelser samarbejder Unionen og medlemsstaterne med tredjelande og med kompetente internationale organisationer.

KAPITEL 2

ØKONOMISK, FINANSIELT OG TEKNISK SAMARBEJDE MED TREDJELANDE

Artikel 212

(tidl. artikel 181 A i TEF)

1. Med forbehold af de øvrige bestemmelser i traktaterne, især i artikel 208-211, iværksætter Unionen samarbejdsforanstaltninger med andre tredjelande end udviklingslande på det økonomiske, finansielle og tekniske område, herunder bistandsforanstaltninger især på det finansielle område. Disse foranstaltninger skal være i overensstemmelse med Unionens udviklingspolitik og gennemføres inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil. Unionens og medlemsstaternes aktiviteter supplerer og styrker gensidigt hinanden.

2. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre stk. 1.

3. Inden for rammerne af deres respektive beføjelser samarbejder Unionen og medlemsstaterne med tredjelande og med kompetente internationale organisationer. De nærmere bestemmelser vedrørende Unionens samarbejde kan nedfældes i aftaler mellem dette og de pågældende tredjeparter.

Første afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

Artikel 213

Når situationen i et tredjeland kræver akut finansiel bistand fra Unionens side vedtager Rådet på forslag af Kommissionen de nødvendige afgørelser.

KAPITEL 3

HUMANITÆR BISTAND

Artikel 214

1. Unionens aktiviteter på området humanitær bistand gennemføres inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil. Formålet med disse aktiviteter er i specifikke situationer at yde bistand, hjælp og beskyttelse til befolkninger i tredjelande, der er ofre for naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, med henblik på opfyldelse af de humanitære behov, der opstår i disse forskellige situationer. Unionens og medlemsstaternes aktiviteter supplerer og styrker gensidigt hinanden.

2. Unionens humanitære bistandsaktiviteter gennemføres i overensstemmelse med principperne i folkeretten og principperne om upartiskhed, neutralitet og ikke-forskelsbehandling.

3. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter efter den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger til fastlæggelse af rammerne for gennemførelsen af Unionens humanitære bistandsaktiviteter.

4. Unionen kan med tredjelande og kompetente internationale organisationer indgå aftaler, der kan bidrage til at nå målene i stk. 1 og i artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Union.

Første afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå aftaler.

5. Der oprettes et frivilligt europæisk korps for humanitær bistand, der kan danne ramme for europæiske unges fælles bidrag til Unionens humanitære bistandsaktiviteter. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure statuten og de nærmere bestemmelser om funktionsmåden for et sådant korps.

6. Kommissionen kan tage ethvert passende initiativ for at fremme samordningen mellem Unionens og medlemsstaternes aktiviteter med henblik på at styrke effektiviteten og komplementariteten af Unionens og de nationale humanitære bistandsforanstaltninger.

7. Unionen påser, at dens humanitære bistandsaktiviteter samordnes og hænger sammen med de tiltag, der gennemføres af internationale organisationer og organer, især dem, der indgår i FN-systemet.

AFSNIT IV

RESTRIKTIVE FORANSTALTNINGER*Artikel 215*

(tidl. artikel 301 i TEF)

1. Såfremt en afgørelse, der er vedtaget på grundlag af kapitel 2 i afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union, tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de økonomiske og finansielle forbindelser med et eller flere tredjelande, vedtager Rådet de nødvendige foranstaltninger med kvalificeret flertal på fælles forslag af Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Kommissionen. Det underretter Europa-Parlamentet herom.
2. Såfremt en afgørelse, der er vedtaget på grundlag af kapitel 2 i afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union, giver mulighed herfor, kan Rådet efter proceduren i stk. 1 vedtage restriktive foranstaltninger over for fysiske og juridiske personer, grupper eller ikke-statslige enheder.
3. De retsakter, der er nævnt i denne artikel, skal indeholde de nødvendige bestemmelser om retsgarantier.

AFSNIT V

INTERNATIONALE AFTALER*Artikel 216*

1. Unionen kan indgå en aftale med et eller flere tredjelande eller en eller flere internationale organisationer, når der i traktaterne er fastsat bestemmelser herom, eller når indgåelsen af en aftale enten er nødvendig for i forbindelse med Unionens politikker at nå et af de mål, der er fastlagt i traktaterne, eller er foreskrevet i en juridisk bindende EU-retsakt eller kan berøre fælles regler eller ændre deres rækkevidde.
2. De aftaler, som Unionen indgår, er bindende for EU-institutionerne og medlemsstaterne.

Artikel 217

(tidl. artikel 310 i TEF)

Unionen kan med et eller flere tredjelande eller en eller flere internationale organisationer indgå aftaler, hvorved der skabes en associering med gensidige rettigheder og forpligtelser, fælles optræden og særlige procedureregler.

Artikel 218

(tidl. artikel 300 i TEF)

1. Med forbehold af de særlige bestemmelser i artikel 207 forhandles og indgås aftaler mellem Unionen og tredjelande eller internationale organisationer efter nedenstående procedure.

2. Rådet godkender indledningen af forhandlinger, vedtager forhandlingsdirektiver, bemyndiger undertegnelse og indgår aftalerne.

3. Kommissionen eller Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, når aftalen udelukkende eller hovedsagelig vedrører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, forelægger henstillinger for Rådet, som vedtager en afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger og, afhængigt af emnet for den påtænkte aftale, om udpegelse af Unionens forhandler eller chefen for Unionens forhandlingsdelegation.

4. Rådet kan give forhandleren direktiver og udpege et særligt udvalg, som der skal føres samråd med under forhandlingerne.

5. Rådet vedtager på forslag af forhandleren en afgørelse om bemyndigelse til undertegnelse af aftalen samt eventuelt om midlertidig anvendelse heraf inden ikrafttrædelsen.

6. Rådet vedtager på forslag af forhandleren en afgørelse om indgåelse af aftalen.

Medmindre aftalen udelukkende vedrører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, vedtager Rådet afgørelsen om indgåelse af aftalen

a) efter godkendelse fra Europa-Parlamentet i følgende tilfælde:

- i) associeringsaftaler
- ii) aftale om tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder
- iii) aftaler, hvorved der etableres en specifik institutionel ramme med samarbejdsprocedurer
- iv) aftaler, som har betydelige budgetmæssige virkninger for Unionen
- v) aftaler, som dækker områder, hvor den almindelige lovgivningsprocedure eller, når der kræves godkendelse af Europa-Parlamentet, den særlige lovgivningsprocedure finder anvendelse.

Europa-Parlamentet og Rådet kan i hastetilfælde aftale en frist for godkendelsen.

b) efter høring af Europa-Parlamentet i de øvrige tilfælde. Europa-Parlamentet afgiver udtalelse inden for en frist, som Rådet kan fastsætte, alt efter hvor meget sagen haster. Hvis der ikke er afgivet udtalelse ved fristens udløb, kan Rådet træffe afgørelse.

7. Uanset stk. 5, 6 og 9 kan Rådet, når det indgår en aftale, bemyndige forhandleren til på Unionens vegne at godkende ændringer af aftalen, hvis disse ændringer ifølge aftalen skal vedtages ved en forenklet procedure eller vedtages af et organ, der nedsættes ved aftalen. Rådet kan knytte særlige betingelser til en sådan bemyndigelse.

8. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal under hele proceduren.

Det træffer dog afgørelse med enstemmighed, når aftalen vedrører et område, hvor der kræves enstemmighed ved vedtagelse af en EU-retsakt, samt for så vidt angår associeringsaftaler og de i artikel 212 nævnte aftaler med stater, der er kandidater til tiltrædelse af Unionen. Rådet træffer ligeledes afgørelse med enstemmighed om aftalen om tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder; afgørelsen om indgåelse af denne aftale træder i kraft efter medlemsstaternes godkendelse heraf i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

9. Rådet vedtager på forslag af Kommissionen eller Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik en afgørelse om suspension af anvendelsen af en aftale og om fastlæggelse af, hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, når dette organ skal vedtage retsakter, der har retsvirkninger, bortset fra retsakter, der supplerer eller ændrer den institutionelle ramme for aftalen.

10. Europa-Parlamentet skal straks underrettes fuldt ud i alle faser af proceduren.

11. En medlemsstat, Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen kan indhente udtalelse fra Domstolen om en påtænkt aftales forenelighed med traktaterne. I tilfælde af negativ udtalelse fra Domstolen kan den påtænkte aftale kun træde i kraft, hvis den ændres, eller traktaterne revideres.

Artikel 219

(tidl. artikel 111, stk. 1-3 og 5, i TEF)

1. Uanset artikel 218 kan Rådet enten på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank eller på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank, hvor det tilstræbes at opnå en konsensus, der er i overensstemmelse med målsætningen om prisstabilitet, indgå formelle aftaler om et valutakurssystem for euroen over for tredjelandsv valutaer. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet og efter proceduren i stk. 3.

Rådet kan enten på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank eller på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank, hvor det tilstræbes at opnå en konsensus, der er i overensstemmelse med målsætningen om prisstabilitet, vedtage, ændre eller ophæve centralkurserne for euroen inden for valutakurssystemet. Formanden for Rådet underretter Europa-Parlamentet om enhver vedtagelse, ændring eller ophævelse af centralkurserne for euroen.

2. Såfremt der ikke findes noget valutakurssystem i forhold til en eller flere tredjestatsvalutaer som nævnt i stk. 1, kan Rådet enten på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank eller på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank udarbejde generelle retningslinjer for valutakurspolitikken i forhold til disse valutaer. Disse generelle retningslinjer berører ikke ESCB's hovedmålsætning om at fastholde pristabilitet.

3. Såfremt Unionen skal forhandle aftaler om monetære spørgsmål eller spørgsmål vedrørende valutakursordninger med en eller flere tredjestater eller internationale organisationer, fastlægger Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank uanset artikel 218 arrangementer for forhandling og indgåelse af sådanne aftaler. Disse arrangementer skal sikre, at Unionen udtrykker én enkelt holdning. Kommissionen tilknyttes forhandlingerne fuldt ud.

4. Med forbehold af Unionens kompetence og Unionens aftaler for så vidt angår Den Økonomiske og Monetære Union kan medlemsstaterne forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

AFSNIT VI

UNIONENS FORBINDELSER MED INTERNATIONALE ORGANISATIONER OG TREDJELANDE SAMT UNIONENS DELEGATIONER

Artikel 220

(tidl. artikel 302-304 i TEF)

1. Unionen indleder ethvert formålstjenligt samarbejde med De Forenede Nationers organer og særorganisationer, Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling.

Unionen opretholder i øvrigt passende forbindelser med andre internationale organisationer.

2. Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Kommissionen står for gennemførelsen af denne artikel.

Artikel 221

1. Unionens delegationer i tredjelande og ved internationale organisationer sikrer Unionens repræsentation.

2. Unionens delegationer står under den højtstående repræsentants ansvar. De handler i tæt samarbejde med medlemsstaternes diplomatiske og konsulære missioner.

AFSNIT VII

SOLIDARITETSBESTEMMELSE*Artikel 222*

1. Unionen og dens medlemsstater handler i fællesskab på et solidarisk grundlag, hvis en medlemsstat udsættes for et terrorangreb eller er offer for en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe. Unionen tager alle de instrumenter i brug, der står til dens rådighed, herunder de militære midler, medlemsstaterne stiller til dens rådighed, med henblik på:

a) — at forebygge terrortruslen på medlemsstaternes område

— at beskytte de demokratiske institutioner og civilbefolkningen mod et eventuelt terrorangreb

— at yde bistand til en medlemsstat på dennes område efter anmodning fra dens politiske myndigheder i tilfælde af et terrorangreb

b) at yde bistand til en medlemsstat på dennes område efter anmodning fra dens politiske myndigheder i tilfælde af en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe.

2. Hvis en medlemsstat udsættes for et terrorangreb eller er offer for en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe, kommer de øvrige medlemsstater denne medlemsstat til undsætning på anmodning af dens politiske myndigheder. Med henblik herpå foretager medlemsstaterne en samordning i Rådet.

3. De nærmere regler for Unionens gennemførelse af denne solidaritetsbestemmelse fastlægges ved en afgørelse vedtaget af Rådet på fælles forslag af Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik. Når denne afgørelse har indvirkning på forsvarsområdet, træffer Rådet afgørelse i henhold til artikel 31, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union. Det underretter Europa-Parlamentet herom.

I forbindelse med dette stykke og med forbehold af artikel 240 bistår Rådet af Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité med støtte fra de organer, der er oprettet som led i den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, og af den komité, der er nævnt i artikel 71, der, når det er relevant, forelægger Rådet fælles udtalelser.

4. For at Unionen og dens medlemsstater skal kunne optræde effektivt, foretager Det Europæiske Råd regelmæssige vurderinger af de trusler, som Unionen står over for.

SJETTE DEL INSTITUTIONELLE OG FINANSIELLE BESTEMMELSER

AFSNIT I

BESTEMMELSER VEDRØRENDE INSTITUTIONERNE

KAPITEL 1

INSTITUTIONERNE

1. AFDELING

EUROPA-PARLAMENTET

Artikel 223

(tidl. artikel 190, stk. 4 og 5, i TEF)

1. Europa-Parlamentet udarbejder forslag med henblik på fastsættelse af de bestemmelser, der er nødvendige for, at dets medlemmer kan vælges ved almindelige direkte valg ifølge en i alle medlemsstater ensartet fremgangsmåde eller efter principper, der er fælles for alle medlemsstater.

Rådet fastsætter med enstemmighed de nødvendige bestemmelser efter en særlig lovgivningsprocedure og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet, der udtaler sig med et flertal af sine medlemmer. Disse bestemmelser træder i kraft, når medlemsstaterne har godkendt dem i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

2. Europa-Parlamentet fastsætter på eget initiativ ved forordning efter en særlig lovgivningsprocedure sine medlemmers statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af deres hverv efter høring af Kommissionen og med godkendelse fra Rådet. Alle bestemmelser og betingelser i forbindelse med beskatningsordningen for medlemmer og forhenværende medlemmer vedtages med enstemmighed af Rådet.

Artikel 224

(tidl. artikel 191, stk. 2, i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure statuten for politiske partier på europæisk plan som nævnt i artikel 10, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og navnlig reglerne for deres finansiering.

Artikel 225

(tidl. artikel 192, stk. 2, i TEF)

Europa-Parlamentet kan med et flertal af sine medlemmer anmode Kommissionen om at fremsætte passende forslag om spørgsmål, som efter dets opfattelse kræver udarbejdelse af en EU-retsakt til gennemførelse af traktaterne. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den Europa-Parlamentet en begrundelse herfor.

Artikel 226

(tidl. artikel 193 i TEF)

Under udførelsen af sine opgaver kan Europa-Parlamentet efter anmodning fra en fjerdedel af sine medlemmer nedsætte et midlertidigt undersøgelsesudvalg, der, uden at de beføjelser, som traktaterne har tillagt andre institutioner eller organer, derved berøres, skal undersøge påstande om overtrædelser eller om fejl eller forsømmelser i forbindelse med gennemførelsen af EU-retten, medmindre de påståede forhold er under retslig behandling, i hvilket tilfælde denne retslige behandling først skal afsluttes.

Det midlertidige undersøgelsesudvalg ophører med at bestå, når det afgiver sin beretning.

De nærmere vilkår for udøvelse af undersøgelsesbeføjelsen fastsættes af Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse på eget initiativ ved forordning efter en særlig lovgivningsprocedure og efter Rådets og Kommissionens godkendelse.

Artikel 227

(tidl. artikel 194 i TEF)

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat er berettiget til på egen hånd eller i samvirke med andre borgere eller personer at indgive andragender til Europa-Parlamentet om forhold, der henhører under områder, som Unionen beskæftiger sig med, og som vedrører den pågældende direkte.

Artikel 228

(tidl. artikel 195 i TEF)

1. En europæisk ombudsmand valgt af Europa-Parlamentet er beføjet til at modtage klager fra enhver unionsborger eller enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat over tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer med undtagelse af Den Europæiske Unions Domstol under udøvelsen af dens domstolsfunktioner. Den Europæiske Ombudsmand undersøger klagerne og aflægger beretning herom.

Ombudsmanden skal i overensstemmelse med sit hverv foretage de undersøgelser, som han finder berettigede, enten på eget initiativ eller på grundlag af de klager, der forelægges ham direkte eller gennem et medlem af Europa-Parlamentet, medmindre de påståede forhold er under eller har været under retslig behandling. Konstaterer ombudsmanden, at der foreligger fejl eller forsømmelser, forelægger han sagen for den pågældende institution eller det pågældende organ, kontor eller agentur, som har en frist på tre måneder til at meddele ham sin udtalelse. Ombudsmanden sender derpå en rapport til Europa-Parlamentet og til den pågældende institution eller det pågældende organ, kontor eller agentur. Den person, som klagen hidrører fra, underrettes om resultatet af disse undersøgelser.

Ombudsmanden aflægger en årlig beretning til Europa-Parlamentet om resultatet af sine undersøgelser.

2. Ombudsmanden vælges efter hvert valg til Europa-Parlamentet for dettes valgperiode. Han kan genudnævnes.

Domstolen kan på begæring af Europa-Parlamentet afskedige ombudsmanden, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser for at udøve sit hverv, eller hvis han har begået en alvorlig forseelse.

3. Ombudsmanden udfører sit hverv i fuldstændig uafhængighed. Han må ved udøvelsen af sine pligter hverken søge eller modtage instruktioner fra nogen regering, nogen anden institution eller noget andet organ, kontor eller agentur. Ombudsmanden må, så længe hans embedsperiode varer, ikke udøve nogen anden – lønnet eller ulønnet – erhvervsmæssig virksomhed.

4. Europa-Parlamentet fastsætter på eget initiativ ved forordning efter en særlig lovgivningsprocedure ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv efter høring af Kommissionen og med godkendelse af Rådet.

Artikel 229

(tidl. artikel 196 i TEF)

Europa-Parlamentet afholder en årlig session. Det træder uden indkaldelse sammen den anden tirsdag i marts.

Europa-Parlamentet kan træde sammen til ekstraordinær mødeperiode efter anmodning fra et flertal af dets medlemmer, fra Rådet eller fra Kommissionen.

Artikel 230

(tidl. artikel 197, stk. 2, 3 og 4, i TEF)

Kommissionen har adgang til alle møder og til at tage ordet på begæring.

Kommissionen besvarer mundtligt eller skriftligt de spørgsmål, som Europa-Parlamentet eller dets medlemmer stiller den.

Det Europæiske Råd og Rådet udtaler sig for Europa-Parlamentet på betingelser fastsat i henholdsvis Det Europæiske Råds og Rådets forretningsorden

Artikel 231

(tidl. artikel 198 i TEF)

Medmindre andet er fastsat i traktaterne, træffer Europa-Parlamentet sine afgørelser med flertal af de afgivne stemmer.

Forretningsordenen fastsætter det beslutningsdygtige antal medlemmer.

Artikel 232

(tidl. artikel 199 i TEF)

Europa-Parlamentet fastsætter sin forretningsorden; hertil kræves et flertal af medlemmernes stemmer.

Europa-Parlamentets aktstykker offentliggøres i henhold til traktaternes og dets forretningsordens bestemmelser.

Artikel 233

(tidl. artikel 200 i TEF)

Europa-Parlamentet drøfter i et offentligt møde den almindelige årsberetning, som Kommissionen forelægger det.

Artikel 234

(tidl. artikel 201 i TEF)

Indbringes forslag om mistillidsvotum vedrørende Kommissionens virksomhed, kan Europa-Parlamentet tidligst tage stilling hertil tre dage efter forslagets indbringelse og kun ved en offentlig afstemning.

Såfremt forslaget om mistillidsvotum vedtages med to tredjedels flertal af de afgivne stemmer og af et flertal af Europa-Parlamentets medlemmer, skal Kommissionens medlemmer samlet nedlægge deres hverv, og Unionens højststående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik nedlægger de hverv, denne udøver i Kommissionen. De fungerer og viderefører dog de løbende forretninger, indtil deres efterfølgere er blevet udnævnt i henhold til artikel 17 i traktaten om Den Europæiske Union. I dette tilfælde udløber tjenesteperioden for de medlemmer af Kommissionen, der er udnævnt til at efterfølge dem, på den dato, hvor tjenesteperioden for de medlemmer af Kommissionen, der samlet har måttet nedlægge deres hverv, ville være udløbet.

2. AFDELING

DET EUROPÆISKE RÅD

Artikel 235

1. Hvert medlem af Det Europæiske Råd kan kun modtage fuldmagt til at stemme fra ét af de øvrige medlemmer.

Artikel 16, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 238, stk. 2, i denne traktat finder anvendelse på Det Europæiske Råd, når det træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Når Det Europæiske Råd træffer afgørelse ved afstemning, deltager dets formand og Kommissionens formand ikke i afstemningen.

Det forhold, at medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, undlader at stemme, hindrer ikke vedtagelsen af de af Det Europæiske Råds afgørelser, der kræver enstemmighed.

2. Det Europæiske Råd kan indbyde formanden for Europa-Parlamentet til at blive hørt.
3. Det Europæiske Råd træffer afgørelse med simpelt flertal i forbindelse med procedurespørgsmål samt i forbindelse med vedtagelsen af sin forretningsorden.
4. Det Europæiske Råd bistås af Generalsekretariatet for Rådet.

Artikel 236

Det Europæiske Råd vedtager med kvalificeret flertal:

- a) en afgørelse, der fastlægger en liste over andre rådssammensætninger end sammensætningerne almindelige anliggender og udenrigsanliggender i overensstemmelse med artikel 16, stk. 6, i traktaten om Den Europæiske Union
- b) en afgørelse om formandskabet for Rådet, undtagen i sammensætningen udenrigsanliggender, i overensstemmelse med artikel 16, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Union.

3. AFDELING

RÅDET

Artikel 237

(tidl. artikel 204 i TEF)

Rådet træder sammen efter indkaldelse fra formanden på initiativ af denne, af et medlem af Rådet eller af Kommissionen.

Artikel 238

(tidl. artikel 205, stk. 1 og 2, i TEF)

1. Ved afgørelser, der kræver simpelt flertal, træffer Rådet afgørelse med et flertal af medlemmernes stemmer.
2. Hvis Rådet ikke træffer afgørelse på forslag af Kommissionen eller Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, defineres kvalificeret flertal uanset

artikel 16, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union fra den 1. november 2014 og med forbehold af bestemmelserne i protokollen om overgangsbestemmelser som mindst 72 % af Rådets medlemmer, der repræsenterer medlemsstater med tilsammen mindst 65 % af Unionens befolkning.

3. I de tilfælde, hvor det ifølge traktaterne ikke er alle Rådets medlemmer, der deltager i afstemningen, defineres kvalificeret flertal fra den 1. november 2014 og med forbehold af bestemmelserne i protokollen om overgangsbestemmelser således:

a) Kvalificeret flertal defineres som mindst 55 % af de medlemmer af Rådet, der repræsenterer de deltagende medlemsstater, idet dette flertal skal omfatte mindst 65 % af befolkningen i disse medlemsstater.

Et blokerende mindretal skal som minimum omfatte det mindste antal medlemmer af Rådet, der repræsenterer mere end 35 % af befolkningen i de deltagende medlemsstater, plus ét; er der ikke et sådant mindretal, anses det kvalificerede flertal for opnået.

b) Hvis Rådet ikke træffer afgørelse på forslag af Kommissionen eller Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, defineres kvalificeret flertal uanset litra a) som mindst 72 % af de medlemmer af Rådet, der repræsenterer de deltagende medlemsstater, idet dette flertal skal omfatte mindst 65 % af befolkningen i disse medlemsstater.

4. Det forhold, at medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, undlader at stemme, hindrer ikke vedtagelsen af de af Rådets afgørelser, der kræver enstemmighed.

Artikel 239

(tidl. artikel 206 i TEF)

Hvert medlem af Rådet kan kun fra ét af de øvrige medlemmer modtage fuldmagt til at stemme.

Artikel 240

(tidl. artikel 207 i TEF)

1. En komité sammensat af de faste repræsentanter for medlemsstaternes regeringer er ansvarlig for at forberede Rådets arbejde og udføre de hverv, der tildeles den af Rådet. Komitéen kan vedtage procedureafgørelser i de tilfælde, der er nævnt i Rådets forretningsorden.

2. Rådet bistås af et generalsekretariat, der ledes af en generalsekretær udnævnt af Rådet.

Rådet træffer afgørelse om generalsekretariatets organisation med simpelt flertal.

3. Rådet træffer afgørelse med simpelt flertal i forbindelse med procedurespørgsmål samt i forbindelse med vedtagelsen af sin forretningsorden.

Artikel 241

(tidl. artikel 208 i TEF)

Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, kan anmode Kommissionen om at foretage sådanne undersøgelser, som det anser for hensigtsmæssige for at virkeliggøre de fælles mål, og om at forelægge det dertil egnede forslag. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den Rådet en begrundelse herfor.

Artikel 242

(tidl. artikel 209 i TEF)

Efter høring af Kommissionen udfærdiger Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, vedtægterne for de i traktaterne forudsete udvalg.

Artikel 243

(tidl. artikel 210 i TEF)

Rådet fastsætter lønninger, godtgørelser og pensioner for Det Europæiske Råds formand, for Kommissionens formand, for Unionens højststående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, for Kommissionens medlemmer, for Den Europæiske Unions Domstols præsidenter, medlemmer og justitssekretærer samt for Rådets generalsekretær. Det fastsætter ligeledes alle godtgørelser, der ydes som vederlag.

4. AFDELING

KOMMISSIONEN

Artikel 244

I overensstemmelse med artikel 17, stk. 5, i traktaten om Den Europæiske Union vælges Kommissionens medlemmer på grundlag af en rotationsordning fastsat med enstemmighed af Det Europæiske Råd ud fra følgende principper:

- a) Medlemsstaterne behandles fuldstændig ligeligt for så vidt angår fastlæggelsen af rækkefølgen og varigheden af deres statsborgeres medlemskab af Kommissionen; følgelig kan differencen mellem det samlede antal tjenesteperioder varetaget af statsborgere fra to givne medlemsstater aldrig overstige én.
- b) Hver af de på hinanden følgende Kommissioner sammensættes således, at den demografiske og geografiske spredning i samtlige medlemsstater afspejles på tilfredsstillende måde, jf. dog litra a).

Artikel 245

(tidl. artikel 213 i TEF)

Kommissionens medlemmer afholder sig fra enhver handling, der er uforenelig med karakteren af deres hverv. Medlemsstaterne respekterer deres uafhængighed og forsøger ikke at påvirke dem under udførelsen af deres hverv.

Kommissionens medlemmer må ikke, så længe deres tjeneste varer, udøve nogen anden – lønnet eller ulønnet – erhvervsmæssig virksomhed. Ved indsættelsen i hvervet afgiver de en højtidelig forsikring, hvorefter de, såvel i deres tjenesteperiode som efter at denne er afsluttet, vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til efter tjenesteperiodens ophør at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele. Overtrædes disse forpligtelser, kan Domstolen på begæring af Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, eller af Kommissionen – alt efter omstændighederne – afskedige den pågældende fra hans stilling i henhold til artikel 247 eller fratage ham retten til pension eller andre tilsvarende fordele.

Artikel 246

(tidl. artikel 215 i TEF)

Bortset fra ordinære nyansættelser og dødsfald ophører tjenesten for et medlem af Kommissionen ved frivillig fratræden eller ved afskedigelse.

For resten af det fratrådte, afskedigede eller afdøde medlems tjenesteperiode udnævner Rådet i forståelse med Kommissionens formand et nyt medlem af samme nationalitet efter høring af Europa-Parlamentet og i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i artikel 17, stk. 3, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union.

Rådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionens formand beslutte, at der ikke skal udnævnes nogen efterfølger, navnlig når der kun er kort tid tilbage af det pågældende medlems tjenesteperiode.

Ved frivillig fratræden, afskedigelse eller dødsfald udnævnes der en efterfølger for formanden for resten af dennes tjenesteperiode. Udnævnelse af en efterfølger for formanden sker efter fremgangsmåden i artikel 17, stk. 7, første afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union.

Ved frivillig fratræden, afskedigelse eller dødsfald udnævnes der en efterfølger for Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik for resten af dennes tjenesteperiode i henhold til artikel 18, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union.

Hvis alle medlemmer af Kommissionen fratræder frivilligt, viderefører de de løbende forretninger og fungerer, indtil deres efterfølgere er blevet udnævnt for resten af deres tjenesteperiode i henhold til artikel 17 i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 247

(tidl. artikel 216 i TEF)

Ethvert medlem af Kommissionen kan afskediges af Domstolen på begæring af Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, eller Kommissionen, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser for at udøve sit hverv, eller hvis han har begået en alvorlig forseelse.

Artikel 248

(tidl. artikel 217, stk. 2, i TEF)

Kommissionens ansvarsområder struktureres og fordeles mellem dens medlemmer af formanden i henhold til artikel 17, stk. 6, i traktaten om Den Europæiske Union, jf. dog artikel 18, stk. 4, i nævnte traktat. Formanden kan ændre fordelingen af disse ansvarsområder i løbet af en mandatperiode. Kommissionens medlemmer udøver de hverv, der tillægges dem af formanden, under dennes tilsyn.

Artikel 249

(tidl. artikel 218, stk. 2, og artikel 212, i TEF)

1. Kommissionen fastsætter sin forretningsorden med henblik på at sikre sin egen og sine tjenestegrenes virksomhed. Den drager omsorg for, at forretningsordenen offentliggøres.
2. Hvert år og senest en måned før åbningen af Europa-Parlamentets session offentliggør Kommissionen en almindelig beretning om Unionens virksomhed.

Artikel 250

(tidl. artikel 219 i TEF)

Kommissionens afgørelser træffes af et flertal af dens medlemmer.

Dens forretningsorden fastsætter det beslutningsdygtige antal medlemmer.

*5. AFDELING**DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL**Artikel 251*

(tidl. artikel 221 i TEF)

Domstolen sættes i afdelinger eller i den store afdeling i overensstemmelse med de regler herfor, der er fastsat i statutten for Den Europæiske Unions Domstol.

Domstolen kan endvidere sættes i plenum, hvor statutten giver mulighed herfor.

Artikel 252

(tidl. artikel 222 i TEF)

Domstolen bistås af otte generaladvokater. På Domstolens begæring kan Rådet med enstemmighed vedtage at forøge antallet af generaladvokater.

Generaladvokaten skal fuldstændig upartisk og uafhængigt offentligt fremsætte begrundede forslag til afgørelse af de sager, som i henhold til statuten for Den Europæiske Unions Domstol kræver hans medvirken.

Artikel 253

(tidl. artikel 223 i TEF)

Til dommere og generaladvokater ved Domstolen vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som i deres hjemland opfylder betingelserne for at indtage de højeste dommerembeder, eller som er jurister, hvis faglige kvalifikationer er almindeligt anerkendt. De udnævnes af medlemsstaternes regeringer efter fælles overenskomst for et tidsrum af seks år efter høring af det udvalg, der er omhandlet i artikel 255.

Hvert tredje år finder en delvis nybesættelse af dommerembederne og generaladvokaternes embeder sted på de betingelser, der er fastsat i statuten for Den Europæiske Unions Domstol.

Dommerne vælger af deres midte for et tidsrum af tre år Domstolens præsident. Denne kan genvælges.

De afgående dommere og generaladvokater kan genudnævnes.

Domstolen udnævner sin justitssekretær og træffer bestemmelse om hans stilling.

Domstolen fastsætter sit procesreglement. Reglementet skal godkendes af Rådet.

Artikel 254

(tidl. artikel 224 i TEF)

Antallet af dommere i Retten fastsættes i statuten for Den Europæiske Unions Domstol. Det kan i statuten bestemmes, at Retten bistås af generaladvokater.

Til medlemmer af Retten vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som har de nødvendige kvalifikationer til at varetage høje retslige funktioner. De udnævnes af medlemsstaternes regeringer efter fælles overenskomst for et tidsrum af seks år efter høring af det udvalg, der er omhandlet i artikel 255. En delvis fornyelse finder sted hvert tredje år. Afgående medlemmer kan genudnævnes.

Dommerne vælger af deres midte for et tidsrum af tre år præsidenten for Retten. Denne kan genvælges.

Retten udnævner sin justitssekretær og træffer bestemmelse om hans stilling.

Retten fastsætter med Domstolens tiltrædelse sit procesreglement. Reglementet skal godkendes af Rådet.

Medmindre andet er fastsat i statutten for Den Europæiske Unions Domstol, finder traktaternes bestemmelser om Domstolen anvendelse på Retten.

Artikel 255

Der nedsættes et udvalg, der skal afgive udtalelse om kandidaternes kvalifikationer til at udøve embederne som dommer og generaladvokat ved Domstolen og Retten, inden medlemsstaternes regeringer foretager udnævnelser i overensstemmelse med artikel 253 og 254.

Udvalget skal bestå af syv personer, der er valgt blandt tidligere medlemmer af Domstolen og Retten, medlemmer af de højeste nationale retter og jurister, hvis faglige kvalifikationer er almindeligt anerkendt, heraf én foreslået af Europa-Parlamentet. Rådet vedtager en afgørelse om reglerne for dette udvalgs funktionsmåde og en afgørelse om udpegelse af medlemmerne. Det træffer afgørelse på initiativ af Domstolens præsident.

Artikel 256

(tidl. artikel 225 i TEF)

1. Retten har kompetence til som første instans at træffe afgørelse i de sager, der er omhandlet i artikel 263, 265, 268, 270 og 272, bortset fra sager, der henvises til en specialret oprettet i medfør af artikel 257, og sager, der i henhold til statutten er forbeholdt Domstolen. Det kan fastsættes i statutten, at Retten har kompetence i andre arter af sager.

De afgørelser, der træffes af Retten i medfør af dette stykke, kan appelleres til Domstolen, dog kun for så vidt angår retsspørgsmål, på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastsat i statutten.

2. Retten har kompetence til at træffe afgørelse i sager, der indbringes vedrørende afgørelser truffet af de oprettede specialretter.

De afgørelser, der træffes af Retten i medfør af dette stykke, kan på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastsat i statutten, undtagelsesvis underkastes fornyet prøvelse ved Domstolen, hvis der er alvorlig risiko for, at EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes.

3. Retten har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål, som forelægges den i medfør af artikel 267, inden for særlige områder fastlagt i statutten.

Hvis Retten finder, at sagen kræver en principafgørelse, der kan påvirke EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng, kan den henvise sagen til Domstolen, for at denne skal træffe afgørelse.

De afgørelser, der træffes af Retten om præjudicielle spørgsmål, kan på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastsat i statutten, undtagelsesvis underkastes fornyet prøvelse ved Domstolen, hvis der er alvorlig risiko for, at EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes.

Artikel 257

(tidl. artikel 225 A i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure oprette specialretter tilknyttet Retten, der i første instans skal træffe afgørelse i visse arter af sager inden for særlige områder. Europa-Parlamentet og Rådet træffer afgørelse ved forordning enten på forslag af Kommissionen og efter høring af Domstolen eller på begæring af Domstolen og efter høring af Kommissionen.

I forordningen om oprettelse af en specialret fastsættes bestemmelserne om sammensætningen af denne ret samt omfanget af dens beføjelser.

Specialretternes afgørelser kan appelleres til Retten, dog kun for så vidt angår retsspørgsmål samt, hvis dette er fastsat i forordningen om oprettelse af specialretten, spørgsmål vedrørende sagens faktiske omstændigheder.

Til medlemmer af specialretterne vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som har de nødvendige kvalifikationer til at varetage retslige funktioner. De udnævnes af Rådet med enstemmighed.

Specialretterne fastsætter med Domstolens tiltrædelse deres procesreglement. Reglementet skal godkendes af Rådet.

Medmindre andet er fastsat i forordningen om oprettelse af den særlige retsinstans, finder traktaternes bestemmelser om Den Europæiske Unions Domstol og bestemmelserne i statutten for Den Europæiske Unions Domstol anvendelse på specialretterne. Afsnit I i statutten samt dens artikel 64 finder under alle omstændigheder anvendelse på specialretterne.

Artikel 258

(tidl. artikel 226 i TEF)

Finder Kommissionen, at en medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, der påhviler den i henhold til traktaterne, fremsætter den en begrundet udtalelse herom efter at have givet den pågældende stat lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger.

Retter den pågældende stat sig ikke efter den fremsatte udtalelse inden for den frist, der er fastsat af Kommissionen, kan denne indbringe sagen for Den Europæiske Unions Domstol.

Artikel 259

(tidl. artikel 227 i TEF)

En medlemsstat, der finder, at en anden medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, der påhviler den i henhold til traktaterne, kan indbringe sagen for Den Europæiske Unions Domstol.

Før en medlemsstat indbringer en klage over en anden medlemsstat på grund af en påstået overtrædelse af de forpligtelser, der påhviler denne i henhold til traktaterne, skal den forelægge sagen for Kommissionen.

Efter at de pågældende stater har haft lejlighed til skriftligt og mundtligt at fremsætte deres bemærkninger i sagen og til det af modparten anførte, afgiver Kommissionen en begrundet udtalelse.

Såfremt Kommissionen ikke har afgivet sin udtalelse inden tre måneder efter sagens forelæggelse, skal dette ikke være til hinder for, at klagen indbringes for Domstolen.

Artikel 260

(tidl. artikel 228 i TEF)

1. Såfremt Den Europæiske Unions Domstol fastslår, at en medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, som påhviler den i henhold til traktaterne, skal denne stat gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger.

2. Hvis Kommissionen finder, at den pågældende medlemsstat ikke har truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for opfyldelsen af Domstolens dom, kan den indbringe sagen for Den Europæiske Unions Domstol efter at have givet denne stat lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger. Den angiver i denne forbindelse størrelsen af det faste beløb eller den tvangsbøde, som den under omstændighederne finder det passende, at den pågældende medlemsstat betaler.

Hvis Domstolen fastslår, at den pågældende medlemsstat ikke har efterkommet dens dom, kan den pålægge den betaling af et fast beløb eller en tvangsbøde.

Denne fremgangsmåde berører ikke bestemmelserne i artikel 259.

3. Når Kommissionen indbringer en sag for Domstolen i henhold til artikel 258, fordi den finder, at den pågældende medlemsstat ikke har overholdt sin forpligtelse til at meddele gennemførelsesforanstaltninger til et direktiv vedtaget efter en lovgivningsprocedure, kan den, når den finder det hensigtsmæssigt, angive størrelsen af det faste beløb eller den tvangsbøde, som den under omstændighederne finder det passende, at den pågældende stat betaler.

Hvis Domstolen fastslår en overtrædelse, kan den pålægge den pågældende medlemsstat at betale et fast beløb eller en tvangsbøde, der ikke overstiger det af Kommissionen anførte beløb. Betalingspligten får virkning på den dato, Domstolen fastsætter i sin dom.

Artikel 261

(tidl. artikel 229 i TEF)

Forordninger udstedt af Europa-Parlamentet og Rådet i fællesskab eller af Rådet i henhold til traktaternes bestemmelser, kan tillægge Den Europæiske Unions Domstol fuld prøvelsesret vedrørende de i disse forordninger omhandlede sanktioner.

Artikel 262

(tidl. artikel 229 A i TEF)

Med forbehold af traktaternes øvrige bestemmelser kan Rådet med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter høring af Europa-Parlamentet vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge Den Europæiske Unions Domstol kompetence i et omfang, der fastsættes af Rådet, til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter vedtaget på grundlag af traktaterne, hvorved der indføres europæiske intellektuelle ejendomsrettigheder. Disse bestemmelser træder i kraft, når medlemsstaten har godkendt dem i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Artikel 263

(tidl. artikel 230 i TEF)

Den Europæiske Unions Domstol prøver lovligheden af lovgivningsmæssige retsakter, af retsakter vedtaget af Rådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank, bortset fra henstillinger og udtalelser, samt af de af Europa-Parlamentets og Det Europæiske Råds retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand. Den prøver ligeledes lovligheden af de af Unionens organers, kontorers og agenturers retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand.

I denne henseende har Domstolen kompetence til at udtale sig om klager, der af en medlemsstat, af Europa-Parlamentet, af Rådet eller af Kommissionen indbringes under påberåbelse af inkompetence, væsentlige formelle mangler, overtrædelse af traktaterne eller af retsregler vedrørende deres gennemførelse samt magtfordrejning.

Domstolen har på samme grundlag kompetence til at udtale sig om klager, der indbringes af Revisionsretten, af Den Europæiske Centralbank og af Regionsudvalget med henblik på at bevare disses prærogativer.

Enhver fysisk eller juridisk person kan på det grundlag, der er omhandlet i stk. 1 og 2, indbringe klage med henblik på prøvelse af retsakter, der er rettet til vedkommende, eller som berører denne umiddelbart og individuelt, samt af regelfastsættende retsakter, der berører vedkommende umiddelbart, og som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger.

Retsakter om oprettelse af EU-organer, -kontorer og -agenturer kan fastsætte særlige betingelser og vilkår for fysiske eller juridiske personers indbringelse af klager med henblik på prøvelse af retsakter vedtaget af disse organer, kontorer og agenturer, som skal have retsvirkning for dem.

De i denne artikel omhandlede klager skal indgives, inden to måneder efter at retsakten, alt efter sin art, er offentliggjort eller meddelt klageren, eller i mangel heraf senest to måneder efter at klageren har fået kendskab til den.

Artikel 264

(tidl. artikel 231 i TEF)

Såfremt klagen findes berettiget, erklærer Den Europæiske Unions Domstol den anfægtede retsakt for ugyldig.

Domstolen angiver dog, dersom den skønner det nødvendigt, hvilke af den annullerede retsakts virkninger der skal betragtes som bestående.

Artikel 265

(tidl. artikel 232 i TEF)

Undlader Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank i strid med traktaterne at træffe afgørelse, kan medlemsstaterne eller Unionens andre institutioner indbringe klage for Den Europæiske Unions Domstol for at få fastslået denne overtrædelse af traktaten. Denne artikel finder på samme betingelser anvendelse på Unionens organer, kontorer og agenturer, hvis de undlader at træffe afgørelse.

En sådan klage kan kun antages til behandling, hvis den pågældende institution eller det pågældende organ, kontor eller agentur har været opfordret til at handle. Hvis institutionen, organet, kontoret eller agenturet ikke har taget stilling inden to måneder efter denne opfordring, kan klagen indbringes inden for en frist på yderligere to måneder.

På de i de foregående stykker fastsatte betingelser kan enhver fysisk eller juridisk person indbringe klage til Domstolen over, at en af Unionens institutioner eller et af dens organer, kontorer eller agenturer har undladt at udstede en retsakt til ham, henstillinger og udtalelser dog undtaget.

Artikel 266

(tidl. artikel 233 i TEF)

Den institution eller det organ, kontor eller agentur, fra hvilken en annulleret retsakt hidrører, eller hvis undladelse er erklæret stridende mod traktaterne, har pligt til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger.

Denne pligt berører ikke den forpligtelse, som måtte følge af anvendelsen af artikel 340, stk. 2.

Artikel 267

(tidl. artikel 234 i TEF)

Den Europæiske Unions Domstol har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål:

- a) om fortolkningen af traktaterne
- b) om gyldigheden og fortolkningen af retsakter udstedt af Unionens institutioner, organer, kontorer eller agenturer.

Såfremt et sådant spørgsmål rejses ved en ret i en af medlemsstaterne, kan denne ret, hvis den skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål er nødvendig, før den afsiger sin dom, anmode Domstolen om at afgøre spørgsmålet.

Såfremt et sådant spørgsmål rejses under en retssag ved en national ret, hvis afgørelser ifølge de nationale retsregler ikke kan appelleres, er retten pligtig at indbringe sagen for Domstolen.

Hvis et sådant spørgsmål rejses under en retssag ved en national ret, der vedrører en person, der er frihedsberøvet, træffer Domstolen afgørelse hurtigst muligt.

Artikel 268

(tidl. artikel 235 i TEF)

Den Europæiske Unions Domstol har kompetence til at afgøre tvister vedrørende de i artikel 340, stk. 2 og 3, omhandlede skadeserstatninger.

Artikel 269

Domstolen har kun kompetence til at udtale sig om lovligheden af en retsakt vedtaget af Det Europæiske Råd eller Rådet i henhold til artikel 7 i traktaten om Den Europæiske Union efter anmodning fra den medlemsstat, hvorefter Det Europæiske Råd eller Rådet har fastslået, at der foreligger en situation som omhandlet i nævnte artikel, og kun for så vidt angår overholdelsen af artiklens procedurebestemmelser.

Anmodningen skal fremsættes inden for en frist på en måned, efter at Rådet har fastslået, at den pågældende situation foreligger. Domstolen træffer afgørelse inden for en måned fra den dato, hvor anmodningen fremsættes.

Artikel 270

(tidl. artikel 236 i TEF)

Den Europæiske Unions Domstol har kompetence til at afgøre alle tvister mellem Unionen og dets ansatte med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i vedtægten for Unionens tjenestemænd og de ansættelsesvilkår, der gælder for dens øvrige ansatte.

Artikel 271

(tidl. artikel 237 i TEF)

Med de nedenfor nævnte begrænsninger har Den Europæiske Unions Domstol kompetence til at afgøre tvister, som vedrører:

- a) opfyldelse af medlemsstaternes forpligtelse ifølge vedtægterne for Den Europæiske Investeringsbank. Bankens bestyrelse har i dette tilfælde de beføjelser, der i henhold til artikel 258 er tillagt Kommissionen
- b) afgørelser truffet af Den Europæiske Investeringsbanks styrelsesråd. Hver medlemsstat, Kommissionen og Bankens bestyrelse kan herom indbringe klage på de i artikel 263 fastsatte betingelser
- c) afgørelser truffet af Den Europæiske Investeringsbanks bestyrelse. Klager over disse afgørelser kan kun indbringes af medlemsstaterne eller af Kommissionen på de i artikel 263 fastsatte betingelser og kun for overtrædelse af de i artikel 19, stk. 2, 5, 6 og 7, i vedtægterne for Banken fastsatte formforskrifter
- d) de nationale centralbankers opfyldelse af deres forpligtelser ifølge traktaterne og statuten for ESCB og ECB. Styrelsesrådet for Den Europæiske Centralbank har i dette tilfælde over for de nationale centralbanker de beføjelser, der i henhold til artikel 258 er tillagt Kommissionen over for medlemsstaterne. Såfremt Domstolen fastslår, at en national centralbank ikke har overholdt en forpligtelse, som påhviler den i henhold til traktaterne, skal denne centralbank gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger.

Artikel 272

(tidl. artikel 238 i TEF)

Den Europæiske Unions Domstol har kompetence til at træffe afgørelse i henhold til en voldgiftsbestemmelse, som indeholdes i en af Unionen eller i en på dens vegne indgået offentligretlig eller privatretlig aftale.

Artikel 273

(tidl. artikel 239 i TEF)

Domstolen har kompetence til at afgøre enhver tvistighed mellem medlemsstaterne, der har forbindelse med traktaternes sagsområde, såfremt tvistigheden forelægges den i henhold til en voldgiftsaftale.

Artikel 274

(tidl. artikel 240 i TEF)

Med forbehold af den kompetence, der er tillagt Den Europæiske Unions Domstol ved traktaterne, er de tvister, i hvilke Unionen er part, ikke af den grund unddraget de nationale dømmende myndigheders kompetence.

Artikel 275

Den Europæiske Unions Domstol har ingen kompetence for så vidt angår bestemmelserne vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik eller for så vidt angår retsakter vedtaget på grundlag af disse bestemmelser.

Domstolen har dog kompetence til at kontrollere overholdelsen af artikel 40 i traktaten om Den Europæiske Union og træffe afgørelse i sager anlagt på de betingelser, der fremgår af artikel 263, stk. 4, i denne traktat vedrørende prøvelsen af lovligheden af afgørelser om restriktive foranstaltninger over for fysiske eller juridiske personer vedtaget af Rådet på grundlag af afsnit V, kapitel 2, i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 276

Under udøvelsen af sine beføjelser vedrørende bestemmelserne i tredje del, afsnit V, kapitel 4 og 5, vedrørende et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed har Den Europæiske Unions Domstol ingen kompetence til at prøve gyldigheden eller proportionaliteten af operationer, som udføres af en medlemsstats politi eller andre retshåndhævende myndigheder, eller udøvelsen af medlemsstaternes beføjelser med hensyn til opretholdelse af lov og orden og beskyttelse af den indre sikkerhed.

Artikel 277

(tidl. artikel 241 i TEF)

Uanset udløbet af den frist, der er fastsat i artikel 263, stk. 6, kan hver part i en retstvist, der angår en almen gyldig retsakt vedtaget af en institution, et organ, et kontor eller et agentur under Unionen, over for Den Europæiske Unions Domstol påberåbe sig de i artikel 263, stk. 2, nævnte grunde og gøre gældende, at retsakten ikke kan finde anvendelse.

Artikel 278

(tidl. artikel 242 i TEF)

Indbringelse af klager for Den Europæiske Unions Domstol har ikke opsættende virkning. Domstolen kan dog, hvis den skønner, at forholdene kræver det, udsætte gennemførelsen af den anfægtede retsakt.

Artikel 279

(tidl. artikel 243 i TEF)

I sager, der er indbragt for Den Europæiske Unions Domstol, kan den foreskrive de nødvendige foreløbige forholdsregler.

Artikel 280

(tidl. artikel 244 i TEF)

De af Den Europæiske Unions Domstol afsagte domme fuldbyrdes i overensstemmelse med de i artikel 299 fastsatte regler.

Artikel 281

(tidl. artikel 245 i TEF)

Statutten for Den Europæiske Unions Domstol er fastsat i en særlig protokol.

Europa-Parlamentet og Rådet kan efter den almindelige lovgivningsprocedure ændre bestemmelserne i statutten, bortset fra afsnit I og artikel 64 heri. Europa-Parlamentet og Rådet træffer afgørelse enten på begæring af Domstolen og efter høring af Kommissionen eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Domstolen.

6. AFDELING

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK

Artikel 282

1. Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker udgør Det Europæiske System af Centralbanker (ESCB). Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker i de medlemsstater, der har euroen som valuta – som tilsammen udgør Eurosystemet – fører Unionens monetære politik.
2. ESCB styres af Den Europæiske Centralbanks besluttende organer. Hovedmålet for ESCB er at fastholde prisstabilitet. Uden at dette mål herved berøres, støtter systemet de generelle økonomiske politikker i Unionen for at bidrage til gennemførelsen af Unionens mål.
3. Den Europæiske Centralbank har status som juridisk person. Den har eneret til at bemyndige udstedelse af euro. Den er uafhængig i udøvelsen af sine beføjelser og i forvaltningen af sine finanser. Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer samt medlemsstaternes regeringer respekterer denne uafhængighed.
4. Den Europæiske Centralbank vedtager de foranstaltninger, der er nødvendige for udøvelsen af dens funktioner, i henhold til artikel 127-133 og artikel 138 og på de betingelser, der er fastsat i statutten for ESCB og ECB. I henhold til nævnte artikler bevarer de medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, og deres centralbanker deres beføjelser på det monetære område.
5. Den Europæiske Centralbank skal på sine beføjelsesområder høres om ethvert udkast til EU-retsakt og om ethvert udkast til national retsforskrift og kan afgive udtalelse.

Artikel 283

(tidl. artikel 112 i TEF)

1. Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd består af medlemmerne af Den Europæiske Centralbanks direktion og cheferne for de nationale centralbanker i de medlemsstater, der har euroen som valuta.

2. Direktionen består af formanden, næstformanden og fire andre medlemmer.

Formanden og næstformanden samt de øvrige medlemmer af direktionen udnævnes blandt personer, som er værdige i almindeligt omdømme, og som har professionel erfaring i monetære forhold eller i bankvæsen, af Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal på grundlag af en henstilling fra Rådet, efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd.

Deres embedsperiode er på otte år, og mandatet kan ikke fornyes.

Kun statsborgere i medlemsstaterne kan være medlemmer af direktionen.

Artikel 284

(tidl. artikel 113 i TEF)

1. Formanden for Rådet og et medlem af Kommissionen kan uden stemmeret deltage i møderne i Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd.

Formanden for Rådet kan fremsætte forslag til drøftelse i Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd.

2. Formanden for Den Europæiske Centralbank opfordres til at deltage i Rådets møder, når dette behandler spørgsmål vedrørende ESCB's mål og opgaver.

3. Den Europæiske Centralbank fremsender en årsberetning om ESCB's aktiviteter og om den monetære politik i det foregående og det indeværende år til Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen og også til Det Europæiske Råd. Formanden for Den Europæiske Centralbank forelægger beretningen for Rådet og for Europa-Parlamentet, som kan foranstalte en generel drøftelse på grundlag heraf.

Formanden for Den Europæiske Centralbank og de øvrige medlemmer af direktionen kan på anmodning af Europa-Parlamentet eller på eget initiativ høres af Europa-Parlamentets kompetente udvalg.

7. AFDELING

REVISIONSRET TEN

Artikel 285

(tidl. artikel 246 i TEF)

Revisionsretten varetager revisionen af Unionens regnskaber.

Den består af en statsborger fra hver medlemsstat. Medlemmerne udfører deres hverv i fuldkommen uafhængighed og i Unionens almene interesse.

Artikel 286

(tidl. artikel 247 i TEF)

1. Revisionsrettens medlemmer udvælges blandt personer, som i deres respektive stater tilhører eller har tilhørt eksterne kontrolinstitutioner, eller som er særligt kvalificerede til dette hverv. Deres uafhængighed skal være uomtvistelig.

2. Revisionsrettens medlemmer udnævnes for seks år. Rådet vedtager efter høring af Europa-Parlamentet den liste over medlemmer, der er udarbejdet i overensstemmelse med hver enkelt medlemsstats indstilling. Revisionsrettens medlemmer kan genudnævnes.

De udpeger af deres midte Revisionsrettens formand for et tidsrum af tre år. Hans mandat kan fornyes.

3. Ved udførelsen af deres pligter må Revisionsrettens medlemmer ikke søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller noget andet organ. De afholder sig fra enhver handling, som er uforenelig med karakteren af deres hverv.

4. Revisionsrettens medlemmer må ikke, så længe deres tjeneste varer, udøve nogen anden - lønnet eller ulønnet - erhvervsmæssig virksomhed. Ved indsættelsen i hvervet afgiver de en højtidelig forsikring om, at de, såvel i deres tjenesteperiode som efter at denne er afsluttet, vil overholde de forpligtelser, der følger af deres hverv, i særdeleshed pligten til efter tjenesteperiodens ophør at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

5. Bortset fra ordinære nybesættelser og dødsfald ophører tjenesten for et medlem af Revisionsretten ved frivillig fratræden eller ved afskedigelse, der fastslås af Domstolen i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 6.

For resten af den pågældendes tjenesteperiode udnævnes en efterfølger.

Bortset fra afskedigelse fungerer Revisionsrettens medlemmer, indtil deres efterfølger er udpeget.

6. Revisionsrettens medlemmer kan hverken afskediges eller frakendes retten til pension eller til andre fordele, der træder i stedet herfor, medmindre Domstolen på Revisionsrettens begæring fastslår, at de ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller ikke længere iagttager de forpligtelser, der følger med hvervet.

7. Rådet fastsætter arbejdsvilkår, navnlig vederlag, godtgørelser og pensioner for Revisionsrettens formand og dens medlemmer. Det fastsætter ligeledes alle godtgørelser, der træder i stedet for vederlag.

8. Bestemmelserne i protokollen vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter, der gælder for dommerne ved Den Europæiske Unions Domstol, gælder ligeledes for Revisionsrettens medlemmer.

Artikel 287

(tidl. artikel 248 i TEF)

1. Revisionsretten reviderer regnskaberne over samtlige Unionens indtægter og udgifter. Den reviderer endvidere regnskaberne vedrørende samtlige indtægter og udgifter for ethvert af Unionen oprettet organ, kontor eller agentur, for så vidt oprettelsesakten ikke udelukker det.

Revisionsretten afgiver en erklæring til Europa-Parlamentet og Rådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed; erklæringen offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. Erklæringen kan suppleres med specifikke vurderinger for hvert enkelt af Unionens større aktivitetsområder.

2. Revisionsretten efterprøver lovligheden og den formelle rigtighed af indtægterne og udgifterne og sikrer sig, at den økonomiske forvaltning har været forsvarlig. I forbindelse hermed aflægger den navnlig beretning om eventuelle uregelmæssigheder.

Revision af indtægterne sker på grundlag af fastlæggelser og indbetalinger af indtægter til Unionen.

Revision af udgifterne sker på grundlag af indgåede forpligtelser og afholdte udgifter.

Sådan revision kan foretages inden afslutningen af regnskaberne for det pågældende regnskabsår.

3. Revisionen foretages på grundlag af regnskabsbilag og i fornødent omfang ved undersøgelser på stedet i Unionens øvrige institutioner, i organer, kontorer eller agenturer, der forvalter indtægter eller udgifter på Unionens vegne, og i medlemsstaterne, herunder hos enhver fysisk eller juridisk person, der modtager betalinger fra budgettet. Revision i medlemsstaterne foretages i forbindelse med de nationale revisionsinstitutioner eller, såfremt disse ikke har de fornødne beføjelser, i forbindelse med de kompetente nationale myndigheder. Revisionsretten og medlemsstaternes revisionsinstitutioner skal samarbejde på grundlag af tillid, men samtidig således, at de bevarer deres uafhængighed. Disse institutioner eller myndigheder meddeler Revisionsretten, om de er indforstået med at deltage i revisionen.

Unionens øvrige institutioner, de organer, kontorer eller agenturer, der forvalter indtægter eller udgifter på Unionens vegne, enhver fysisk eller juridisk person, der modtager betalinger fra budgettet, og de nationale revisionsinstitutioner eller, såfremt disse ikke har de fornødne beføjelser, de kompetente nationale myndigheder afgiver på Revisionsrettens begæring alle dokumenter eller oplysninger, der er nødvendige til gennemførelse af Revisionsrettens opgaver.

I forbindelse med Den Europæiske Investeringsbanks forvaltning af Unionens udgifter og indtægter reguleres Revisionsrettens adgang til oplysninger, som Banken ligger inde med, af en aftale mellem Revisionsretten, Banken og Kommissionen. Hvis der ikke indgås nogen aftale, skal Revisionsretten ikke desto mindre have adgang til oplysninger, der er nødvendige for revisionen af de af Unionens udgifter og indtægter, som Banken forvalter.

4. Efter hvert regnskabsårs udløb udarbejder Revisionsretten en årsberetning. Denne beretning oversendes til Unionens øvrige institutioner og offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* sammen med de nævnte institutioners besvarelser af Revisionsrettens bemærkninger.

Revisionsretten kan endvidere når som helst fremkomme med bemærkninger, navnlig i form af særberetninger, til særlige spørgsmål og på begæring fra en af Unionens øvrige institutioner afgive udtalelser.

Den vedtager sine årsberetninger, sine særberetninger eller sine udtalelser med et flertal af sine medlemmers stemmer. Dog kan den af sin midte oprette afdelinger med henblik på vedtagelse af bestemte typer beretninger eller udtalelser på betingelser fastsat i dens forretningsorden.

Den bistår Europa-Parlamentet og Rådet ved udøvelsen af deres kontrolbeføjelser med hensyn til gennemførelsen af budgettet.

Revisionsretten fastsætter selv sin forretningsorden. Denne skal godkendes af Rådet.

KAPITEL 2

UNIONENS RETSAKTER, VEDTAGELSESPROCEDURER OG ANDRE BESTEMMELSER

1. AFDELING

UNIONENS RETSAKTER

Artikel 288

(tidl. artikel 249 i TEF)

For at udøve Unionens beføjelser vedtager institutionerne forordninger, direktiver, afgørelser, henstillinger og udtalelser.

En forordning er almen gyldig. Den er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Et direktiv er med hensyn til det tilsigtede mål bindende for enhver medlemsstat, som det rettes til, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

En afgørelse er bindende i alle enkeltheder. Når den angiver, hvem den er rettet til, er den kun bindende for disse.

Henstillinger og udtalelser er ikke bindende.

Artikel 289

1. Den almindelige lovgivningsprocedure består i, at en forordning, et direktiv eller en afgørelse vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet i fællesskab på forslag af Kommissionen. Denne procedure er fastlagt i artikel 294.
2. I specifikke tilfælde, der er fastsat i traktaterne, vedtages forordningen, direktivet eller afgørelsen af Europa-Parlamentet med deltagelse af Rådet eller af Rådet med deltagelse af Europa-Parlamentet, og dette udgør en særlig lovgivningsprocedure.
3. Retsakter vedtaget ved en lovgivningsprocedure er lovgivningsmæssige retsakter.
4. I de specifikke tilfælde, der er fastsat i traktaterne, kan retsakter vedtages på initiativ af en gruppe medlemsstater eller af Europa-Parlamentet efter henstilling fra Den Europæiske Centralbank eller på begæring af Domstolen eller Den Europæiske Investeringsbank.

Artikel 290

1. Kommissionen kan i en lovgivningsmæssig retsakt få delegeret beføjelse til at vedtage almen-gyldige ikke-lovgivningsmæssige retsakter, der supplerer eller ændrer visse ikke-væsentlige bestemmelser i den lovgivningsmæssige retsakt.

De lovgivningsmæssige retsakter afgrænser udtrykkeligt delegationens formål, indhold, omfang og varighed. De væsentlige bestemmelser på et område er forbeholdt den lovgivningsmæssige retsakt og kan derfor ikke være omfattet af delegation.

2. De lovgivningsmæssige retsakter fastlægger udtrykkeligt de betingelser, der gælder for delegationen, og som kan være følgende:

- a) Europa-Parlamentet eller Rådet kan beslutte at tilbagekalde delegationen
- b) den delegerede retsakt kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for den frist, der er fastsat i den lovgivningsmæssige retsakt.

I de tilfælde, der er nævnt i litra a) og b), træffer Europa-Parlamentet afgørelse med et flertal af medlemmernes stemmer, og Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Adjektivet »delegeret« eller »delegerede« indsættes i de delegerede retsakters overskrift.

Artikel 291

1. Medlemsstaterne træffer alle de nationale foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre Unionens juridisk bindende retsakter.
2. Når ensartede betingelser for gennemførelse af Unionens juridisk bindende retsakter er nødvendige, tildeler disse retsakter Kommissionen eller – i specifikke behørigt begrundede tilfælde samt i de tilfælde, der er fastsat i artikel 24 og 26 i traktaten om Den Europæiske Union – Rådet gennemførelsesbeføjelser.
3. Med henblik på stk. 2 fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure på forhånd generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.
4. Orddelen »gennemførelses-« eller ordene »om gennemførelse af« indsættes i gennemførelsesretsakternes overskrift.

Artikel 292

Rådet vedtager henstillinger. Det træffer afgørelse på forslag af Kommissionen i alle de tilfælde, hvor det i henhold til traktaterne skal vedtage retsakter på forslag af Kommissionen. Det træffer afgørelse med enstemmighed på de områder, hvor der kræves enstemmighed ved vedtagelse af en EU-retsakt. Kommissionen samt Den Europæiske Centralbank i de specifikke tilfælde, der er fastsat i traktaterne, vedtager henstillinger.

2. AFDELING

PROCEDURER FOR VEDTAGELSE AF RETSAKTER OG ANDRE BESTEMMELSER

Artikel 293

(tidl. artikel 250 i TEF)

1. Når Rådet i medfør af traktaterne træffer afgørelse på forslag af Kommissionen, kan Rådet kun ændre dette forslag med enstemmighed, jf. dog artikel 294, stk. 10 og 13, artikel 310, 312, 314 og artikel 315, stk. 2.
2. Så længe Rådet ikke har truffet afgørelse, kan Kommissionen ændre sit forslag under hele forløbet af de procedurer, der fører frem til vedtagelse af en EU-retsakt.

Artikel 294

(tidl. artikel 251 i TEF)

1. Når der i traktaterne henvises til den almindelige lovgivningsprocedure med henblik på vedtagelse af en retsakt, anvendes følgende fremgangsmåde:
2. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet et forslag.

Førstebehandling

3. Europa-Parlamentet fastlægger sin førstebehandlingsholdning og meddeler Rådet den.
4. Hvis Rådet godkender Europa-Parlamentets holdning, vedtages den pågældende retsakt i den formulering, der svarer til Europa-Parlamentets holdning.
5. Hvis Rådet ikke godkender Europa-Parlamentets holdning, vedtager det sin førstebehandlingsholdning og meddeler Europa-Parlamentet den.
6. Rådet giver Europa-Parlamentet en udførlig redegørelse for grundene til sin førstebehandlingsholdning. Kommissionen giver Europa-Parlamentet en udførlig redegørelse for sin holdning.

Andenbehandling

7. Hvis Europa-Parlamentet inden for en frist på tre måneder efter meddelelsen
 - a) godkender Rådets førstebehandlingsholdning eller ikke har udtalt sig, anses den pågældende retsakt for vedtaget i den formulering, der svarer til Rådets holdning
 - b) med et flertal af sine medlemmer forkaster Rådets førstebehandlingsholdning, anses den pågældende retsakt for ikke-vedtaget
 - c) med et flertal af sine medlemmer foreslår ændringer til Rådets førstebehandlingsholdning, sendes den således ændrede tekst til Rådet og til Kommissionen, som afgiver udtalelse om disse ændringer.
8. Hvis Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal, inden for en frist på tre måneder efter modtagelsen af Europa-Parlamentets ændringer
 - a) godkender alle disse ændringer, anses den pågældende retsakt for vedtaget
 - b) ikke godkender alle ændringerne, indkalder formanden for Rådet efter aftale med formanden for Europa-Parlamentet inden for en frist på seks uger til et møde i Forligsudvalget.
9. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed om de ændringer, som Kommissionen har afgivet negativ udtalelse om.

Forligsprocedure

10. Forligsudvalget, der sammensættes af Rådets medlemmer eller deres repræsentanter og et tilsvarende antal medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet, har til opgave at skabe enighed om et fælles udkast, som kan accepteres af et kvalificeret flertal af Rådets medlemmer eller disses repræsentanter og et flertal af de medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet, inden for en frist på seks uger efter indkaldelsen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets andenbehandlingsholdninger.

11. Kommissionen deltager i Forligsudvalgets arbejde og tager de nødvendige initiativer med henblik på at forlige Europa-Parlamentets og Rådets holdninger.

12. Hvis Forligsudvalget inden for en frist på seks uger efter indkaldelsen ikke godkender noget fælles udkast, anses den foreslåede retsakt for ikke-vedtaget.

Tredjebehandling

13. Hvis Forligsudvalget inden for denne frist godkender et fælles udkast, har Europa-Parlamentet og Rådet hver især en frist på seks uger fra godkendelsen til at vedtage den pågældende retsakt i overensstemmelse med det fælles udkast, idet Europa-Parlamentet træffer afgørelse med et flertal af de afgivne stemmer og Rådet med kvalificeret flertal. Hvis dette ikke sker, anses den foreslåede retsakt for ikke-vedtaget.

14. De i denne artikel anførte frister på tre måneder og seks uger forlænges på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ med henholdsvis højst en måned og højst to uger.

Særlige bestemmelser

15. Når en lovgivningsmæssig retsakt i de tilfælde, der er fastsat i traktaterne, underkastes den almindelige lovgivningsprocedure på initiativ af en gruppe af medlemsstater, efter henstilling fra Den Europæiske Centralbank eller på anmodning af Domstolen, finder stk. 2, stk. 6, andet punktum, og stk. 9 ikke anvendelse.

I disse tilfælde sender Europa-Parlamentet og Rådet udkastet til retsakt samt deres første- og andenbehandlingsholdninger til Kommissionen. Europa-Parlamentet eller Rådet kan anmode om en udtalelse fra Kommissionen under hele forløbet af proceduren, ligesom Kommissionen kan afgive udtalelse på eget initiativ. Den kan, hvis den finder det nødvendigt, deltage i Forligsudvalget i overensstemmelse med stk. 11.

Artikel 295

Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen holder indbyrdes samråd og aftaler i fællesskab formerne for deres samarbejde. Med henblik herpå kan de inden for traktaternes rammer indgå interinstitutionelle aftaler, der kan antage bindende karakter.

Artikel 296

(tidl. artikel 253 i TEF)

Når det ikke er fastsat i traktaterne, hvilken type retsakt der skal vedtages, tager institutionerne i hvert enkelt tilfælde stilling hertil under overholdelse af gældende procedurer og proportionalitetsprincippet.

Retsakter skal begrundes og henvise til de forslag, initiativer, henstillinger, anmodninger og udtalelser, der kræves i henhold til traktaterne.

Når Europa-Parlamentet og Rådet får forelagt et udkast til en lovgivningsmæssig retsakt, kan de ikke vedtage retsakter, der ikke er omhandlet i den lovgivningsprocedure, der gælder på det pågældende område.

Artikel 297

(tidl. artikel 254 i TEF)

1. Lovgivningsmæssige retsakter, der vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure, undertegnes af både formanden for Europa-Parlamentet og formanden for Rådet.

Lovgivningsmæssige retsakter, der vedtages efter en særlig lovgivningsprocedure, undertegnes af formanden for den institution, der har vedtaget dem.

Lovgivningsmæssige retsakter offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. De træder i kraft på det tidspunkt, der er fastsat i retsakterne, eller, hvis et sådant ikke er angivet, på tyvendedagen efter offentliggørelsen.

2. Ikke-lovgivningsmæssige retsakter vedtaget i form af forordninger, direktiver og afgørelser, der ikke angiver, hvem de er rettet til, undertegnes af formanden for den institution, der har vedtaget dem.

Forordninger, direktiver, der er rettet til alle medlemsstaterne, samt afgørelser, der ikke angiver, hvem de er rettet til, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. De træder i kraft på det tidspunkt, der er fastsat i retsakterne, eller, hvis et sådant ikke er angivet, på tyvendedagen efter offentliggørelsen.

Andre direktiver samt afgørelser, der angiver, hvem de er rettet til, meddeles dem, de er rettet til, og får virkning ved denne meddelelse.

Artikel 298

1. Under udførelsen af deres opgaver støtter Unionens institutioner, organer, kontorer og agenter sig på en åben, effektiv og uafhængig europæisk forvaltning.

2. Under overholdelse af den vedtægt og de ansættelsesvilkår, der er vedtaget på grundlag af artikel 336, fastsætter Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure bestemmelser med henblik herpå.

Artikel 299

(tidl. artikel 256 i TEF)

De af Rådets, Kommissionens eller Den Europæiske Centralbanks retsakter, der indebærer en forpligtelse for andre end stater til at betale en pengeydelse, kan tvangsfuldbyrdes.

Tvangsfuldbyrdelsen sker efter den borgerlige retsplejes regler i den medlemsstat, på hvis område den finder sted. Fuldbyrdelespåtegning skal efter en prøvelse, der kun omfatter ægtheden af det pågældende fuldbyrdelesgrundlag, påføres af den nationale myndighed, som hver af medlemsstaternes regeringer har udpeget og anmeldt for Kommissionen og Den Europæiske Unions Domstol.

Når disse formkrav er opfyldt på rekvirentens begæring, kan denne lade tvangsfuldbyrdelsen udføre ved indbringelse direkte for den myndighed, der ifølge den nationale lovgivning er kompetent hertil.

Tvangsfuldbyrdelsen kan kun udsættes efter beslutning af Domstolen. Prøvelsen af fuldbyrdelsesforanstaltningernes lovlighed falder dog inden for de nationale dømmende myndigheders kompetence.

KAPITEL 3

UNIONENS RÅDGIVENDE ORGANER

Artikel 300

1. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen bistås af et økonomisk og socialt udvalg og et regionsudvalg med rådgivende funktioner.

2. Det Økonomiske og Sociale Udvalg består af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og for organisationer for andre aktører, der er repræsentative for civilsamfundet, navnlig på det socioøkonomiske, borgerretlige, faglige og kulturelle område.

3. Regionsudvalget består af repræsentanter for regionale og lokale myndigheder, der enten skal være valgt til en regional eller lokal myndighed eller være politisk ansvarlige over for en valgt forsamling.

4. Det Økonomiske og Sociale Udvalgs og Regionsudvalgets medlemmer må ikke være bundet af nogen instruktion. De udfører deres hverv i fuldkommen uafhængighed og i Unionens almene interesse.

5. Reglerne i stk. 2 og 3 om karakteren af disse udvalgs sammensætning revideres med jævne mellemrum af Rådet for at tage hensyn til den økonomiske, sociale og demografiske udvikling i Unionen. Rådet vedtager på forslag af Kommissionen afgørelser herom.

1. AFDELING

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Artikel 301

(tidl. artikel 258 i TEF)

Antallet af medlemmer i Det Økonomiske og Sociale Udvalg må ikke overstige 350.

Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forlag af Kommissionen, vedtager en afgørelse om udvalgets sammensætning.

Rådet fastsætter udvalgsmedlemmernes dagpenge.

Artikel 302

(tidl. artikel 259 i TEF)

1. Udvalgets medlemmer beskikkes for fem år. Rådet vedtager den liste over medlemmer, der er udarbejdet i overensstemmelse med hver medlemsstats indstilling. Genbeskikkelse af udvalgets medlemmer kan finde sted.

2. Rådet træffer afgørelse efter høring af Kommissionen. Det kan indhente udtalelser fra europæiske organisationer, der repræsenterer de forskellige økonomiske og sociale sektorer og civilsamfundet, som berøres af Unionens virksomhed.

Artikel 303

(tidl. artikel 260 i TEF)

Udvalget vælger af sin midte sin formand og sit præsidium for et tidsrum af to et halvt år.

Det fastsætter selv sin forretningsorden.

Udvalget indkaldes af formanden efter Europa-Parlamentets, Rådets eller Kommissionens anmodning. Det kan ligeledes træde sammen på eget initiativ.

Artikel 304

(tidl. artikel 262 i TEF)

Udvalget høres i de tilfælde, der er nævnt i traktaterne, af Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen. Disse institutioner kan høre udvalget i alle tilfælde, hvor de finder det hensigtsmæssigt. Udvalget kan selv tage initiativ til at afgive udtalelse i tilfælde, hvor det finder det hensigtsmæssigt.

Hvis Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen finder det nødvendigt, giver de udvalget en frist for fremsættelsen af dets udtalelse. Denne frist skal være på mindst en måned fra det tidspunkt, hvor formanden har fået meddelelse herom. Efter fristens udløb kan sagen behandles, uanset at udtalelse ikke foreligger.

Udvalgets udtalelse samt et referat af forhandlingerne tilstilles Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen.

2. AFDELING

REGIONSUDVALGET

Artikel 305

(tidl. artikel 263, stk. 2, 3 og 4, i TEF)

Antallet af medlemmer i Regionsudvalget må ikke overstige 350.

Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen, vedtager en afgørelse om udvalgets sammensætning.

Udvalgets medlemmer samt et tilsvarende antal suppleanter beskikkes for fem år. Genbeskikkelse kan finde sted. Rådet vedtager den liste over medlemmer og suppleanter, der er udarbejdet efter indstilling fra hver enkelt medlemsstat. Ved udløbet af det i artikel 300, stk. 3, omhandlede mandat, som kvalificerede de pågældende til indstillingen, ophører deres mandat i udvalget automatisk, og der beskikkes efter samme fremgangsmåde en efterfølger for den resterende del af mandatperioden. Et medlem af udvalget kan ikke samtidig være medlem af Europa-Parlamentet.

Artikel 306

(tidl. artikel 264 i TEF)

Regionsudvalget vælger af sin midte sin formand og sit præsidium for et tidsrum af to og et halvt år.

Det fastsætter selv sin forretningsorden.

Udvalget indkaldes af formanden efter Europa-Parlamentets, Rådets eller Kommissionens anmodning. Det kan ligeledes træde sammen på eget initiativ.

Artikel 307

(tidl. artikel 265 i TEF)

Regionsudvalget høres af Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen i de tilfælde, der er nævnt i traktaterne, og i alle andre tilfælde, især vedrørende grænseoverskridende samarbejde, hvor en af disse institutioner finder det hensigtsmæssigt.

Hvis Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen finder det nødvendigt, giver de udvalget en frist for fremsættelsen af dets udtalelse. Denne frist skal være på mindst en måned fra det tidspunkt, hvor formanden har fået meddelelse herom. Efter fristens udløb kan sagen behandles, uanset at udtalelsen ikke foreligger.

Når Det Økonomiske og Sociale Udvalg høres i henhold til artikel 304, underrettes Regionsudvalget af Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen om denne anmodning om udtalelse. Regionsudvalget kan, når det finder, at der er særlige regionale interesser på spil, afgive en udtalelse herom.

Det kan afgive udtalelse på eget initiativ i de tilfælde, hvor det finder det hensigtsmæssigt.

Udvalgets udtalelser samt et referat af forhandlingerne tilstilles Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen.

KAPITEL 4

DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK

Artikel 308

(tidl. artikel 266 i TEF)

Den Europæiske Investeringsbank har status som juridisk person.

Den Europæiske Investeringsbanks medlemmer er medlemsstaterne.

Den Europæiske Investeringsbanks vedtægter indeholdes i en protokol, der knyttes som bilag til traktaterne. Rådet kan på anmodning af Den Europæiske Investeringsbank og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Investeringsbank med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure ændre Bankens vedtægter.

Artikel 309

(tidl. artikel 267 i TEF)

Den Europæiske Investeringsbank har til opgave ved anvendelse dels af midler lånt på kapitalmarkedet, dels af egne midler i Unionens interesse at bidrage til en afbalanceret og gnidningsløs udvikling af det indre marked. I dette øjemed letter den, ved ydelse af lån og garantier og uden sigte på fortjeneste finansieringen af nedennævnte projekter inden for alle erhvervssektorer:

- a) projekter, som har ophjælpning af mindre udviklede områder for øje
- b) projekter, som tager sigte på modernisering eller omstilling af virksomheder eller skabelse af nye beskæftigelsesmuligheder foranlediget af det indre markeds gennemførelse eller funktion, men som på grund af deres omfang eller karakter ikke fuldt ud kan finansieres ved udnyttelse af de i de enkelte medlemsstater tilstedeværende midler
- c) projekter af fælles interesse for flere medlemsstater, som på grund af deres omfang eller karakter ikke fuldt ud kan finansieres ved udnyttelse af de i de enkelte medlemsstater tilstedeværende midler.

Under udførelsen af sine opgaver letter Banken finansieringen af investeringsprogrammer sammen med støtte fra strukturfondene og andre af Unionens finansielle instrumenter.

AFSNIT II

FINANSIELLE BESTEMMELSER

Artikel 310

(tidl. artikel 268 i TEF)

1. Alle Unionens indtægter og udgifter skal anslås for hvert regnskabsår og optages i budgettet.

Unionens årlige budget fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med artikel 314.

Indtægter og udgifter på budgettet skal balancere.

2. De udgifter, der er opført på budgettet, bevilges for et regnskabsår ad gangen i overensstemmelse med den forordning, der er nævnt i artikel 322.

3. Før der kan afholdes udgifter på budgettet, skal der vedtages en juridisk bindende EU-retsakt, der giver et retsgrundlag for Unionens tiltag og for afholdelsen af den dertil svarende udgift i overensstemmelse med den forordning, der er nævnt i artikel 322, med de undtagelser, der måtte være fastsat heri.

4. For at sikre budgetdisciplin vedtager Unionen ingen retsakter, der kan have betydelig indvirkning på budgettet, uden at afgive forsikring om, at de udgifter, der følger af disse retsakter, kan finansieres inden for rammerne af Unionens egne indtægter og under overholdelse af den flerårige finansielle ramme, der er nævnt i artikel 312.

5. Budgettet gennemføres i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning. Medlemsstaterne og Unionen samarbejder med henblik på at sikre, at bevillingerne på budgettet anvendes i overensstemmelse med dette princip.

6. Unionen og medlemsstaterne bekæmper i overensstemmelse med artikel 325 svig og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser.

KAPITEL 1

UNIONENS EGNE INDTÆGTER

Artikel 311

(tidl. artikel 269 i TEF)

Unionen tilvejebringer de nødvendige midler med henblik på at nå sine mål og gennemføre sin politik.

Budgettet finansieres med forbehold af andre indtægter fuldt ud af egne indtægter.

Rådet vedtager efter en særlig lovgivningsprocedure med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet en afgørelse, der fastlægger bestemmelser vedrørende ordningen for Unionens egne indtægter. Inden for denne ramme kan der også indføres nye kategorier af egne indtægter, og en eksisterende kategori kan ophæves. Denne afgørelse træder først i kraft, når medlemsstaterne har godkendt den i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Rådet fastsætter ved forordning efter en særlig lovgivningsprocedure gennemførelsesforanstaltningerne i forbindelse med ordningen for Unionens egne indtægter, for så vidt dette er fastsat i den afgørelse, der er vedtaget på grundlag af stk. 3. Rådet træffer afgørelse efter at have indhentet Europa-Parlamentets godkendelse.

KAPITEL 2

DEN FLERÅRIGE FINANSIELLE RAMME

Artikel 312

1. Formålet med den flerårige finansielle ramme er at sikre en velordnet udvikling i Unionens udgifter inden for rammerne af dens egne indtægter.

Den fastlægges for en periode på mindst fem år.

Unionens årlige budget overholder den flerårige finansielle ramme.

2. Rådet vedtager efter en særlig lovgivningsprocedure en forordning, der fastlægger den flerårige finansielle ramme. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed, når Europa-Parlamentet har givet sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer.

Det Europæiske Råd kan med enstemmighed vedtage en afgørelse, der gør det muligt for Rådet at vedtage den forordning, der er nævnt i første afsnit, med kvalificeret flertal.

3. Den finansielle ramme fastlægger de årlige lofter for bevillinger til forpligtelser for hver enkelt udgiftskategori og det årlige loft for bevillinger til betalinger. Udgiftskategorierne, hvoraf der er et begrænset antal, svarer til Unionens vigtigste aktivitetsområder.

Den finansielle ramme omfatter alle andre bestemmelser, der kan medvirke til en problemfri afvikling af den årlige budgetprocedure.

4. Hvis Rådet ved udløbet af den foregående finansielle ramme ikke har vedtaget en forordning om en ny finansiell ramme, forlænges gyldighedsperioden for de lofter og andre bestemmelser, der gælder for den foregående finansielle rammes sidste år, indtil denne retsakt er vedtaget.

5. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen træffer under hele proceduren frem til vedtagelsen af den finansielle ramme de nødvendige foranstaltninger med henblik på at lette denne vedtagelse.

KAPITEL 3

UNIONENS ÅRLIGE BUDGET

Artikel 313

(tidl. artikel 272, stk. 1, i TEF)

Regnskabsåret løber fra den 1. januar til den 31. december.

Artikel 314

(tidl. artikel 272, stk. 2-10, i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet fastlægger efter en særlig lovgivningsprocedure Unionens årlige budget i overensstemmelse med følgende bestemmelser:

1. Hver institution, bortset fra Den Europæiske Centralbank, opstiller inden den 1. juli et overslag over sine udgifter for det følgende regnskabsår. Kommissionen sammenfatter disse overslag i et budgetforslag, der kan indeholde afvigende overslag.

Dette forslag indeholder et overslag over indtægterne og et overslag over udgifterne.

2. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet et forslag, som indeholder budgetforslaget, senest den 1. september i det år, der ligger forud for det, forslaget vedrører.

Kommissionen kan ændre budgetforslaget under procedurens forløb indtil indkaldelsen af det forligsudvalg, der er nævnt i stk. 5.

3. Rådet vedtager sin holdning til budgetforslaget og sender den til Europa-Parlamentet senest den 1. oktober i det år, der ligger forud for det, forslaget vedrører. Det giver Europa-Parlamentet en udførlig redegørelse for grundene til sin holdning.

4. Hvis Europa-Parlamentet inden for en frist på 42 dage efter modtagelsen

a) godkender Rådets holdning, er budgettet vedtaget

b) ikke har udtalt sig, anses budgettet for vedtaget

c) med et flertal af sine medlemmer vedtager ændringer, sendes det således ændrede forslag til Rådet og Kommissionen. Formanden for Europa-Parlamentet indkalder efter aftale med formanden for

Rådet straks til et møde i Forligsudvalget. Forligsudvalget træder imidlertid ikke sammen, hvis Rådet inden for en frist på ti dage efter fremsendelsen meddeler Europa-Parlamentet, at det godkender alle dets ændringer.

5. Forligsudvalget, der sammensættes af Rådets medlemmer eller deres repræsentanter og et tilsvarende antal medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet, har til opgave på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets holdninger inden for en frist på 21 dage efter indkaldelsen at skabe enighed om et fælles udkast, som kan accepteres af et kvalificeret flertal af Rådets medlemmer eller disses repræsentanter og et flertal af de medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet.

Kommissionen deltager i Forligsudvalgets arbejde og tager de nødvendige initiativer med henblik på at forlige Europa-Parlamentets og Rådets holdninger.

6. Hvis Forligsudvalget inden for den frist på 21 dage, der er omhandlet i stk. 5, når til enighed om et fælles udkast, har Europa-Parlamentet og Rådet hver især en frist på fjorten dage fra datoen for opnåelsen af denne enighed til at godkende det fælles udkast.

7. Hvis inden for den frist på 14 dage, der er omhandlet i stk. 6,

- a) Europa-Parlamentet og Rådet begge godkender det fælles udkast eller undlader at træffe afgørelse, eller hvis en af disse institutioner godkender det fælles udkast, mens den anden undlader at træffe afgørelse, anses budgettet for endeligt vedtaget i overensstemmelse med det fælles udkast, eller
- b) Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse med et flertal af sine medlemmer, og Rådet begge forkaster det fælles udkast, eller hvis en af disse institutioner forkaster det fælles udkast, mens den anden undlader at træffe afgørelse, forelægger Kommissionen et nyt budgetforslag, eller
- c) Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse med et flertal af sine medlemmer, forkaster det fælles udkast, mens Rådet godkender det, forelægger Kommissionen et nyt budgetforslag, eller
- d) Europa-Parlamentet godkender det fælles udkast, mens Rådet forkaster det, kan Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse med et flertal af sine medlemmer og tre femtedele af de afgivne stemmer, inden for en frist på fjorten dage fra datoen for Rådets forkastelse beslutte at bekræfte alle eller nogle af de ændringer, der er nævnt i stk. 4, litra c). Hvis en ændring foretaget af Europa-Parlamentet ikke bekræftes, bevares den holdning, der er godkendt i Forligsudvalget, med hensyn til den budgetpost, som den pågældende ændring vedrører. Budgettet anses for endeligt vedtaget på dette grundlag.

8. Hvis Forligsudvalget inden for den frist på 21 dage, der er omhandlet i stk. 5, ikke når til enighed om et fælles udkast, forelægger Kommissionen et nyt budgetforslag.

9. Når den i denne artikel foreskrevne procedure er afsluttet, fastslår Europa-Parlamentets formand, at budgettet er endeligt vedtaget.

10. Hver institution udøver de beføjelser, der tilkommer den i henhold til denne artikel, under iagttagelse af traktaterne og de i medfør af disse udstedte retsakter, navnlig vedrørende Unionens egne indtægter og balancen mellem indtægter og udgifter.

Artikel 315

(tidl. artikel 273 i TEF)

Såfremt budgettet ikke er endeligt vedtaget ved regnskabsårets begyndelse, kan der i henhold til bestemmelserne i den i medfør af artikel 322 udstedte forordning på grundlag af hver hovedkonto afholdes månedlige udgifter på indtil en tolvtedel af de bevillinger, der er opført under det pågældende kapitel i budgettet for det forrige regnskabsår, dog uden mulighed for overskridelse af en tolvtedel af de bevillinger, der er opført i samme kapitel i budgetforslaget.

Under forudsætning af at de øvrige betingelser i stk. 1 iagttages, kan Rådet på forslag af Kommissionen tillade udgifter, der overstiger denne tolvtedel i overensstemmelse med den i medfør af artikel 322 udstedte forordning. Det sender straks sin afgørelse til Europa-Parlamentet.

Den afgørelse, der er nævnt i stk. 2, fastsætter de nødvendige foranstaltninger vedrørende indtægter med henblik på at sikre gennemførelsen af denne artikel under overholdelse af de retsakter, der er nævnt i artikel 311.

Den træder i kraft tredive dage efter vedtagelsen, hvis Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse med et flertal af sine medlemmer, inden for denne frist ikke beslutter at reducere disse udgifter.

Artikel 316

(tidl. artikel 271 i TEF)

På de betingelser, der fastsættes i medfør af artikel 322, kan bevillinger, som ikke er beregnet til dækning af personaleudgifter, og som ikke er udnyttede ved regnskabsårets udløb, overføres, men kun til det følgende regnskabsår.

Bevillingerne opdeles i hovedkonti efter udgifternes art eller formål og opdeles yderligere i overensstemmelse med den i medfør af artikel 322 udstedte forordning.

Europa-Parlamentets, Det Europæiske Råds og Rådets, Kommissionens samt Den Europæiske Unions Domstols udgifter opføres i særskilte afsnit i budgettet, dog således at en særlig ordning kan gennemføres for visse fællesudgifter

KAPITEL 4

GENNEMFØRELSE AF BUDGETTET OG DECHARGE

Artikel 317

(tidl. artikel 274 i TEF)

Inden for rammerne af de givne bevillinger og i overensstemmelse med bestemmelserne i den i medfør af artikel 322 udstedte forordning gennemfører Kommissionen på eget ansvar budgettet i samarbejde med medlemsstaterne i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning. Medlemsstaterne samarbejder med Kommissionen med henblik på at sikre, at bevillingerne anvendes i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning.

Forordningen fastsætter medlemsstaternes kontrol- og revisionsforpligtelser i forbindelse med gennemførelsen af budgettet og det deraf følgende ansvar. Den fastsætter også det ansvar og de særlige bestemmelser, der gælder i forbindelse med den enkelte institutions medvirken ved afholdelsen af egne udgifter.

Med de begrænsninger og på de betingelser, der fastsættes i den i medfør af artikel 322 udstedte forordning, kan Kommissionen inden for budgettets rammer overføre bevillinger dels fra en hovedkonto til en anden hovedkonto, dels fra en underkonto til en anden underkonto.

Artikel 318

(tidl. artikel 275 i TEF)

Kommissionen forelægger hvert år Europa-Parlamentet og Rådet regnskabet vedrørende anvendelsen af budgettets poster i det forløbne regnskabsår. Den forelægger endvidere en oversigt over Unionens aktiver og passiver.

Kommissionen forelægger ligeledes Europa-Parlamentet og Rådet en evalueringsrapport om Unionens finanser på grundlag af de resultater, der er opnået især i forhold til bemærkningerne fra Europa-Parlamentet og Rådet i henhold til artikel 319.

Artikel 319

(tidl. artikel 276 i TEF)

1. Europa-Parlamentet meddeler efter henstilling fra Rådet Kommissionen decharge for gennemførelsen af budgettet. Med henblik herpå gennemgår det næst efter Rådet det regnskab, den oversigt og den evalueringsrapport, der er nævnt i artikel 318, Revisionsrettens årsberetning med tilhørende svar fra de kontrollerede institutioner til Revisionsrettens bemærkninger, den revisionserklæring, der er omhandlet i artikel 287, stk. 1, andet afsnit, samt Revisionsrettens særberetninger.

2. Før Europa-Parlamentet meddeler Kommissionen decharge, og når det ellers finder det påkrævet i forbindelse med Kommissionens udøvelse af dennes beføjelser med hensyn til gennemførelsen af budgettet, kan det anmode Kommissionen om at redegøre for afholdelsen af udgifterne eller for, hvorledes de finansielle kontrolsystemer fungerer. Kommissionen forelægger alle fornødne oplysninger for Europa-Parlamentet på dettes begæring.

3. Kommissionen træffer alle egnede foranstaltninger til at efterkomme bemærkningerne i afgørelserne om decharge og andre bemærkninger fra Europa-Parlamentet i forbindelse med afholdelsen af udgifterne samt de kommentarer, der ledsager de henstillinger om decharge, som Rådet vedtager.

Kommissionen aflægger efter anmodning fra Europa-Parlamentet eller Rådet beretning om, hvilke foranstaltninger den har truffet på baggrund af disse bemærkninger og kommentarer, navnlig om instrukserne til de tjenestegrene, der varetager budgettets gennemførelse. Sådanne beretninger tilsendes ligeledes Revisionsretten.

KAPITEL 5

FÆLLES BESTEMMELSER

Artikel 320

(tidl. artikel 277 i TEF)

Den flerårige finansielle ramme og det årlige budget opstilles i euro.

Artikel 321

(tidl. artikel 278 i TEF)

Under forudsætning af at Kommissionen underretter de kompetente myndigheder i de pågældende medlemsstater, kan den overføre sine tilgodehavender i en medlemsstats valuta til en anden medlemsstats valuta i det omfang, det er påkrævet for at kunne anvende disse tilgodehavender til de i traktaterne fastsatte formål. Hvis Kommissionen har disponible tilgodehavender eller tilgodehavender, der kan frigøres, i de valutaer, den har brug for, skal den så vidt muligt undgå at foretage sådanne overførsler.

Kommissionen står i forbindelse med hver medlemsstat gennem en af medlemsstaten udpeget myndighed. Ved gennemførelsen af sine finansielle transaktioner anvender den den pågældende medlemsstats seddelbank eller et andet af medlemsstaten godkendt pengeinstitut.

Artikel 322

(tidl. artikel 279 i TEF)

1. Europa-Parlamentet og Rådet, der træffer afgørelse efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Revisionsretten, vedtager ved forordning:

a) finansielle regler, der navnlig fastsætter de nærmere retningslinjer for opstillingen og gennemførelsen af budgettet og for regnskabsaflæggelsen og revisionen

- b) regler for kontrollen med de finansielle aktørers og navnlig de anvisningsberettigedes og regnskabsførernes ansvar.

2. På forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Revisionsretten skal Rådet fastsætte de retningslinjer og den fremgangsmåde, hvorefter de i ordningen om Unionens egne indtægter fastsatte budgetindtægter stilles til rådighed for Kommissionen, samt fastlægge de foranstaltninger, der skal træffes for i givet fald at imødekomme likviditetsbehovet.

Artikel 323

Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen sørger for, at der er tilstrækkelige finansielle midler til rådighed til, at Unionen kan opfylde sine juridiske forpligtelser over for tredjemand.

Artikel 324

Formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen indkaldes på Kommissionens initiativ med jævne mellemrum til møde som led i de budgetprocedurer, der er nævnt i dette afsnit. Formændene træffer alle foranstaltninger, der er nødvendige for at fremme samråd og indbyrdes tilnærmelse af deres respektive institutioners holdninger med henblik på at lette gennemførelsen af dette afsnit.

KAPITEL 6

BEKÆMPELSE AF SVIG

Artikel 325

(tidl. artikel 280 i TEF)

1. Unionen og medlemsstaterne bekæmper svig og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser, ved hjælp af foranstaltninger, der træffes i overensstemmelse med denne artikel, som virker afskrækkende og er af en sådan art, at de yder en effektiv beskyttelse i medlemsstaterne samt i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer.

2. Medlemsstaterne træffer de samme foranstaltninger til bekæmpelse af svig, der skader Unionens finansielle interesser, som til bekæmpelse af svig, der skader deres egne finansielle interesser.

3. Med forbehold af andre bestemmelser i traktaterne samordner medlemsstaterne deres optræden med henblik på at beskytte Unionens finansielle interesser mod svig. Med henblik herpå tilrettelægger de sammen med Kommissionen et snævert, løbende samarbejde mellem de kompetente myndigheder.

4. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Revisionsretten de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af svig, der skader Unionens finansielle interesser, med henblik på at yde en effektiv og ensartet beskyttelse i medlemsstaterne samt i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer.

5. Kommissionen aflægger i samarbejde med medlemsstaterne årligt rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre denne artikel.

AFSNIT III

FORSTÆRKET SAMARBEJDE

Artikel 326

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

Et forstærket samarbejde skal overholde traktaterne og gældende EU-ret.

Det må ikke skade det indre marked eller den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed. Det må ikke indebære begrænsning af eller forskelsbehandling i samhandelen mellem medlemsstaterne og må ikke fordreje konkurrencevilkårene mellem dem.

Artikel 327

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

Et forstærket samarbejde respekterer ikke-deltagende medlemsstatsers beføjelser, rettigheder og forpligtelser. Disse medlemsstater må ikke hæmme de deltagende medlemsstatsers gennemførelse heraf.

Artikel 328

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

1. Et forstærket samarbejde er åbent for alle medlemsstater, når det indføres, forudsat at medlemsstaterne opfylder de eventuelle betingelser for deltagelse, der er fastsat i den bemyndigende afgørelse. Det er ligeledes åbent for alle medlemsstater når som helst derefter, forudsat at medlemsstaterne foruden de nævnte betingelser efterkommer de retsakter, der allerede er vedtaget i henhold hertil.

Kommissionen og de medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde, skal tilskynde til det størst mulige antal medlemsstatsers deltagelse heri.

2. Kommissionen og, når det er relevant, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik underretter regelmæssigt Europa-Parlamentet og Rådet om udviklingen inden for forstærket samarbejde.

Artikel 329

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

1. Medlemsstater, der ønsker at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde på et af de områder, der er nævnt i traktaterne, dog med undtagelse af områder med enekompetence og den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, retter en anmodning til Kommissionen, hvori de nærmere angiver anvendelsesområdet for det påtænkte forstærkede samarbejde og de mål, der tilstræbes opfyldt hermed. Kommissionen kan forelægge Rådet et forslag herom. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den de berørte medlemsstater en begrundelse herfor.

Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde som nævnt i første afsnit gives af Rådet på forslag af Kommissionen og efter Europa-Parlamentets godkendelse.

2. De medlemsstater, der ønsker at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, retter anmodning til Rådet. Anmodningen sendes til Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, der afgiver udtalelse om sammenhængen mellem det påtænkte forstærkede samarbejde og Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, samt til Kommissionen, der afgiver udtalelse, navnlig om sammenhængen mellem det påtænkte forstærkede samarbejde og Unionens øvrige politikker. Anmodningen sendes ligeledes til Europa-Parlamentet til orientering.

Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde gives i form af en afgørelse vedtaget af Rådet med enstemmighed.

Artikel 330

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

Alle Rådets medlemmer kan deltage i dets forhandlinger, men kun medlemmer af Rådet, som repræsenterer medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde, deltager i afstemningen.

Ved enstemmighed tæller kun de deltagende medlemsstaters repræsentanters stemmer.

Kvalificeret flertal defineres som angivet i artikel 238, stk. 3.

Artikel 331

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

1. En medlemsstat, der ønsker at deltage i et igangværende forstærket samarbejde på et af de områder, der er nævnt i artikel 329, stk. 1, meddeler dette til Rådet og Kommissionen.

Inden fire måneder efter datoen for modtagelsen af meddelelsen bekræfter Kommissionen den pågældende medlemsstats deltagelse. Den anfører om nødvendigt, at betingelserne for deltagelse er opfyldt, og vedtager de overgangsforanstaltninger, der er nødvendige i forbindelse med gennemførelsen af retsakter, der allerede er vedtaget inden for rammerne af det forstærkede samarbejde.

Hvis Kommissionen imidlertid finder, at betingelserne for deltagelse ikke er opfyldt, angiver den, hvilke bestemmelser der skal træffes for at opfylde disse betingelser, og fastsætter en tidsfrist for fornyet behandling af anmodningen. Efter udløbet af denne tidsfrist tager den anmodningen op til fornyet behandling efter den procedure, der er omhandlet i andet afsnit. Hvis Kommissionen finder, at betingelserne for deltagelse fortsat ikke er opfyldt, kan den pågældende medlemsstat henvise sagen til Rådet, der tager stilling til anmodningen. Rådet træffer afgørelse i henhold til artikel 330. Det kan ligeledes på forslag af Kommissionen vedtage de overgangsforanstaltninger, der er nævnt i andet afsnit.

2. En medlemsstat, der ønsker at deltage i et allerede etableret forstærket samarbejde inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, meddeler dette til Rådet, til Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og til Kommissionen.

Rådet bekræfter den pågældende medlemsstats deltagelse efter høring af Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og efter eventuelt at have fastslået, at betingelserne for deltagelse er opfyldt. Rådet kan ligeledes på forslag af den højtstående repræsentant vedtage de overgangsforanstaltninger, der er nødvendige i forbindelse med gennemførelsen af retsakter, der allerede er vedtaget inden for rammerne af det forstærkede samarbejde. Hvis Rådet imidlertid finder, at betingelserne for deltagelse ikke er opfyldt, angiver det, hvilke bestemmelser der skal træffes for at opfylde disse betingelser, og fastsætter en tidsfrist for fornyet behandling af anmodningen.

Med henblik på dette stykke træffer Rådet afgørelse med enstemmighed i henhold til artikel 330.

Artikel 332

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

De udgifter, bortset fra institutionernes administrationsomkostninger, som gennemførelsen af et forstærket samarbejde medfører, afholdes af de deltagende medlemsstater, medmindre Rådet efter høring af Europa-Parlamentet beslutter andet med enstemmighed blandt alle sine medlemmer.

Artikel 333

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

1. Når Rådet i henhold til en bestemmelse i traktaterne, der kan anvendes i forbindelse med et forstærket samarbejde, skal træffe afgørelse med enstemmighed, kan det med enstemmighed efter reglerne i artikel 330, vedtage en afgørelse om, at det skal træffe afgørelse med kvalificeret flertal.

2. Når Rådet i henhold til en bestemmelse i traktaterne, der kan anvendes i forbindelse med et forstærket samarbejde, skal vedtage retsakter efter en særlig lovgivningsprocedure, kan det med enstemmighed efter reglerne i artikel 330 vedtage en afgørelse om, at det skal træffe afgørelse efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

3. Stk. 1 og 2 gælder ikke for afgørelser, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet.

Artikel 334

(tidl. artikel 27 A-27 E, artikel 40-40 B og artikel 43-45 i TEU og tidl. artikel 11 og 11 A i TEF)

Rådet og Kommissionen sikrer sammenhæng i de foranstaltninger, der gennemføres inden for rammerne af et forstærket samarbejde, samt sammenhæng mellem disse foranstaltninger og Unionens politikker, og de samarbejder med henblik herpå.

SYVENDE DEL

ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 335

(tidl. artikel 282 i TEF)

Unionen har i hver medlemsstat den videstgående rets- og handleevne, som vedkommende stats lovgivning tillægger juridiske personer; det kan i særdeleshed erhverve og afhænde fast ejendom og løsøre og optræde som part i retssager. I denne henseende repræsenteres det af Kommissionen. Unionen repræsenteres dog af hver af institutionerne inden for rammerne af deres administrative autonomi for så vidt angår de spørgsmål, der vedrører deres respektive funktioner.

Artikel 336

(tidl. artikel 283 i TEF)

Europa-Parlamentet og Rådet udfærdiger ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af de øvrige interesserede institutioner vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og ansættelsesvilkårene for Unionens øvrige ansatte.

Artikel 337

(tidl. artikel 284 i TEF)

Med henblik på gennemførelsen af de opgaver, der er overdraget den, kan Kommissionen med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat af Rådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, i overensstemmelse med traktaternes bestemmelser, indhente alle nødvendige oplysninger og foretage alle nødvendige undersøgelser.

Artikel 338

(tidl. artikel 285 i TEF)

1. Med forbehold af artikel 5 i protokollen om statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank vedtager Europa-Parlamentet og Rådet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure foranstaltninger til udarbejdelse af statistikker, hvor det er nødvendigt for, at Unionen kan udøve sin virksomhed.

2. Udarbejdelsen af statistikker skal være karakteriseret ved upartiskhed, pålidelighed, objektivitet, videnskabelig uafhængighed, omkostningseffektivitet og de statistiske oplysningers fortrolighed; den må ikke medføre uforholdsmæssigt store byrder for erhvervslivet.

Artikel 339

(tidl. artikel 287 i TEF)

Medlemmer af Unionens institutioner, medlemmerne af udvalgene samt Unionens tjenestemænd og øvrige ansatte har – selv efter at deres hverv er ophørt – forpligtelse til ikke at give oplysninger om forhold, som ifølge deres natur er tjenestehemmeligheder, navnlig oplysninger om virksomheder og om deres forretningsforbindelser eller omkostningsforhold.

Artikel 340

(tidl. artikel 288 i TEF)

Unionens ansvar i kontraktforhold bestemmes efter den lovgivning, der finder anvendelse på den pågældende kontrakt.

For så vidt angår ansvar uden for kontraktforhold, skal Unionen i overensstemmelse med de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, erstatte skader forvoldt af dets institutioner eller af dets ansatte under udøvelsen af deres hverv.

Uanset stk. 2 skal Den Europæiske Centralbank i overensstemmelse med de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, erstatte skader forvoldt af den selv eller af dens ansatte under udøvelsen af deres hverv.

De ansattes personlige ansvar over for Unionen fastsættes i den vedtægt eller i de ansættelsesvilkår, der gælder for dem.

Artikel 341

(tidl. artikel 289 i TEF)

Hjemstedet for Unionens institutioner fastlægges ved overenskomst mellem medlemsstaternes regeringer.

Artikel 342

(tidl. artikel 290 i TEF)

Med forbehold af de i statutten for Den Europæiske Unions Domstol fastsatte bestemmelser fastlægger Rådet ved forordning med enstemmighed den ordning, der skal gælde for Unionens institutioner på det sproglige område.

Artikel 343

(tidl. artikel 291 i TEF)

Unionen nyder på medlemsstaternes område de for udførelsen af dets opgave nødvendige privilegier og immuniteter på de betingelser, der er fastsat i protokollen af 8. april 1965 vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter. Dette gælder også Den Europæiske Centralbank og Den Europæiske Investeringsbank.

Artikel 344

(tidl. artikel 292 i TEF)

Medlemsstaterne forpligter sig til ikke at søge tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af traktaterne afgjort på anden måde end fastsat heri.

Artikel 345

(tidl. artikel 295 i TEF)

De ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne berøres ikke af traktaterne.

Artikel 346

(tidl. artikel 296 i TEF)

1. Traktaternes bestemmelser er ikke til hinder for følgende regler:

- a) ingen medlemsstat er forpligtet til at meddele oplysninger, hvis udbredelse efter dens opfattelse ville stride mod dens væsentlige sikkerhedsinteresser
- b) hver medlemsstat kan træffe de foranstaltninger, som den anser for nødvendige til beskyttelse af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, og som vedrører fabrikation af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel; disse foranstaltninger må ikke forringe konkurrencevilkårene inden for det indre marked for varer, som ikke er bestemt specielt til militære formål.

2. Rådet fastlægger med enstemmighed på forslag af Kommissionen ændringer til den liste, det har fastlagt den 15. april 1958, over de varer, hvorpå bestemmelserne i stk. 1, litra b), finder anvendelse.

Artikel 347

(tidl. artikel 297 i TEF)

Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden med henblik på i fællesskab at træffe de bestemmelser, der er nødvendige for at undgå, at det indre markeds funktion påvirkes af de foranstaltninger, som en medlemsstat kan føle sig foranlediget til at træffe i tilfælde af alvorlige indre uroligheder, der forstyrrer den offentlige orden, i tilfælde af krig eller alvorlig international spænding, der udgør en krigstrussel, eller for at opfylde de forpligtelser, som den har indgået med henblik på bevarelse af freden og den internationale sikkerhed.

Artikel 348

(tidl. artikel 298 i TEF)

Såfremt foranstaltninger, der er truffet i de i artiklerne 346 og 347 nævnte tilfælde, medfører, at konkurrencevilkårene inden for det indre marked fordrejes, undersøger Kommissionen sammen med den pågældende stat betingelserne for, at disse foranstaltninger kan tilpasses bestemmelserne i traktaterne.

Uanset den i artiklerne 258 og 259 fastsatte fremgangsmåde kan Kommissionen eller en medlemsstat henvende sig direkte til Domstolen, hvis de finder, at en anden medlemsstat misbruger de i artiklerne 346 og 347 fastsatte beføjelser. Domstolen træffer afgørelse for lukkede døre.

Artikel 349

(tidl. artikel 299, stk. 2, andet, tredje og fjerde afsnit, i TEF)

For at tage hensyn til den strukturelle sociale og økonomiske situation på Guadeloupe, i Fransk Guyana, på Martinique, Réunion, Saint-Barthélemy og Saint-Martin samt på Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer, der forværres af deres fjerne beliggenhed, deres status som øsamfund, deres lille areal, deres vanskelige topografiske og klimatiske forhold, deres økonomiske afhængighed af nogle få produkter, forhold, som er vedvarende og kumulative, og som alvorligt hæmmer disse regioner i deres udvikling, vedtager Rådet på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet særlige foranstaltninger, der navnlig tager sigte på at fastsætte betingelserne for anvendelsen af traktaterne i de pågældende regioner, herunder fælles politikker. Når sådanne særlige foranstaltninger vedtages af Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure, træffer dette ligeledes afgørelse på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet.

De foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, vedrører navnlig told- og handelspolitik, finanspolitik, frizoner, landbrugs- og fiskeripolitik, betingelser for levering af råvarer og nødvendige forbrugsvarer, statsstøtte samt betingelser for adgang til strukturfondene og Unionens horisontale programmer.

Rådet vedtager de i stk. 1 nævnte foranstaltninger under hensyn til de særlige karakteristika og begrænsninger i forbindelse med regionerne i den yderste periferi uden at underminere EU-retten, herunder det indre markeds og de fælles politikkers, integritet og sammenhæng.

Artikel 350

(tidl. artikel 306 i TEF)

Bestemmelserne i traktaterne er ikke til hinder for, at de regionale unioner mellem Belgien og Luxembourg og mellem Belgien, Luxembourg og Nederlandene fortsat består og gennemføres, i det omfang disse regionale unioners mål ikke nås ved anvendelsen af traktaterne.

Artikel 351

(tidl. artikel 307 i TEF)

De rettigheder og forpligtelser, der følger af konventioner, som før den 1. januar 1958 eller før tiltrædelsesdatoen for tiltrædende medlemsstaters vedkommende er indgået mellem på den ene side en eller flere medlemsstater og på den anden side et eller flere tredjelande, berøres ikke af bestemmelserne i traktaterne.

I det omfang disse konventioner er uforenelige med traktaterne, bringer den eller de pågældende medlemsstater alle egnede midler i anvendelse med henblik på at fjerne de konstaterede uoverensstemmelser. Om fornødent bistår medlemsstaterne hinanden i dette øjemed og indtager i påkommende tilfælde en fælles holdning.

Ved anvendelsen af de konventioner, der omtales i stk. 1, tager medlemsstaterne i betragtning, at de fordele, hvorom de hver især har givet tilsagn i traktaterne, indgår som integrerende dele af Unionens tilblivelsesproces og derfor uløseligt hænger sammen med oprettelsen af fælles institutioner, med overdragelsen af beføjelser til disse og med de andre medlemsstaters indrømmelse af samme fordele.

Artikel 352

(tidl. artikel 308 i TEF)

1. Såfremt en handling fra Unionens side forekommer påkrævet inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i traktaterne, for at nå et af målene i heri, og disse ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, vedtager Rådet med enstemmighed på forslag af Kommissionen og med Europa-Parlamentets godkendelse passende bestemmelser hertil. Hvis de pågældende bestemmelser vedtages af Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure, træffer dette ligeledes afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og med Europa-Parlamentets godkendelse.

2. Kommissionen gør inden for rammerne af proceduren for kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet i artikel 5, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union de nationale parlamenter opmærksom på forslag, der fremsættes på grundlag af nærværende artikel.

3. Foranstaltninger, der vedtages på grundlag af denne artikel, kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser i tilfælde, hvor traktaterne udelukker en sådan harmonisering.

4. Denne artikel kan ikke tjene som grundlag for at nå mål henhørende under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og alle retsakter, der vedtages i medfør af denne artikel, skal respektere de begrænsninger, der er fastsat i artikel 40, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 353

Artikel 48, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Union finder ikke anvendelse på følgende artikler:

- artikel 311, stk. 3 og 4
- artikel 312, stk. 2, første afsnit
- artikel 352 og
- artikel 354.

Artikel 354

(tidl. artikel 309 i TEF)

Ved anvendelsen af artikel 7 i traktaten om Den Europæiske Union vedrørende suspension af visse rettigheder, der følger af medlemskab af Unionen, deltager det medlem af Det Europæiske Råd eller Rådet, der repræsenterer den pågældende medlemsstat, ikke i afstemningen, og den pågældende medlemsstat tages ikke i betragtning ved beregningen af den tredjedel eller de fire femtedele af medlemsstaterne, der er nævnt i stk. 1 og 2 i nævnte artikel. Hvis medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, undlader at stemme, hindrer dette ikke vedtagelsen af afgørelser som nævnt i stk. 2 i nævnte artikel.

I forbindelse med vedtagelsen af afgørelser som nævnt i artikel 7, stk. 3 og 4, i traktaten om Den Europæiske Union defineres kvalificeret flertal som angivet i artikel 238, stk. 3, litra b), i denne traktat.

Når Rådet som følge af en afgørelse om suspension af stemmerettigheder vedtaget i henhold til artikel 7, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union træffer afgørelse med kvalificeret flertal på grundlag af en af traktaternes bestemmelser, defineres dette kvalificerede flertal som angivet i artikel 238, stk. 3, litra b), i denne traktat eller, hvis Rådet handler på forslag af Kommissionen eller Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a), i denne traktat.

Ved anvendelsen af artikel 7 i traktaten om Den Europæiske Union træffer Europa-Parlamentet afgørelse med et flertal på to tredjedele af de afgivne stemmer, der repræsenterer et flertal af dets medlemmer.

Artikel 355

(tidl. artikel 299, stk. 2, første afsnit, og stk. 3-6, i TEF)

Ud over bestemmelserne i artikel 52 i traktaten om Den Europæiske Union vedrørende traktaternes territoriale anvendelsesområde finder følgende bestemmelser anvendelse:

1. Traktaterne gælder for Guadeloupe, Fransk Guyana, Martinique, Réunion, Saint-Barthélemy, Saint-Martin, Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer i overensstemmelse med artikel 349.
2. På de oversøiske lande og territorier, der er opregnet i listen i bilag II, anvendes den særlige associeringsordning, som er nærmere fastlagt i fjerde del.

Traktaterne finder ikke anvendelse på de oversøiske lande og territorier, der opretholder særlige forbindelser med Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, og som ikke er nævnt i ovenstående liste.

3. Traktaternes bestemmelser finder anvendelse på de europæiske områder, hvis udenrigsanliggender varetages af en medlemsstat.

4. Traktaternes bestemmelser finder anvendelse på Ålandsøerne i overensstemmelse med bestemmelserne i protokol nr. 2 i akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse.

5. Uanset artikel 52 i traktaten om Den Europæiske Union og stk. 1-4 i denne artikel gælder følgende:

a) Traktaterne finder ikke anvendelse på Færøerne.

b) Traktaterne finder kun anvendelse på baseområderne Akrotiri og Dhekelia i Cypern, hvorover Det Forenede Kongerige udøver overhøjhed, i det omfang det er nødvendigt for at sikre gennemførelsen af de ordninger, der er fastsat i den protokol om de baseområder i Cypern, hvorover det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland udøver overhøjhed, som er knyttet til akten vedrørende vilkårene for Den Tjekkiske Republiks, Republikken Estlands, Republikken Cyperns, Republikken Letlands, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Sloveniens og Den Slovakiske Republiks tiltrædelse af Den Europæiske Union, og efter bestemmelserne i nævnte protokol.

c) Bestemmelserne i traktaterne finder kun anvendelse på Kanaløerne og øen Man, i det omfang det er nødvendigt for at sikre anvendelsen på disse øer af den ordning, der er fastsat i traktaten vedrørende de nye medlemsstaters tiltrædelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og af Det Europæiske Atomenergifællesskab, undertegnet den 22. januar 1972.

6. Det Europæiske Råd kan på den berørte medlemsstats initiativ vedtage en afgørelse om ændring af den status, som de i stk. 1 og 2 nævnte danske, franske eller nederlandske lande eller territorier har i forhold til Unionen. Det Europæiske Råd træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Kommissionen.

Artikel 356

(tidl. artikel 312 i TEF)

Denne traktat er indgået for ubegrænset tid.

Artikel 357

(tidl. artikel 313 i TEF)

Denne traktat skal ratificeres af De Høje Kontraherende Parter i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Ratifikationsdokumenterne deponeres hos Den Italienske Republiks regering.

Denne traktat træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter deponeringen af det sidste ratifikationsdokument. Finder deponeringen sted mindre end femten dage før begyndelsen af den følgende måned, træder traktaten dog i kraft den første dag i den anden måned efter deponeringen.

Artikel 358

Bestemmelserne i artikel 55 i traktaten om Den Europæiske Union finder anvendelse på denne traktat.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne traktat.

Udfærdiget i Rom, den femogtyvende marts nitten hundrede og syvoghalvtreds.

(listen over befuldmægtigede er ikke gengivet)
